L'HORA
de Catalunya

El week-end de Mallorca

EL FUTUR DEL CINEMA CATALÀ

LA FALLERA DELS JOCS DE TAULA

CENTENARI PICASSO A BARCELONA

Any II Núm. 93. Del 11 al 18 de febrer de 1981

75 ptes.

Un servei sense precedents

És una innovació de la

CAIXA D'ESTALVIS DE CATALUNYA

LA CAIXA DE TOTS

en benefici de l'economia domèstica

Cartes a L'HORA

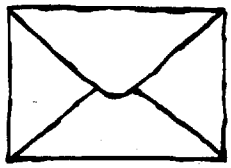

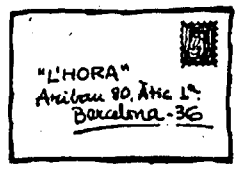

ELS MILIONS DE MARADONA

Sr. Director:

El possible fitxatge del jugadors argentí Maradona per part del F.C. Barcelona a canvi d'una immensa carretada de milions posa sobre la taula un tema gravíssim: el de la despesa absolutament exagerada que els grans econòmicament parlant, equips de futbol fan en lurs fitxatges. En un moment en què no tan sols el nostre país, tot el món pateix una de les crisis econòmiques més importants de la història, és realment immoral gastar més de 500 milions de pessetes per comprar la fitxa d'un jugador de futbol. Que consti que el que signa és un aficionat al futbol de sempre i a més a més soci del Barça. Però una cosa no treu l'altra i el dispendi que pensa fer la directiva del Sr. Núñez em sembla una barbaritat. No fóra millor destinar aquests milions per fer una catera de futbolistes catalans, que cada cop en són menys al primer equip del F.C. Barcelona. No oblidem que quan s'ha treballat una mica la cantera futbolística del país han sortit grans figures. Només per esmentar-ne uns quants, recordem Ramallets, Basora, Segarra, Torres, Rifé, Reixach, Sánchez, Carrasco, etc.

Penso que els socis hauríem de fer entendre a la directiva que gastar tants diners és un error.

Atentament.
Robert Argimont

(Lleida)

TOTS SORDS

Sr. Director:

És realment trist el deteriorament ambiental que pateixen les nostres ciutats —pol.lució, brutícia— i per acabar-ho d'adobar el soroll que fan els automòbils i les motocicletes que envaeixen la ciutat. Penso que existeixen unes lleis que regulen el soroll dels vehicles i que els silenciadors per als tubs de sortida de gasos són obligatoris. Per tant seria convenient que, a part de la campanya de neteixa que l'Ajuntament de Barcelona ha dut endavant, caldria preparar seriosament una campanya per evitar tant soroll que ens envolta. Si no es pren alguna mesura en aquest sentit és possible que les generacions del futur no coneguin mai el silenci.

Atentament.
Jordi Farran
(Barcelona)

SUÁREZ VOL TORNAR

Sr. Director:

La dimissió del president del govern espanyol, Adolfo Suárez, ha estat sense cap mena de dubtes, la notícia política de l'any. Tot i què molts ho esperàvem fa temps, ja que la imatge pública del Sr. Suárez no era la mateixa que la del quinze de juny de 1977, ni tampoc la UCD mantenia l'harmonia interna d'aquells dies, no era gens clar que la dimissió es produís tan de sobte. Per això, crec que el Sr. Suárez ha volgut fer una operació per a recuperar la imatge i la confiança perdudes i no m'estranyaria que, a les properes eleccions legislatives, la UCD tornés a presentar com a candidat l'ex-president Suárez.

Crec que provocar una crisi política que no sabem encara com s'acabarà, amb greu perill per a la democràcia, només per aconseguir revaloritzar la imatge d'una persona, és jugar amb foc. I els ciutadans d'aquest país ja estem tips de cremar-nos.

Anton Vàzquez.
Tortosa (Baix Ebre).

BÉ PER "L'HORA"

Sr. Director:

El motiu de la carta és felicitar-lo per la seva revista. És un producte periodístic molt digne, sobretot tenint en compte que al nostre país és molt difícil de tirar endavant una publicació en català, després d'haver estat sotmesos lingüísticament al castellà durant tota la dictadura. En aquesta situació, treure al carrer un setmanari com L'HORA on hom hi pot trobar tota mena de temes, tant polítics com culturals o socials, és un pulmó que ajuda a la normalització de la llengua i del país.

L'únic problema que trobo és la poca promoció que ha tingut la revista. Avui, quan la TV i els mitjans audiovisuals són cada cop més importants, si una revista com L'HORA no es dóna a conèixer publicitàriament amb una gran difusio, és molt difícil que la gent la compri.

Espero que la carta serveixi d'encoratjament per a vostè i per a tots els qui treballen a la revista.

Atentament.
Josep Pallarès.
(Barcelona)

UN POBLE GOVERN SOCIALISTA

Sr. Director:

La crisi política creaada per la dimissió del President del govern Adolfo Suárez ha portat a una situació en la que el Rei Joan Carles ha de decidir quin candidat és el més adient per a presentar al Parlament per a la seva investidura. Si la crisi interna del partit fins ara al govern, la UCD, no es resol i Leopoldo Calvo Sotelo no és reafirmat com a candidat centrista a la presidència, pot ser el moment d'un govern socialista presidit per Felipe González. L'actitud del cap del PSOE davant la crisi ha estat d'una serenitat i responsabilitat dignes d'elogi. Oferir-se a formar govern malgrat no tenir majoria a la cambra, en un moment en què si es realitzessin eleccions, segons les enquestes, els socialistes tenen moltes possibilitats de guanyar àmpliament, fa que aquesta decisió adquereixi un gran valor, perquè fer eleccions anticipades, en la situació política actual, comportaria un absolut desgast de la democràcia que ja està prou maltractada.

Joan Alberich
(Barcelona)

Va, que el món s'acaba!

EXPOSICIONS

TÀPIES. OBRA RECENT. Galeria Maeght. (Montcada, 25). Fins el 18 de febrer.

CODERCH DE SENTMENAT. Obra arquitectònica. Saló del Tinell (Plaça del Rei). Fins l'1 de març.

LINDSAY KEMP Co. Fotografies de Pedro Pablo Hernández. Institut del Teatre (Nou de la Rambla, 3). Fins el 15.

TRENS I ESTACIONS Antic Mercat del Born i estació de França. Fins l'1 de març.

RICARD OPISSO I ALFRED OPISSO. Exposició d'homenatge. Galeria Vell i Nou (P. Ubach 20). Fins el 27.

BARCELÓ CASAMADA. Galeria Soler/Casamada. Calvo Sotelo, 5. Terrassa.

JESÚS CAMACHO. Galeria Caràtula. Travessera de Gràcia, 96. Fins el 28 de febrer.

JULES CHERET I EL SEU TALLER. Cartells. Fundació Miro. Fins el 22.

EDGAR NEGRET: ESCULTURES. Fundació Miró. Fins el 22 de març.

JOSE GUERRERO. Exposició antològica. Fins el 29 de març.

ERNEST PUIG. Variacions sobre una tassa. Fundació Miró. Fins el 22 de febrer.

TEATRE

ÑAQUE O DE PIOJOS Y ACTORES. Teatre Fronterizo. A partir del 5 de febrer. Sala Villarroel.

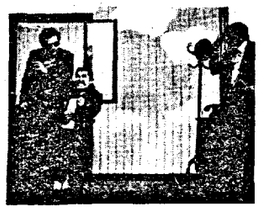

CARNESTOLTES

Ja ha començat a fer-se la disfressa? Si no ho ha fet, pot començar a pensar-se què es posarà. Què li sembla fer de bruixa amb escombra? i de castanyera? O potser d'angelet bufador o d'indi americà o de cuinera grassoneta... Hi ha mil possibilitats, però, això si, no s'entretingui massa que el Carnestoltes és ben a prop. Just els dies 27, 28 de febrer i 1 de març. El primer dia, el 27 que és divendres, s'ha d'anar a rebre els senyor Carnestoltes al port. El personatge arribarà amb vaixell acompanyat per un patge i anirà fins al Poble Espanyol. Allà començarà el ball de carnestoltes, que durarà de bon segur, fins a la matinada.

El dia següent, dissabte, hi ha ball als barris. Si el seu en fa, ja ho sap, si no, no tingui mandra i arribi's fins al del costat, que la disfressa ha d'amortitzar-se.

I diumenge, festa per als nanos, que també tenen dret a disfressar-se. A la tarda, després de dinar, tindrà lloc la rua. És qüestió d'anar a lluir els vestits i sobretot és qüestió de passar-s'ho bé. Carnestoltes és una de les festes més divertides de l'any. I ara que s'ha recomanat, aprofiti-ho i no s'estigui pas a casa seva. Surti al carrer, que val la pena.

ESCULTURES AL BARRI GÒTIC

Potser vostè no hi ha estat mai, perquè els barcelonins acostumen a visitar poc els museus que tenim a casa nostra mateix. I aquest, concretament, el tenim ben al centre de la ciutat, al cor del Barri Gòtic.

El Museu Marés, situat al carrer Comtes de Barcelona, al costat de la Catedral, té una de les millors seccions d'escultura i arts santàries de Barcelona.

A la planta baixa, a la cripta i al primer pis hi podrà veure mostres d'escultures espanyoles des de l'època pre-romana fins al segle XIX. La primera planta està especialment dedicada a obres de l'Edat Mitjana, el Renaixement i el barroc. Si hi va no s'oblidi de veure la "Dormició de la Verge" del segle XV, la Políptica amb la imatge de Santa Clara, de les darreries del segle XV i el "Camí del Calvari" (1470).

A la segona planta trobarà les arts santuàries. Podrà veure-hi obres de ceràmica, orfebreria, rellotges, indumentària, etc. El museu està obert els dies de cada dia de 9,30 a 13,30 i de 16 a 20. Els diumenges tanquen a la tarda. El primer diumenge de cada més, la visita és gratuïta.

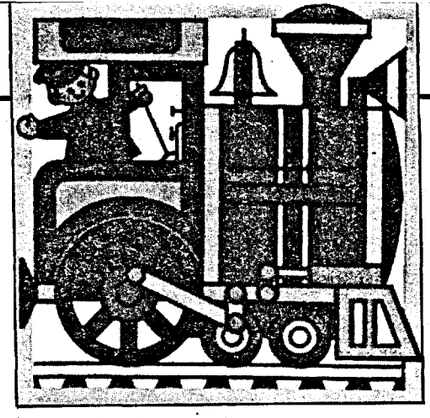

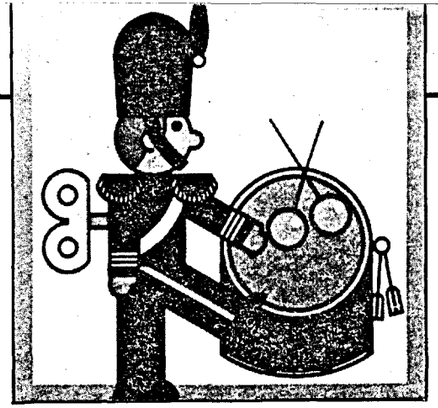

Des de l'escenari reivindiquem, tot jugant, el dret de confirmar imaginant grans i petits i la necessitat de mostrar tendresa envers tot allò que pot significar un món creatiu, on la imaginació ocupi un lloc preferent.

LES JOGUINES OBLIDADES

Això és el que diu **Joan M. Gual** del seu espectacle **"Les joguines oblidades"** que representa el grup **La Trepa** a la Fundació Miró durant el mes de febrer. Val la pena que hi porti els seus nanos qualsevol dissabte o diumenge. És interessant que ho vegin. S'ho passaran bé i, ja ho sap, als nanos els convé sortir, que això d'estar a casa tots els dies de festa mirant la tele no està gens gens bé..

MOBLES MOBLES

És possible que s'estigui muntant un pis o bé que estigui canviant mobles a casa seva i no tingui pas molts dinerets. Hi ha un munt de botigues de fusta blanca a Barcelona que tenen mobles no gaire cars —no barats, és clar, que d'això ja no se'n troba—. Als voltants del mercat de Sant Antoni hi ha moltes botiguetes d'aquesta mena. També n'hi ha al barri Gòtic. Al carrer de la Palla, gairebé tocant a la Plaça Nova, trobarà una botiga on pot trobar taulés sense vernissar —però vernissar-les no costa gaire— per 5.000 o 6.000 pts., prestatges cadires de boga per 1.500 pts. moblets per a menjadors i saletes, etc. A la Plaça del Pi, en un portal que gairebé no és una botiga, podrà comprar tota mena de cadires també de boga i, a més, balancins, cavallets, etc. A tots dos llocs, li faran el que vostè necessiti, a mida. Un altre lloc on trobarà prestatges i taules barates és al carrer Aribau entre Aragó i Consell de Cent. També aquí li faran mobles a mida a preus realment assequibles. Animi's que si s'hi mira bé, muntar un pis pot no resultar caríssim.

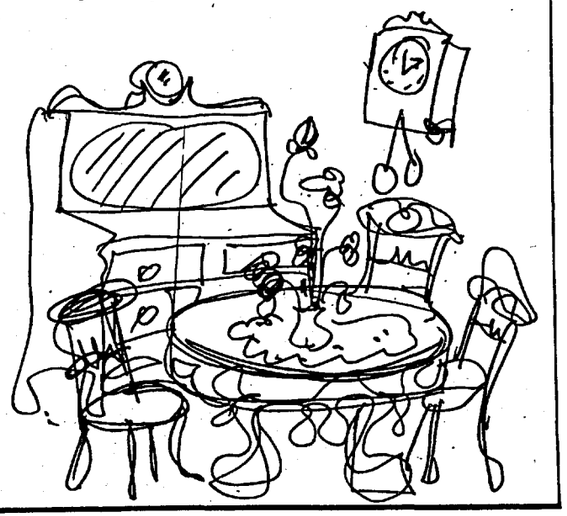

BARS

THALES. Carrer Ciutat cantonada Templaris. Ambient agradable amb música suau.

DULCINEA. (Petritxol) xocolateta amb melindros, pastes de tot tipus i altres capricis per antialcohòlics. Ambient familiar.

ALMIRALL. Segueix amb la mateixa decoració que tenia quan el van fundar, l'any 1860. Carrer Joaquim Costa, 33.

LA LLETERIA. Carrer Correu Vell. Ambient agradable i sedant. Música dels anys seixanta, baixa de volum.

OPERACIÓ UBÚ. Direcció Albert Boadella. Teatre Lliure. Carrer Leopoldo Alas. (Gràcia).

MÀGIC CIRCUS. Melodies de Malheur. A partir del 5 de febrer. Teatre Romea.

MORT ACCIDENTAL D'UN ANARQUISTA. Dario Fo. Dir.: Pere Planella. Teatre Regina.

PETRA REGALADA. Antonio Gala. Dir.: Manuel Collado. Teatre Barcelona.

SIMFÒNIC KING CRIMSON. Dir.: Sergi Mateu i Iago Pericot. Teatre de la caritat. Carrer Valdoncella.

MUSEUS

MUSEU DEL CINEMA. Fotografies i utensilis relacionats amb el cinema. Palau Güell. Nou de la Rambla, 3. Tancat cada dilluns. Entrada 60 ptes.
MUSEU MUNICIPAL D'ALCOVER. Arqueologia, arts decoratives, etnologia local, ambients de finals del segle XIX, etc. Carrer de la Costetal 1. Entrada Gratuïta.
MUSEU DEL VI. Història del vi de la seva elaboració. Un dels pocs d'Europa dins del genère. Vilafranca del Penedès.
MUSEU DALÍ. Obra del pintor Dalí: pintura, dibuix, gravat. Entrada: 60 pts. Obert cada dia.

RÀDIO

MEMÒRIES D'UN COMENTARISTA. Música de tota mena presentada per Angel Casas. Ràdio 4. De dues a tres de la tarda.

BARCELONA WEEKEND. Música i informació de tot el que passa durant el cap de setmana. Des de divendres a la tarda a diumenge a la nit. Ràdio Barcelona.
ECOLOGIA. Tota mena d'assumptes relacionats amb l'ecologia. Dimarts i dissabtes, 14,40 tarda. Presentat per Montserrat Minobis. Ràdio Nacional.

SANT ANTONI ● SANT ANTONI ● SANT ANTONI ●

El barri de Sant Antoni té forma de triangle estrany, com si n'hi faltés un tros. És l'angle que fan les dues rondes, la de Sant Pau i la de Sant Antoni. El centre absolut del barri és el mercat que duu el nom del mateix Sant. Com tants altres barris de Barcelona té pocs espais verds, només els jardinets de l'Alguer, a l'Avinguda Mistral, li permeten respirar una mica.

Apa, doncs, podem entrar a aquest tros de Barcelona que queda dins la Gran Via de les Corts Catalanes: el Paral.lel, la Ronda de Sant Pau i la Ronda de Sant Pere.

Foto: Pilar Viladegut

El monument a Francesc Layret

DE'N LAYRET, AL PRICE

La ronda de Sant Antoni té, entre altres misteris, un encís costumista com pocs llocs de Barcelona tenen. Els coloms s'aturen a les voravies potser perquè el veinat els dona menys guitzes que a altres barris de la ciutat, la gent passeja amunt i avall o va atrafegada de botiga en botiga.

En mig del passeig hi ha una estàtua, un monument a Francesc Layret, "l'advocat dels treballadors de Catalunya". De la seva vida vam poder veure recentment versió teatral de Maria Aurèlia Capmany amb el nom de **"Preguntes i respostes en la vida i mort de Francesc Layret".** Un tros de pedra treballada deixa constància d'aquell advocat que tant va fer per als treballadors catalans.

Una cantonada més enllà hi ha un edifici de pisos moderns, que es van aixecar sobre les runes del derruït Saló Price.

En el Price s'hi van reunir per primera vegada una gran quantitat de poetes catalans que van llegir llurs poesies. Aquest fet passava a principis dels setanta. Anteriorment havia servit, però, per això aixoplugar frenètics combats de lluita lliure on ningú no prenia mal i la gent reaccionava com si en el ring es matessin.

Diuen que sota el ring hi havia pots de pintura vermella que els lluitadors, ben lliurament, utilitzaven quan queien a terra i es pintaven cara i cos per demostrar la molta sang que els rajava. Però no els n'havia rajat mai ni una gota. La ronda de Sant Antoni també n'és testimoni.

La biblioteca del barri

LLIBRES INFANTILS

A la Ronda de Sant Antoni, número 3, hi ha una de les millors Biblioteques Infantils de Barcelona. Els responsables diuen que les sales se'ls omple diàriament i que passi això ja costa. Hi poden anar des de nanos ben petits que s'acostumaran a agafar un llibre de contes, fins als més grandets. Val la pena que ho tingui en compte, encara que no sigui del barri. Portar els nanos una estona a una biblioteca perquè llegeixen sempre està bé, encara que li caigui una mica lluny de casa seva.

SANT ANTONI ● SANT ANTONI ● SANT ANTONI ●

SANT ANTONI ● SANT ANTONI ● SANT ANTONI ●

ELS JARDINS DE L'ALGUER

No és que hi hagi pas massa espais verds al barri de Sant Antoni. Però, recentment, han inaugurat uns jardins a l'avinguda Mistral on es pot llegir tranquil.lament —sempre dintre de la relativa tranquil.litat dels jardins de ciutats voltats de cotxes i sorolls—. Els jardins es diuen de l'Alguer en homenatge a la comunitat italiana de parla catalana. Val la pena que s'hi arribi perquè, en qualsevol cas, de jardins al barri de Sant Antoni gairebé no n'hi ha més.

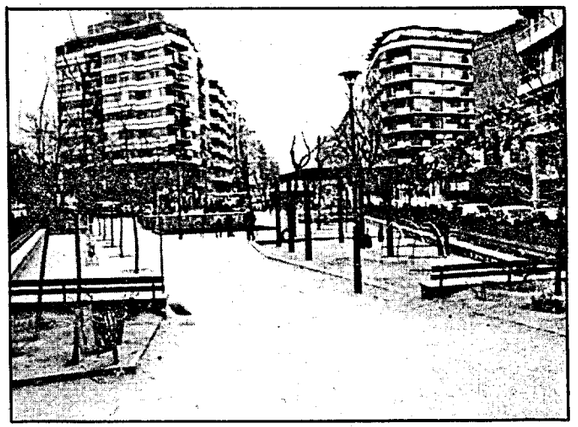

Els jardins de l'Alguer

UN MERCAT PER DINS I PER FORA

El mercat de Sant Antoni seria un mercat com tants d'altres si no fos perquè els diumenges al matí hi ha un gran nombre de paradetes de coses antigues.

El mercat de Sant Antoni, els dies feiners és un mercat normal on la gent s'hi apilota i crida davant de les paradetes de productes de tota mena, amb aquella escalfor que només tenen els mercats —i especialmente els que tenen tradició— i no tindran mai aquestes bèsties fredes, pràctiques i silencioses que són els supermercats.

És com si la vida que es respira dins el mercat sortís al carrer i ocupés tot el barri.

Però els diumenges al matí, ja amb les portes closes, una pila de gent amb inquietuds i una certa nostàlgia col.loca el seu tenderol al voltant de l'edifici.

En aquestes paradetes hi podeu trobar coses increïbles: tebeos antiquíssims, postals del Duo Dinámico, fotografies de cabareteres dels anys vint, postals dedicades, correctament i entranyable, a familiars estimats. A les paradetes del mercat de Sant Antoni hom pot acostar-s'hi i no parar de mirar coses.

Els col.leccionistes també hi fan niu: revistes antigues, cromos... Tothom té coses per a comprar i per a vendre. I, el que és molt important, tothom fa bona cara.

No us hi penseu més i acosteu-vos-hi.

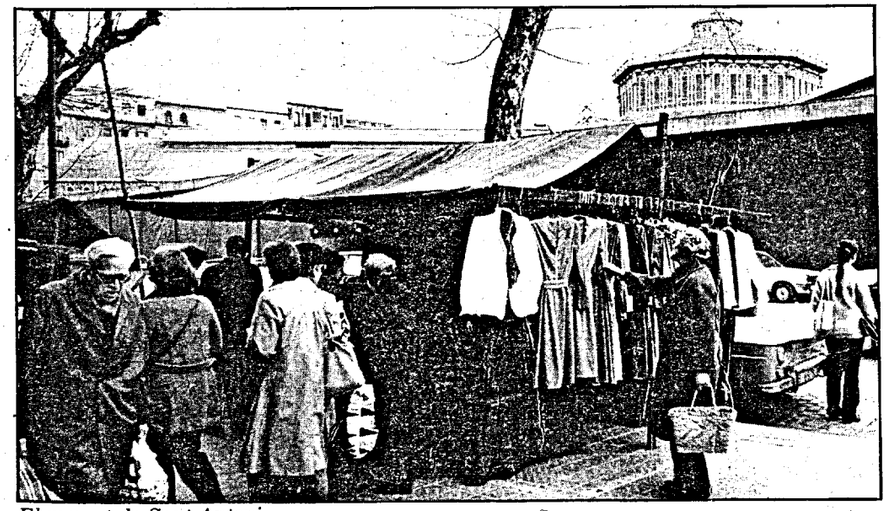

El mercat de Sant Antoni

SANT ANTONI ● SANT ANTONI ● SANT ANTONI ●

CINEMA

GARY COOPER QUE ESTAS EN LOS CIELOS. Dir.: Pilar Miró. Amb Mercedes Sampietro, Jon Finch, Carmen Maura, etc. Una realitzadora de TV i els seus problemes de tota mena. Alex-2.
LA CIUTAT DE LES DONES. Dir.: Federico Fellini. Amb Marcello Mastroianni i dues mil sis-centes actrius. Viatge per un món on imperen les dones. Alexandra.
SUPERMAN 2. Dir.: Richard Lester. Amb Cristopher Reeve, Terece Stamp. Margot Kidder. Superman contra els dolents del planeta Krypton que tornen a reviure. Bosque.

STARDUST MEMORIES. Dir.: Woody Allen Amb Woody Allen, Charlote Rampling i Jessica Harper. Un realitzador de cinema reviu el seu passat. Club Coliseum.
MON ONCLE D'AMERIQUE. Dir.: Alain Resnais. Amb Gerard Depardieu, Nicole Garcia i Roger Pierre. Un científic explica les reaccions quotidianes d'uns personatges. Capsa.
EL DIRECTOR D'ORQUESTRA. Dir.: Adrej Wajda. Amb John Gyelgut i Krystyna Handa. La relació d'una parella de música i la visita a Polònia d'un director d'orquestra exilat de fa molts anys. Maldà.

PREMIS

PREMI LITERARI RAMON LLULL. Novel.les en llengua catalana. De 200 planes com a mínim. L'admissió d'originals es clou el proper

Va, que el món s'acaba!

28 de febrer. El guanyador serà conegut el 22 d'abril. Els originals s'han de lliurar a Editorial Planeta. Còrsega 273-277. Barcelona-8.

PRIMER CONCURS FOTOGRÀFIC INFANTIL DE LA CIUTAT DE BARCELONA. Per a nens i nenes fins a 14 anys. Tema: Poble Espanyol de Barcelona. Les fotografies han de ser realitzades el 28 de febrer de 10 a 1 del migdia. Cal presentar les fotografies abans del 28 de març a l'establiment on s'ha fet la inscripció. Establiments: Paral.lel, 69. Balmes, 357. Buenos Aires, 38. Rosselló, 319. Avgda. Guipúzcoa, 83. Passeig Zona Franca, 210. Tamarit, 151.

BOTIGUES

LLIBRERIA BALLESTER Llibres i discos catalans. Consell de Cent entre Aribau i Enric Granados.

TOTEM Còmics de tota mena. Plaça del Pi.

VILLEGAS. Terrissa. Artesania catalana. Ceràmica. Comtal, 31.

VERD POMA. Joguines de fusta i drap, jocs educatius, mòbils, etc. Galeries Maldà. Plaça del Pi.

RESTAURANTS

CASA CODINA. Dinars casolans a bon preu (no arriba a 400 pts.) Carrer Torrent de l'Olla gairebé cantonada Còrsega.

"Hoy te quiero más que ayer, pero menos que mañana" es deien les paralletes enamorades bojament, quan l'amor era boig o no era. Un noiet, tímid com només els mascles molt mascles sabien ser tímids, amb aquella timidesa que fa posar cara d'idiota, s'acostava a una noieta que havia nascut per trobar un dia un home que la fes fruir, i li deia: "Avui és Sant Valentí. Té". I no gosava dir cap més paraula. Aquell "té" era un Cupid aquell ninotet recargolat que té un arc i una sageta —la sageta anava directa al cor de la noietà— i uns ulls amb enats per demostrar que l'amor, ai las

SANT VALENTÍ JA NO ÉS EL QUE ERA

és cec. I, apà, ceguera darrera ceguera i amb l'ajut de Sant Valentí s'anaven creant parelles i més parelles, que —no hi havia gaire res a fer— tenien fills i més fills, que un dia dirien a una noieta o escoltarien un noiet que els diria: "Avui es Sant Valentí. Té".

El Sant, amorós, va "rapar" fort en els cors del poble entovat i estovat. Fins i tot les inefables germanes Serrano, aquell duo de rossa i morena, cantaven en català —primer disc melòdic editat en la nostra llengua després de la guerra— una cosa que diria: "Avui és Sant Valentí. tots els que s'estimen... Sant Valentí, la gran diada...". I tots tan contents. I enamorats.

Avui les coses ja no són el mateix, això deia l'àvia. Els noiets i noietes són d'una altra mena i prefereixen estalviar els dinerons que costa la figureta de Cupidell en altres coses més útils i han estripat les estampetes del Sant perquè no tenen clar que els empari en les coses de l'amor.

Les botigues encara intentaran aquest any fer que la gent compri medalletes de l'amor, records de sant, llaços que no es desfan. Mentre, en el parlament s'intenta treure una llei de divorci digne. I és que la gent pensa en coses cada cop més materials i s'ha perdut l'espiritualitat. Això també ho havia pogut dir l'àvia.

LA MÚSICA D'ALBINONI

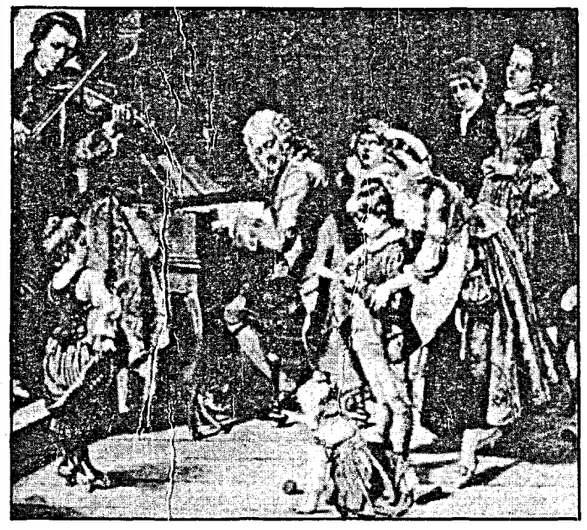

Si li agrada la música anomenada clàssica —o culta— segurament ja coneix el preciós Adagio de Tomaso Albinoni escrit per corda i orgue. No li descriurem pas l'adagio, però, per si no el coneix, li direm que és una veritable obra mestra que val la pena d'escoltar.

Si decideix comprar-se el disc, Philips n'ha editat una versió en la col.lecció Musici, ben enregistrat i d'indiscutible qualitat.

Si és un amant d'aquesta mena de música i concretament d'Albinoni, cal que tingui aquest disc a casa seva; a més hi ha altres concerts del mateix autor per a corda i oboè, etc.

MARISC BARAT DAVANT DEL MAR

Sí, sí, comprenc que ningú no s'ho cregui. El preu del marisc és una cosa que no és a l'abast de tothom ni de cada dia. Però sabem un lloc, cosa fina. A més, per donar ambient a la menjada, està situat davant del mar, voltat de barques. Potser algú pensa que estem parlant d'un país llunyà. I no. Parlem de Catalunya. D'Arenys de Mar concretament.

Hi ha un lloc del qual potser conegueu de nom —si en coneixeu més coses, millor per a vosaltres— que es diu el Pòsit. Si no el coneixeu, no hi fa res. Tothom us en pot donar raó un cop arribeu a Arenys de Mar. Heu de passar el poble i quan gairebé sou a la sortida trobareu un trencant a la dreta. D'aquí podeu arribar fins al Pòsit que és un restaurant elevat sobre el mar que es veu de lluny.

Doncs bé, al costat mateix hi ha un bar anomenat **"El bar del Puerto"** on hi podeu menjar moralla, cargols, mollets, musclos, i tota mena de marisc a preus raonables. Sí, sí, raonables.

És un bon lloc per anar-hi una colla de gent, demanar cadascú un plat i anar passant-se els plats. Una cosa així uns pot costar més o menys tres-centes cinquanta pessetes.

L'única dificultat és que Arenys queda una mica lluny de segons quins punts de Catalunya, però una passejada al vespre amb cotxet també ve de gust.

AGENDES FEMINISTES

El 15 de febrer d'ara fa 161 anys va néixer una de les dones que més van fer pel movimient feminista. Es deia Susan B. Anthony i va popularitzar un dels eslogans més reivindicatius i més coneguts del moviment: A treball igual, salari igual.

Susan B. Anthony va morir el 13 de març de 1906, abans que les dones obtinguessin el dret a vot.

La seva biografia està inclosa a l'agenda 1981 feta per La Sal, edicions de les dones.

És una agenda interessant amb dibuixos de Montse Clavé, Elsa Plaza i Núria Pompeia i documentació històrica d'Isabel Segura. Potser ja és una mica tard per comprar-se una nova agenda. Però si a principis d'any no ho va fer i la necessita, li recomanem que doni un cop d'ull a aquesta. I trobarà tot allò que generalment hi ha a les agendes: calendaris, lloc per a les adreços i telèfons, etc, i, a més a més, dades que podra interessar-li.

LA TRAMUNTANA. Especialitats catalanes. Plaça de Sant Miquel. Unes 1.000 ptes.

JAUME DE PROVENÇA. Tota mena de menjars de molt bona qualitat. Unes 1.000 pts. Provença 88.

D.CHENCHO. Especialitats en peix. Calàbria 224. Unes 800 pts.

MAINADA

CÀNTIR. Dia 18. 5 tarda. Olesa de Montserrat.

PAN I PIPA. Dia 15. 2/4 de 12 matí. Plaça de l'Església de Sant Joan de Torroella.

LA TREPA. LES JOGUINES OBLIDADES. Dia 14 i 15. Fundació Joan Miró.

TITELLES MARDUIX ROMANÇOS DE LA LLUNA PLENA. Dia 15. 11,30 h. Centre Parroquial de Sant Cristòfol. Terrassa.

TITELLES BABI. PAPERS, PAPERETS I PAPERINES. Dia 15. 21h. Capellades.

CONFERENCIES

PICASSO I L'ART AL SEGLE XX. Josep Palau i Fabre. Dia 12. 12h. Institució Cultural del CIC. Via Augusta 205.
POT MILLORAR EL NOSTRE BATXILLERAT? Dia 12. 19h. Rbla. Catalunya 8.
PICASSO CERAMISTA Trinidad Sánchez Pacheco. Dia 17. 19,30 h. Museu Picasso.
EL CARTELL COM A INICI DE LA COMUNICACIÓ DE MASSES. Alexandre Cirici, Romà Gubern i Miquel de Moragas. Dia 17. 19, 30. Fundació Miró.

MUSICA

ANGEL JESÚS GARCIA I ANNA MARIA PINTÓ. Obres de Mozart, Turull, Ysaye i Beethoven. Dia 12. 21h. Conservatori Municipal de Música. Bruc 112.
SCOTTISH CHAMBER ORCHESTRA. Raymond Leppard (director), Teresa Berganza (mezzo-soprano). Obres de Händel i Haydn. Dia 13. 21 h. Palau de la Música.
ANTICS ESCOLARS DE MONTSERRAT I CORAL ANTIGA. Dia 13. 21,30 h. Parròquia de la Salut.
ORQUESTRA CIUTAT DE BARCELONA. Obres de Schubert, Mozart, Faure i Stravinskij. Dia 14. 19h. i dia 15. 11,30 h. Palau de la Música.
MONTSERRAT CABALLÉ. Obres de Mahler, Turina i Ginastera. Dia 15. 21 h. Palau de la Música.
RAMON MUNTANER Dia 14, Nit. Centre Catòlic de Sants.
RAFAEL SUBIRACHS. (piano). Obres d'Erik Satie. Fins el 22 de febrer. Palau dels Comtes. Centelles.

DE COR A COR

Diu que apujaran el telèfon un dia d'aquests. I jo no sé pas com m'ho faré. Potser hauré de treballar hores extres per poder pagar-lo, perquè renunciar a trucar, això mai. Ja ho veuen, uns inventen perquè després surtin quatre peixos grossos i decideixin que els in-

Isabel Preysler

vents no es podran utilitzar ja mai més, de cars que posen els preus. Això és el que passa amb el telèfon, un dels millors invents de tots els segles, i ja veuen, d'aquí a una mica no ens servirà de res. Ara que n'hi ha que no se'n preocupen pas gens que apugin els preus o els deixin d'apujar. És el cas de

Els Bisbes

la senyora **Marquesa de Griñón, Isabel Preysler,** ex-muller de **Julio Iglesias** que diu que **la Carmencita Martínez-Bordiu** segueix essent la seva millor amiga: **"Com que ara viu a París la veig menys, però parlo amb ella per telèfon cada dia".** I nosaltres sense poder trucar a Les Planes. Per cert, no sé pas que deuen haver dit els bisbes de l'anul.lació matrimonial de la Isabel i el seu marit. No sols amb el telèfon hi ha diferències, ja se sap, i els bisbes van dient que **"Si el projecte de llei del divorci s'arriba a promulgar tal i com està formulat, el futur de la família a Espanya quedaria greument fet malbé i també hi quedaria el bé comú i la nostra societat"** i el mateix diu el senyor **Fraga: "Celebrem haver vist que els punts de vista dels bisbes i els del nostre grup parlamentari coincideixen".** Si callessin...

Manuel Fraga Iribarne

Però no callen, no. Igual que la **Paca Galbadón,** que surt a una revista d'aquestes del cor ensenyant modelets i alhora declara que **"Sóc una dona antimoda. Per portar la contrària al que la societat de consum mira d'imposar-nos, fins i tot em vesteixo d'una manera antiquada.** Senyora, que fa el ridícul, que no ho veu...

Doncs ara surt la **Paloma San Basilio,** aquesta senyora que deu agradar a la majoria dels senyors d'aquest país i ens diu que a ella li encanta dir-se **Paloma** perquè: "sóc bastant ocell". El que vostè digui,

Paca Gabaldón

no ens hi ficarem pas, només potser les feministes li diran que ocella, ocella i no ocell senyora colometa.

La **San Basilio** almenys, no es queixa dels pobres periodistes.

N'hi ha d'altres que no tenen èxit i, au, qui se les carrega? La premsa. Això és el que diu **l'Antoni,** el fill de la Lola d'Espanya que de-

Antonio

clara: **"He tingut molt mala premsa. Han agafat la meva feina com un caprici. Jo no tinc gaire cultura perquè no m'he pres la molèstia d'adquirir-la, però ara tot canviarà".** Val més així nano.

La Cotilla Llibertina

Punt de mira

El divorci crema

Resulta greu comprovar que els bisbes de la Conferència Episcopal han tornat a publicar un document que només podem qualificar d'irresponsable.

Després de la declaració del novembre de 1979, semblava que la jerarquia eclesiàstica adoptaria una actitud de respecte a les institucions democràtiques, però no n'hi ha hagut prou amb què el projecte de llei de divorci no els agradi per tornar a pressionar sobre les institucions polítiques d'una manera absolutament desestabilitzadora.

En un moment que el país està sense govern, vint-i-quatre hores abans que comencés el congrés d'UCD, els bisbes van i es despegen amb un document en el qual es crida a la desobediència civil en cas que el congrés de Diputats, aprovant la llei del divorci tal com està ara, interpretin la voluntat de la majoria dels espanyols en un assumpte tan important com és aquest.

Aquesta és una de les crítiques més greus que es pot fer al document de la Conferència Episcopal ja que una enquesta d'ICASA GALLUP ha mostrat que al menys el 66 per cent dels espanyols estan a favor que es resolgui l'assumpte, la qual cosa vol dir que els bisbes s'han enquistat en una posició minoritària.

El document és també greu perquè en aquest país estem tips que les coses siguin diferents del països més desenvolupats. I és evident que a l'Europa Occidental l'assumpte del divorci està resolt i assimilat. Per què l'Església ha d'intentar a l'Estat Espanyol objectius als quals ja han renunciat països més avançats?

Un altre tret que sorprèn notablement en aquest document és l'absència d'autocrítica de la jerarquia eclesiàstica entorn a la seva actitud. Si en els darrers anys algú ha concedit divorcis de fet —encara que se'ls digui anul.lacions— han estat els tribunals eclesiàstics, i curiosament, un altíssim percentatge de les persones que han obtingut l'anul.lació a l'Estat Espanyol pertanyen a la classe alta i han pogut esmençar temps i diners en els procés. Però sembla ser que aquestes actituds de filibusterisme funcionen només cal llegir les conclusions del congrés d'UCD a Palma de Mallorca per deduir que l'actual projecte de llei del divorci, pot ser modificat en sentit restrictiu.

L'HORA

DIRECTOR: Pere Oriol Costa.
REDACTOR EN CAP: Xavier Sabaté.
REDACCIÓ: Francesc Navarro, Joaquim Ruiz (compaginació), Pilar Viladegut (fotografia), Francesc Baiges, Xavier Capdevila, Anna Cortadas.
REPORTATGES: Carles Sánchez Costa, Xavier Febrés, Agustí Pons, Maria José Roman, LLuís Crous, Isidre Ambròs i Josep M. Huertas Claveria.
CATALUNYA: Albert Garrido, Anna Balletbó; MADRID: Pedro Altares, MÓN: Mateo Madridejos, Xavier Batalla; HUMOR: Cesc Corb i Joma. CULTURA I SOCIETAT: Mª Aurèlia Capmany, Antoni Bartomeus, A. Cirici Pellicer, Antoni Kirchner, Jordi Garcia Soler, Josep Bigordà, Enric Bañeres, Ramon Barnils, Josep Martí Gómez, Marta Mata, Pere Anguera, J. Mª Carandell, Jordi Fortuny, Mª Josep Corominas; ECONOMIA: Joaquim Monells; ASTROLOGIA: Esteve Carbó. ESCRIUEN EN AQUEST NÚMERO: Joaquim Marcet, Emili Ferrer, Miquel Riera i Enric Bou.
PUBLICITAT: Mª del Carme Santmiquel: ADMINISTRACIÓ: Mercè Grau; DISTRIBUCIÓ: Santi Torruella: IMPRESSIÓ: Impresiones generales, Alarcón, 13, Sant Adrià del Besós. Tel. 381 28 00. EDITA L'HORA S.A., Aribau, 80 àtic 1a. Tels. 254 34 02. Barcelona-36. Dipòsit legal B-1904-1979.

En aquest número:

Cartes a L'HORA. Pàg. 3
Va, que el món s'acaba. Pàgs. de la 4 a la 10
Punt de mira. Pàg. 11
Fraga prescindeix d'intermediaris "regionals". Per ENRIC COMPANY. Pàg. 12
La sortida de la crisi. Per JOAQUIM MARCET. Pàg. 13
"La mort sobtada". Per EMILI FERRER. Pàg. 14
l'Incompliment del PAE. JOAQUIM CASABONA. Pàgs 15-16.
La Passera. Per MARTA MATA. Pàg. 17.
Week-end a Mallorca. Per PEDRO ALTARES. Pàgs 18 a 21.
Washington endureix la seva política. Per MATEO MADRIDEJOS. Pàgs. 22, 23 i 24.
La Puixança dels quadres d'empresa. Per JOAQUIM ROGLAN. Pàgs. 25 i 26.
La fal.lera dels jocs de taula. Per ISIDRE AMBROS. Pàgs. 27 28 i 29.
Maria Mateu, una catalana a Ravensbruck. Per MONTSERRAT MINOBIS. Pàgs. 30 31 i 32.
El futur del cinema català. Per MIQUEL RIERA I FRANCESC NAVARRO. Pàgs. de la 33 a la 39.
Picasso, cent anys d'art. Per ANNA CORTADAS. Pàgs. 40 41 i 42.
Imatges i Postals dels catalans. Per JOMA. Pàg. 43.
Cinema. Per ANTONI KIRCHNER. Pàg. 44.
Llibres. Per ENRIC BOU I PERE ANGUERA. Pàg. 45
Teatre. Per ANTONI BARTOMEUS. Pàg. 46.
Música i Astrologia. Per JORDI GARCIA SOLER I ESTEVE CARBO. Pàg. 48.
Art. Per ALEXANDRE CIRICI. Pàg. 49.
Cultura en joc. Per JOSEP MARIA CARANDELL. (Pàg. 50)
I les seccions habituals de:
ALBERT GARRIDO (Pàg. 21)
RAMON BARNILS (Pàg. 24)
JORDI FORTUNY (Pàg. 29)
JAUME FUSTER (Pàg. 32)
ENRIC BAÑERES (Pàg. 39)
JOSEP BIGORDÀ (Pàg. 42)

Fraga prescindeix d'intermediaris

ENRIC COMPANY

Manuel Fraga ha vingut a Barcelona a posar ordre.

La linea d'actuació seguida a Catalunya per Fraga Iribarne i per Alianza Popular durant els darrers anys fou modificada oficialment el dia set d'aquest mes en el transcurs del "Congreso Regional de Alianza Popular", celebrat a Barcelona. A partir d'aquest congrés, els òrgans directius d'AP a Catalunya —la presidència i junta regionals— resten en mans d'homes de la total i absoluta confianza personal de Fraga Iribarne. Tal como deia ell mateix en converses de passadissos, quan el congrés era ja oficialment acabat, "aquí se han terminado las experiencias".

Les experiències que Fraga ja no vol repetir són les que varen dur a Laureà López, Antoni de Senillosa i Manuel Echevarria a encapçalar les candidatures d'AP o de formacions polítiques que amb un altre nom pretenien dirigir-se a l'electorat conservador espanyolista en les eleccions generals de juny de 1977, març de 1979 i en les catalanes de març de 1980.

López Rodó i Senillosa obtingueren l'escó al Congrés dels Diputats però ni l'un ni l'altre no foren posteriorment uns incondicionals de Fraga. En el cas de López Rodó, l'enfrontament fou obert i acabà en la defenestració del mateix diputat exministre del Plan de Desarrollo. López Rodó pretenia mantenir a l'interior d'Alianza Popular una mena de reserva territorial pròpia, Catalunya, en la qual Fraga tingués privat de posar-hi les mans. Això succeí quan AP era un terreny polític en el qual Fraga encara no havia imposat del tot la seva autoritat.

L'experiència Senillosa

Quan finalment es desprengué dels Silva Muñoz, López Rodó, Martnez Esteruelas, etcétera, Fraga va topar també amb què Catalunya era l'àmbit d'actuació d'un partit apadrinat per comte de Motrico, José Maŕa de Areilza. Aquest tenia aquí una filial política, el Partit Popular de Catalunya, aconduït per Antoni de Senillosa. Es coneguda a Catalunya la trajectòria política democràtica i liberal de Senillosa, encara que ho era menys, molt menys, l'existència del seu partit en tant que entitat organitzada i actuant.

Senillosa, però, obtingué el suport polític de Fraga en les eleccions de març de 1979 i ocupà el seu escó a Madrid col.ligat amb AP, sense formar part del mateix partit que Fraga. Tot això féu que l'actuació de Fraga en la discussió de l'Estatut d'Autonomia, per exemple, fos bastant discreta. Tant López Rodó com Senillosa, imposaren aleshores la discreció a l'impetuós líder d'AP.

En les eleccions pel Parlament de Catalunya, l'espai electoral d'AP fou l'objectiu de la candidatura anomenada Solidaritat Catalana, impulsada per Echevarria Puig, Celdoni Sala i Milián Mestres i vista amb mot bons ulls pel Foment del Treball, la més gran patronal catalana. Els homes d'aquesta candidatura obtingueren la confiança i l'aval públic de Fraga Iribarne a Barcelona, en plena campanya electoral. Però, al cap i a la fi, no eren els seus homes, no era la seva organització, i testimonis ben situats han assegurat que a Fraga li costà molt d'acceptar que la seva presència a Catalunya fos, una altra vegada, mitjançant un nom i una organització distinta d'AP.

Planas, un home fidel

Manuel Fraga ha obert la porta als seus antics amics però imposant-los les condicions de la seva actuació política. Els seus amics han seguit insistint-li que les condicions polítiques de Catalunya exigeixen un cert marge d'autonomia, com a mínim, per als partits que vulguin jugar de valent amb opcions de futur. La resposta de Fraga ha estat contundent: "Aquí se han terminado las experiencias". Això feu que el seu discurse del dia set d'aquest mes al palau de Congressos de Montjuïc, clausurant el congrés regional d'AP a Catalunya, fos pronunciat davant d'un auditori entre el qual hi lluïen com sempre els abrics de pell de les senyores, però on no hi figuraven els que fins aleshores eren els homes polítics de Fraga a Catalunya.

Han estat substituïts, al vèrtex de l'organització regional d'AP, per Miguel Angel Planas, un home que confessa no tenir cap mena d'historial polític; un petit empresari català establert a Euskadi que, veient tal com van les coses per allà, ha decidit tornar a casa. ■

La sortida a la crisi

JOAQUIM MARCET

El cap de setmana passat es va reunir el Consell Nacional del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) per establir la política que cal adoptar de cara al previsible nomenament de Leopoldo Calvo Sotelo com a candidat a president del Govern.

"La UCD no pot garantir cap sortida estable i amb credibilitat a l'actual crisi del govern d'Espanya". Amb aquesta frase es resumeix la resposta que els socialistes han fet pública en un extens comunicat de premsa.

Els motius d'aquesta incapacitat, segons els socialistes, són el fracàs de la UCD, per enfrontar-se als problemes bàsics de la societat espanyola:

—La lluita contra l'atur i la crisi econòmica.

—L'acabament del procés de democratització.

—La construcció de les autonomies.

—L'acabament de la violència a Euskadi.

Segons els socialistes, la proposta de Leopoldo Calvo Sotelo respon a una més gran dretanització, que ha estat exigida per les classes dominants i agreuja la separació entre el govern i les demandes dels més amplis sectors socials.

La sortida a la crisi passa per aconseguir un govern amb capacitat d'adquirir un ampli suport parlamentari i això, diuen els socialistes, només és possible comptant amb ells.

Els socialistes en la reunió del seu Consell Nacional van expressar la corresponsabilitat de Convergència i Unió en l'actual crisi de govern. Van fer palès que la construcció de les institucions catalanes exigeix el suport a la sortida de progrés que proposen els socialistes.

Davant de l'eventualitat d'un govern monocolor de la UCD el PSC mantindrà la seva oferta de govern de progrés i de desenvolupament coherent d'una política d'oposició que **"mantingui en el poble l'esperança en l'actuació de l'autogovern, la democratització plena i la lluita efectiva contra l'atur i la crisi".**

D'acord en aquesta línia, els socialistes varen manifestar llur intenció de mantenir els pactes municipals de progrés. Per una altra banda, els socialistes constataren l'avenç substancial de la UGT de Catalunya a les eleccions sindicals lligant-lo a **"La visió responsable que significa la signatura de l'Acord Marc al gener de l'any 1980".**

ONA cultural

Al servei de la radiodifusió catalana

Per a recatalanitzar el país, ens cal que la ràdio sigui catalana de parla i contingut.

ONA CULTURAL ha estat creada per produir programes de tot tipus i fer-los arribar a totes les emissores.

La qualitat i l'actualitat són primordials en els nostres programes per captar l'interès pel mitjà.

El centre de producció de programes **d'ONA CULTURAL** és a disposició dels locutors, mestres, professors especialitzats, professionals del doblatge i tothom que vulgui contribuir a la normalització de la ràdio a Catalunya.

Per a informació:
Carrer Consell de Cent, 474 de 5 a 8 tarda
telèfon. 246.50.20.

La "mort sobtada" per a afrontar l'atur

EMILI FERRER *

En efecte, l'administració autonòmica apel.la la "mort sobtada" com a alternativa per a la negociació amb les centrals sindicals i organitzacions patronals del Fons d'Ocupació (Veieu La Vanguardia del 2 de gener de 1981).

Però no deixem que el pànic ens guanyi, suposem que ningú no pressuposa una interpretació literal del terme. Tanmateix, això no fa fondre la nostra preocupació perquè no és menys inquietant que qualsevol altra interpretació no literal que es pugui donar en aquest sistema. Encara més, quan l'administració justifica aquesta postura argumentant que davant del problema de l'atur, l'administració, els treballadors i els empresaris "es passen la pilota però ningú no dóna solucions".

Encara que la sinceritat de l'administració autonòmica és gratificant quan reconeix que "passa la pilota", això no fa que les actituds i afirmacions d'aquesta mena no siguin alarmants (especialment per als aturats). Alhora, aquestes actituds són difícilment justificables i evidentment no ho són per criteris d'oportunitat política. Però quan una afirmació velada es converteix en afirmació en dir que **"no pretenem que tothom reconegui de sobte tota la seva responsabilitat"**, cal clarificar les diferents posicions, perquè nosaltres no pretenem que es reconeguin "de sobte" algunes responsabilitats, especialment pel que fa a l'administració d'una Comunitat Autònoma com Catalunya en la qual l'atur ha deixat de ser el problema prioritari "per convertir-se en el problema".

Davant d'aquesta situació, la proposta de la Conselleria de Treball consisteix en crear un fons per a l'ocupació, la financiació de la qual ve d'aportacions de treballadors i empresaris (una quota sobre el total dels sous) establerta voluntàriament amb suscripció prèvia d'un acord en l'àmbit de la negociació col.lectiva.

La implantació d'un sistema d'aquest tipus comporta una aportació coercitiva només per als treballadors perquè si bé els treballadors no disposen de mecanismes reals d'absorció de les seves aportacions, no passa el mateix amb les empreses que poden fer-ho per la via de preus, per la via de restriccions o bé en els propis augments salarials. Això que els únics que amb tota seguretat portarien a terme la seva aportació serien els treballadors.

Coherent amb aquesta filosofia, l'administració s'ofereix només per "fer les gestions oportunes" per obtenir línies de crèdit". "Gestions", perquè part del Deute Públic "pugui" destinar-se a l'ocupació "gestions" perquè els col.legis professionals s'autoimposin una quota voluntària, etc., per complementar els fons.

No hi ha cap concreció, cap compromís tangible, i això és important, perquè, per exemple, les trucades telefòniques també són gestions, i sembla, evidentment, desproporcionat el fet de condicionar-les a la firma d'un acord d'àmbit nacional entre empresaris i treballadors. Ésser més seriosos seria una notable aportació al país.

I és que de vegades arribem a dubtar sobre l'existència real d'una proposta, més enllà dels 200 milions que figuren en els Pressupostos de la Generalitat, la resta sembla que s'hagi pensat només per als mitjans de comunicació.

L'estratègia és clara, es tracta de passar "el platet" (i per què, no, instaurar el "dia de l'aturat") de manera que la responsabilitat sigui exclusiva d'aquell que es troba davant del "platet" o de la "guardiola", però mai d'aquell que el manté agafat. Amb això, si els projectes no es realitzen, la culpa és dels qui no ens deixen, dels qui no contribueixen. Des d'aquesta posició és realment admirable constatar que no dubten ni es posen vermells quan animen els treballadors a abandonar "la seva irresponsabilitat" i que siguin "més solidaris".

Seria molt interessant saber qui no va deixar que CiU votés a favor de les esmenes al Pressupost General de l'Estat per establir un Fons per a l'Ocupació. Fons únic i de finançament públic que englobés tots els recursos destinats a l'atur no subsidiat, la distribució territorial del qual es podria realitzar a través dels ens autonòmics i en base a criteris objectius de regionalització, aplicades després d'una consulta a Centrals Sindicals i Administracions Locals. Criteris que essencialment (finançament i distribució) puguin ser aplicats a fons complementaris creats a Catalunya.

Ens preguntem si no serà que l'ardor sardanístic i el convenciment místic amb què CiU va explicar a Madrid que els problemes de l'atur no subsidiat ja els ventilarien els propis treballadors, va servir d'excusa a UCD per a proposar la retirada dels fons destinats a aquest fi (Mireu el Projecte de Llei de Pressupostos Generals de l'Estat, Disposició Addicional Quarta).

Per ara, només ens queda dir que s'han equivocat: s'han equivocat perquè existeixen alternatives, i ells ho saben. Alternatives que són més justes i solidàries, però en les quals és més difícil de refusar compromisos. I perquè el poble de Catalunya i, concretament, els nostres treballadors són menys irresponsables i més solidaris del que es pugui pensar, creure o interessar, i que puguin arribar a reclamar-los més responsabilitats d'aquelles que es pensen que han assumit.

---

* **Economista i sindicalista**

Fotos: Pilar Viladegut

A Convergència no li surten els números

PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT

L'incompliment del PAE

JOAQUIM CASABONA

Dels 54.000 milions de pessetes contemplats en el Projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat i de les seves entitats autònomas, tan sols 200 han estat destinats a la lluita contra l'atur i 15 a la reconversió industrial de Catalunya mentre que a la compra de mobiliari de la Casa dels Canonges destinen gairabé dos. dels Canonges se n'hi destinen gairabé dos.

El Govern de la Generalitat va presentar aquest mes de desembre passat, a la Mesa del Parlament, el projecte de llei de Pressupostos per a 1981, tot i que temps enrera es va comprometre a lliurar-los el mes de setembre per tenir-los aprovats a començaments d'enguany. La demora del Consell Executiu en la presentació del projecte de llei significa per al Parlament català haver de discutir uns pressupostos quan aquests haurien d'haver entrat ja en vigència. Hores d'ara, la comissió parlamentària encarregada d'aquesta tasca tan sols ha pogut discutir les dues esmenes a la totalitat, presentades una pels socialistes i l'altra pels comunistes, i començar els treballs en ponencia. Quedarien per for el debat i el dictamen final en comissió per passar posteriorment tot el projecte de llei al ple del Parlament per a la seva aprovació o per al seu rebuig.

Els pressupostos de la ¡Generalitat i els de qualsevol altre aparell d'estat són la qualificació en números de la pulítica d'un govern, ja que reflecteixen numericament les preferències que es tenen sobre un o altre tema. En aquest sentit, el present projecte de llei dóna clares preferències a la creació d'una infraestructura administrativa per a la Generalitat, sense tenir en compte els serveis traspassats pel govern central i els que poden ésser traspassats en el decurs d'aquest any. D'aquesta manera, es corre el perill de crear un cost addicional per a l'autonomia, ja que cal tenir en compte la inflacció d'alta càrrecs

Trias Fargas; el pare del PAE

que s'està creant i els sous que cobren, en comparança amb els de l'administracció central. Com a botó de mostra tenim el que es destina a l'actual president de la Generalitat (7.500.000 pts anuals) i el destinat al president del govern de l'Estat espanyol (4.500.000), que és la mateixa quantitat que percep un conseller de govern català.

Es pot considerar greu aquesta política seguida envers l'administració pública, però més greu és la manca de normatives per a noves contractacions, que fa que aquestes es duguin a terme sense un criteri racional, inflant la piràmide.

Un projecte descoordinat

El Projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat i de les seves entitats autònomes per a 1981 ha estat durament criticat per part dels partits parlamentaris catalans. Tan sols Convergència s'ha mostrat d'acord amb el projecte. Socialistes i comunistes han presentat, cada un per la seba banda, dues esmenes a la totalitat —rebutjades, a hores d'ara, per la comissió parlamentària de pressupostos—, a més de nombroses esmenes puntuals.

Els criteris generals de les esmenes presentades pels diversos partits coincideixen que el Consell Executiu ha incomplert plenament les directrius del Pla d'Acció Econòmica de la Generalitat per a 1981. En aquest sentit ha estat desatès l'objetiu primordial del PAE, la política econòmica de lluita contra l'atur, car al Fons d'Ocupació li han estat destinats uns 200 milions de pessetes que representen menys d'un 4% del pressupost total. Així mateix, la política d'austeritat, un dels punts bàsics del PAE, ha estat també incomplerta ja que el les despeses màximes incloses en Pressupsot van destinades ha contractació de nou personal, compra de material i millores en les instal.lacions de l'Administració. Cal destacar els quasi dos milions per a la compra de mobiliari de la Casa dels Canonges.

La descoordinació entre els diferents departaments de la Generalitat a l'hora d'elaborar els pressupostos i l'absència d'una política coordinada de govern han estat reflectides en les esmenes de la quasi totalitat de grups polítics. D'aquesta manera cal assenyalar la crítica a la descentralització dels locals dels diferents serveis de l'administració pública, la qual cosa significa, a més de uns majors costos, una manca d'agilitat en la realització d'aquests serveis.

Els pressupostos no agraden

Alexandre Padrós, portaveu econòmic de Centristes de Catalunya-UCD, creu que **"el Projecte és el reflex, una vegada més, de la nul.la capacitat per a gestionar la cosa pública que té Convergència."** Per la seva banda, els comunistes del PSU pensen que **"només una Administració pública amb profund sentit de renovació dels seus mètodes, però sobretot guiada per objectius clars respecte al que ha de ser avui el sector públic en sentit ampli, pot jugar un paper eficaç en la lluita per la reconstrucció nacional i contra la crisi. Ens trobem, en canvi, amb un pressupost de pura continuïtat de l'Administració traspassada, amb mentalitat clientelista i que desaté els objectius que haurien de ser prioritats. Però el que ens va donar més força per reclamar la reconsideració dels pressupostos per part del Consell Executiu és la manca d'atenció als problemes de la crisi".**

D'altra banda, els socialistes han assenyalat que "les prioritats polítiques de tot pressupost ne es veuen reflectides en el Projecte de Llei del Consell Executiu, essent el cost més flagrant la manca de disseny d'una política d'inversions per tal de suavitzar la greu crisi econòmica". ■

La passera

MARTA MATA

Comissió de justícia

Dimecres dia tres vaig haver de fer una suplència parlamentària; el diputat Andreu Abelló, senador a l'ensems a Madrid, no havia pogut anar a la Comissió de Justícia aquell dia. Les comissions estan formades per un nombre fix de diputats de cada grup; a l'hora porcionalment al nombre de diputat de cada grup; a l'hora de votar, segons el reglament, el vot de cadascú val exactament el de la part de diputats que representa. En comissió, el vot d'un diputat de Convergència i Unió val 6,14, el d'un socialista, 5,50, etc. Es procura no faltar ni haver de votar massa perquè no surtin massa decimals al sol.

Dimecres no s'havia de votar, perquè era sessió informativa del conseller, però s'havia de preguntar i toca a una pregunta per diputat, sense decimals. Vaig entrar una mica tard a la comissió, amb la sensació de qui entra a una altra classe de la mateixa escola hi troba uns altres companys, més o menys coneguts, un altre mestre i unes altres lliçons, i un altre lloc, el que quedava buit a l'esquerra del balcó assolellat.

Les lliçons eren: presons, compilació del dret, divorci, llengua de la justícia i altra vegada presons, etc. Tot un altre món, que després de l'exposició del conseller, repassàvem els companys asseguts en la gèlida galeria del costat del bar, tot redactant les nostres sis preguntes. Només cal posar-hi una mica d'humor en aquestes peripècies.

Represa la sessió, s'han apagat un moment els llums i de tant en tant sentim sorolls i trontolls al pis de dalt on es fan obres. Les respostes del conseller van succeint-se, torna la llum, continuen els trontolls i en un moment determinat, una ombra traspassa el quadre de sol del balcó a la meva esquerra.

Continuem repreguntant al conseller. I ara és el conserge del Parlament el qui entra i demana si hi ha algun metge entre nosaltres; un obrer ha caigut de la bastida al pati. Ningú no és metge a la Comissió de Justícia que continua i acaba seguidament.

A baix, l'ambulància s'ha emportat l'accidentat i un company seu, cara petita, barba incipient, va fent-se a la idea que ha mort i ha d'avisar la família, i no pot respondre a cap pregunta més que amb un sanglot.

El diari ens dirà en un raconet, al costat dels grans morts de la setmana que l'obrer mort es deia López Gómez, que tenia cinquanta anys i que vivia a Gavà. Devia estar content de no ser un parat.

La passera sap què és l'accident laboral i com cal una Justícia molt més fonda que la que es dóna a qualsevol comissió, que infiltrada realment en el exili social erradiqui aquesta gran causa de mort; la passera també sap que la vida continua fora i dins del Parlament amb grans fets i grans homes, vius i morts, i petits gestos quotidians de delicadesa o grolleria; però creu que havia de deixar constància d'aquest primer mort en el treball parlamentari, tot posant una grossa pedra a la cornisa del Parlament.

Editorial LAIA

Constitució, 18-20 - Tel. 332 84 08 -BARCELONA (14)

LES EINES DE BUTXACA

¿Amb quines eines literàries comptem per col·laborar en el procés de normalització lingüística i cultural a Catalunya? ¿Què *diuen*, encara avui, els nostres clàssics?

ELS SOTS FERÉSTECS

Raimon Casellas

Edició a cura de Jordi Castellanos

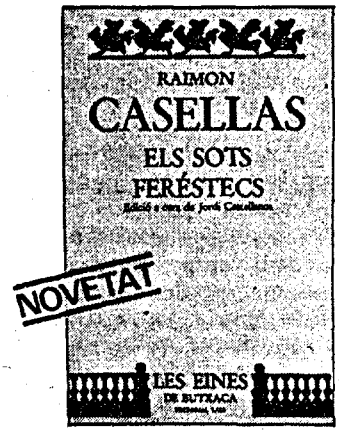

"L'aparició d'*Els sots feréstecs*, el 1901, assenyala l'inici d'una de les èpoques més brillants de la novel·la catalana: era la primera vegada que s'aconseguia d'aplicar els pressupòsits estètics del Modernisme a aquest gènere literari. Raimon Casellas no pretén descriure la realitat i, menys, la realitat rural catalana. La utiliza, en canvi, com a punt de partida." (Del pròleg de Jordi Castellanos.)

ALTRES TÍTOLS DE LA COL·LECCIÓ

LA BOGERIA, Narcís Oller. (Pròleg de Sergi Beser).

AIGUA AVALL, Josep M. Folch i Torres (Pròleg de Jordi Castellanos).

GATADES, Frederic Soler "Serafí Pitarra" (Pròleg de Xavier Fàbregas).

LA CREACIÓ D'EVA I ALTRES CONTES, Josep Carner. (Pròleg d'Albert Manent).

Distribueix: LACA
BARCELONA Av. de Fernández Márquez s/n, nave 16 SANT ADRIA DEL BESOS - Tel. 381 73 11
ALACANT Río Turia, 2 - Tel. 28 36 66
VALENCIA Tomás Sanz, 45 - MISLATA - Tel. 370 28 50

"Week-end" a Mallorca

PEDRO ALTARES

Van arribar a Palma a frec de la ruptura. Se'n van anar amb l'esposa de Damocles d'una possible escissió sobre llur caps. El II Congrés d'UCD ni tan sols ha servit per fer aquesta teràpia de grup que tots els partits polítics cal que facin de tant en tant. Els homes i les dones del centre, tots impecablement vestits, són gent ben educada. Així, doncs, les travetes es quedaven dins els corredors i dins la interminable sèrie de reunions, conciliàbuls, recerca de consens i pegats de darrera hora.

Suárez, en el seu conegut paper de "reina mare", no va donar ni una sola explicació de la seva dimissió com a Cap de Govern. Després del seu discurs d'inauguració es va fer invisible, rumiant, sens dubte, la manera i la fórmula del seu retorn. Calvo Sotelo, el successor, rep un pastís que a Palma va ser molt lluny d'assolir el grau de cocció precís. Mentre, el fantasma de la "gran dreta" no fou, ni de bon tros, foragitat per les paraules que excloïen aquesta possibilitat. **Per llurs fets els coneixereu.** I aquests fets (amb el "test" inicial de les lleis del divorci i d'autonomia universitària) aviat definiran un inequívoc viratge cap als nous rumbs que marquen els temps definits pel Papa Wotyla i per Mr. Reagan.

Lluita sense treva

La dimissió de Suárez, segons que hom va creure de bell antuvi, arraconava els crítics a un paper de defenestradors del líder que feia presagiar un retrocés de llurs posicions i, àdhuc, llur arraconament sic davant l'impuls de les bases feses per haver precipitat la seva dimissió. Van arribar a Palma tement per llur integritat física. Però aparició de Suárez a l'Auditòrium de Palma, saludada amb un cert clamor però que no arribava, ni de bon tros, al que els seus partidaris esperaven, va continuar amb un discurs molt aplaudit però que no feia altra cosa que subratllar la mala forma física i psíquica del dimitit Cap de Govern. Suárez, "per tal de no atiar els ànims" va fer "toreig" de saló en comptes de política, i sobretot va escamotejar les raons de la seva sortida. Palpable de la preobertura amb prou feines no va tenir cap ressò en forma de veu en contra de Landelino Lavilla. A la immediata votació per tal d'elegir la mesa del Congrés, es veié clarament que els crítics comptaven, fins i tot, amb més vots dels que ells havien sumat: més de 600 contra els 1.200 de la candidatura de l'aparell. És a dir, el 35%. La moral del sector crític va pujar com l'escuma i créixer encara més després mercès a un discurs molt intel.ligent d'Oscar Alzaga que va tenir la gran habilitat de fer una crítica força moderada, de fons i de forma, al plumbi i burocràtic informe del secretari general, Calvo Ortega, que amb els seus 84 folis, llegits d'altra banda sense gens d'entusiasme, va tenir la virtut d'avorrir el respectable fins a límits insospitats.

A partir d'aquests primers tempteigs, que van acabar-se amb una votació favorable a l'aparell, però que va confirmar la força dels crítics (i dins els sistema de votació elegit a mà alçada que feia absolutament impossible precisar els percentatges), el congrés es va replegar, purament i simple, a les negociacions pels passadissos per tal d'elegir, a la ponència d'estatuts, el sistema de votació per a la composició de l'executiva. Totes les comissions, tret d'aquesta, van allargassar llanguides discussions que, en el fons, no interessaven ningú, excepte en alguns aspectes concrets que eren els únics que remetien, d'alguna manera, a la sorda lluita ideològica que es desenvolupava entre bastidors. Així, a la ponència sobre família hi va haver un confús incident que va estar a punt d'acabar amb la Llei Ordóñez sobre el divorci, si bé es va poder salvar, més que en la lletra, en una interpretació que distingia entre el "mer acord" (text aprovat a la ponència per a l'exclusió del divorci) i el **consens mutu** que, segons Fernández Ordóñez, és el que diu el projecte de Llei. Com era d'esperar, no obstant això i donat el confús procediment pel qual la mesa va presentar el tema al ple, molts compromissaris van assegurar que no sabien exactament què havien votat, i els cabdills antidivorcistes es van afanyar a posar llurs interrogants a la interpretació donada pels socialdemòcrates. La qual cosa representa l'obertura d'un front respecte a la llei de divorci que encara dista molt d'haver-se aclarit. També a la ponència d'estratègia hi va haver un cert debat amb el resultat d'un text ambigu i inconcret, l'única peculiaritat del qual és la supressió, en el capítol de les aliances, del terme "forces polítiques afins", que alguns socialdemòcrates interpretaven com una clara al.lusió a Coalició Democràtica, i la seva substitució per una fórmula més asèptica que deixa les portes obertes especialment a coalicions amb els partits nacionalistes. Una altra de les ponències conflictives, la d'informació, va ser molt llimada per tal d'esporgar-ne aquells aspecte que podien xocar més virulentament amb les associacions de la premsa. La resta de les innombrables ponències no van tenir altres aspectes de relleu que confirmar el difús entrellat ideològic d'UCD i la fugida de qualsevol definició que suposés confrontació o definició d'objectius. Els "grans espases", naturalment, van romandre entre bastidors, i era allí on la lluita no va conèixer ni un moment de treva en allò que, per molta confusió que es vulgui crear respecte a les coalicions i als consensos conjuntarals (democristians per una banda, suaristes, blaus i socialdemòcrates per l'altra), era una descarnada pugna pel poder i el control de l'aparell. I, per descomptat, per la inclinació a la dreta o per mantenir, fins on es pugui, l'espai del centre en el sentit que Suárez ha entès aquest terme.

Suárez va donar l'alternativa a Rodríguez

Sahagún

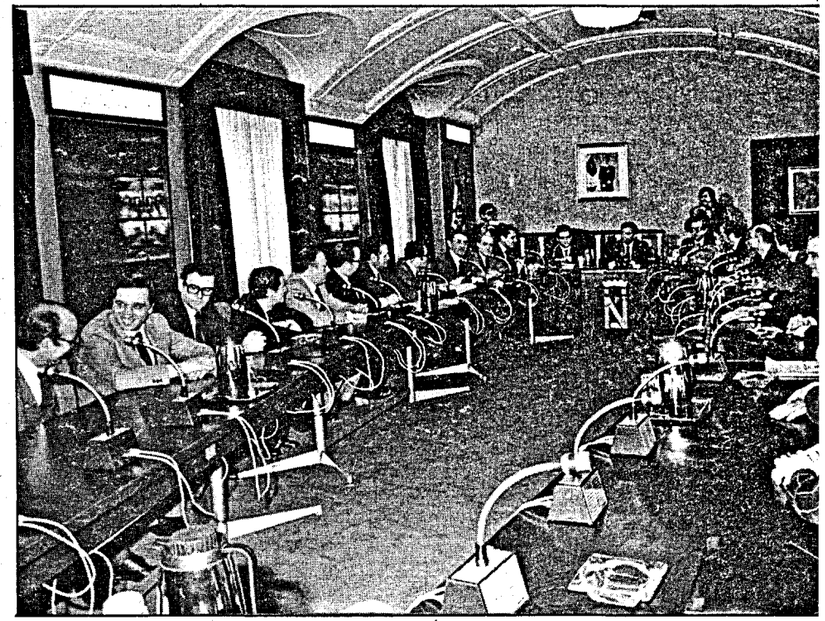

Aquest executiu ja no es tornarà a reunir

Gent ben educada

La peculiar configuració del partit centrista, i el reglament del congrés, van escamotejar constantment el debat polític que als plens no va aparèixer amb prou feines fins al final, i encara més aviat en forma de debat professoral, en relació amb el sistema d'elecció de l'executiva. Els barons es van diluir interessadament dins els infinits espais de l'Auditòrium i en cap moment no van donar la cara davant les bases. Només van intervenir en els plens, a part de Suàrez al seu discurs d'obertura, Oscar Alzaga i Rafael Arias Salgado. Ni Cabanillas, ni Fernández Ordóñez, ni García Díez, ni Martín Villa, ni Herrero de Miñón, ni molts d'altres van gosar donar la cara per defensar aquesta o una altra concepció del partit. El fet és força insòlit i evidentment molt peculiar dins la mecànica de qualsevol congrés del partit. I respecte al congrés de Palma enormement simptomàtic de l'ambient d'unes sessions tedioses que contrastaven amb l'activitat febril d'unes negociacions plantejadas des d'un bon començament sense treva i exclusi-

DONNA DONNA DONNA DONNA
PRISMA CULTURAL DE LA DONA
Rbla. Catalunya, 101, 2.º - Tel.: 215 15 33
Barcelona-8

Suárez i Sahagún, els guanyadors.

vament centrades en els llocs que obtindria el sector crític dins de l'executiva, un sector minoritari atès que es va elegir el sistema de llistes obertes: 30 noms amb la possibilitat de tatxar-ne alguns. Al final, l'acord, arranca mútuament després de tres dies de reunions, fou el de 30 per a la llista guanyadora i set per a la minoritària, des d'una postura inicial de només cinc per a aquesta. La negociació va tenir grans altercats i múltiples estira i arronsa, i, diverses vegades, els crítics van amenaçar d'abandonar el congrés. L'ombra de l'escissió va planejar a cada moment. Ombra que no es pot dir que s'hagi escampat de tot, quan dintre d'unes setmanes surtin a l'exterior les diferències pregones que separen els uns dels altres respecte als problemes concrets que hi ha sobre el tapet de l'actualitat espanyola.

De totes maneres el grau de confusió ideològica d'UCD és palès en l'examen de les dues llistes que es van presentar en el congrés on s'hi alternaven franquistes d'origen i democràtes de "tota la vida" en una i altra, fins a formar una amalgama difícilment avaluable per a algú que no sigui una espècie d'argonauta dels entrellats del poder i del partit, de moment, del govern. No és fàcil d'entendre l'aiguabarreig dels neofranquistes i suaristes amb socialdemòcrates, al costat d'homes com Rupérez i democristians com Iñigo Cavero i Cañellas (tots en la candidatura guanyadora, oficialista) i l'al-

Calvo Sotelo confirmat com a candidat a la presidència del govern

tre costat la "santa aliança" de democristians de diferent procedència al costat de liberals i independents com Julèn Guimon o Jiménez de Parga. Si és cert que la política "fa estranys companys de llit" haurà de reconèixer que tot el que fa referència a la UCD ultrapassa tots els límits de la lògica fins a convertir-se en un gegantesc "llit rodó" (i no és al.lusió al seu emblema) l'únic matalàs, del qual és el poder i les perspectives de mantenir-lo.

Per altra banda, refusar de manera continuada el debat polític i totes aquelles qüestions que de fet divideixen els centristes no fa altra cosa que retardar indefinidament un debat que pot esclatar en qualsevol moment. Sense anar massa lluny, la propera setmana, amb motiu del divorci i amb la formació del nou govern si és que el Rei segons sembla, nomena Calvo Sotelo com a candidat. En foren moltes, les veus que a Palma, es van alçar demanant la convocatòria d'un congres extraordinari per part de molts compromissaris que es van sentir frustrats per l'absència d'un debat ideològic, no ja en profunditat sinó fins i tot a nivell de superfície. Els qui van creure que el congrés de Palma era la fi de les famílies i de les baronies s'han quedat, com qui diu, amb tres pams de nassos. Mai, com a Palma, fou més evident que UCD és un partit disgregat en famílies, units a la cúspide per clars interessos de poder i amb unes bases ideològicament escampades en un ventall heterogeni que es superposa per la dreta amb Aliança Popular i per l'esquerra frega les fronteres dels socialdemòcrates del PSOE. Fins ara, amb Suàrez al poder, l'aglutinament era evident. A partir d'ara ningú no sap on pot ser . Ni Rodriguez Sahagún, ni Calvo Ortega, ni els diferents barons, que com s'ha vist aquí divideixen més que uneixen, tenen la més mínima possibilitat de ser-ho. I molt menys una executiva, la que ha sortit, que és un reflex, percentualment inexacte, a més a més, de totes les contradiccions del seu partit i amb la temptació de convertir-se, no en un òrgan de fovern d'aquest, sinó en un perpetu miniparlament ineficaç i constantment enfrontat. I si no, al temps.

La incògnita Calvo Sotelo

Tampoc la candidatura de Calvo Sotelo no ha sortit reforçada del congrés. A les greus contradiccions que la seva figura arrossega, cal afegir-hi ara, l'herència d'un "calaix de sastre" en forma de partit que ni tan sols ha sabut afrontar i resoldre, les seves pròpies contradiccions. A l'hora de formar govern, en la hipòtesi més normal, es veurà obligat a fer concessions a uns i altres i posar fil a l'agulla per tal de confeccionar una difícil randa de boixets on, en definitiva, l'únic que comptarà seran les referències personals i no les ideològiques. I com un toro difícil de torejar: la possible retirada dels socialdemòcrates (inclòs García Díez, per a ell peça fonamental) si el divorci i la LAU són "aparcades" en el llimb dels projectes inacabats. Sense ells, Calvo Sotelo es veuria obligat a fer un govern neofranquista i amb la vista posada a la gran dreta, alternativa que en altes instàncies de l'estat es contempla amb gran preocupació per la càrrega de radicalització, i per la molta inestabilitat, que arrossegaria.

Lavilla i Alvarez de Miranda, els perdedors.

Palma, per descomptat, no ha estat, com d'alguna manera s'esperava, un element de clarificació sinó més aviat tot el contrari. En comptes d'una ensaïmada acabada de fer ha estat més aviat una empanada mal cuïta. I amb riscs d'indigestió a curt termini. ■

El safareig

ALBERT GARRIDO

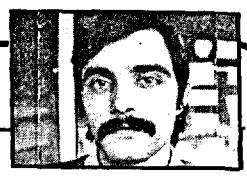

El terror d'Euskadi

L'incident de Gernika i l'assassinat de l'enginyer José María Ryan han fet que la situació basca toqui fons. Els dos episodis desqualifiquen ética i políticament els seus protagonistes directes i indirectes, i obren un punt d'interrogació inquietant: fins quan un Estat pot suportar les bravates dels elegits que van cantar davant del Rei i dels pistolers de la desesperança?

Si fos possible analitzar el conflicte basc amb un cert distanciament històric, probablement es podria arribar a la conclusió racional que les forces de la ira han perpetrat el seu propi suïcidi. Però, en altres ocasions gairebé tan greus com l'actual, els protagonistes de la violència han demostrar una capacitat de readaptació i pervivència que fa molt difícil pensar que ara pot ser diferent. Són massa els cops que ha rebut la col.lectivitat basca, espectadora d'un procés sagnant per pensar que d'avui per a demà, com per art d'encantament, tot pot ser diferent.

Anem als fets. Un dis darrera l'altre, s'ha dit que la consolidació de l'autonomia normalitzaria la vida ciutadana basca. S'ha dit, però els fets no inviten a la tranquil.litat. Hi ha Estatut, hi ha policia autònoma, hi ha concerts econòmics, hi ha una raonable perspectiva que les previsions d'autogovern s'aniran posant en marxa, però les metralletes no callen.

S'ha pensat, també durant molt temps, que la visita del Rei a Euskadi tranquil.litzaria les consciències. La realitat ha demostrat que això no era del tot veritat. La tensió que es va viure a Gernika quan els elegits d'Herri Batasuna van interrompre el cap de l'Estat amb els seus cants no ajuda precisament a tranquil.litzar. Que el Rei afrontés un espectacle tan deplorable amb dignitat i enteresa no vol dir que els separatistes se sentin derrotats o tinguin sensació d'haver-se equivocat, més aviat sembla que volen demostrar que estan disposats a mantenir un "tour de force" amb qui sigui, per més perills que comporti l'operació.

En tot cas, la visita reial no ha servit per establir una treva de fet. L'assassinat de l'enginyer Ryan ha tornat a posar el terror a les portades dels diaris i al principi dels noticiaris. L'hora del repòs i la pau s'ha ajornat un cop més quan el bon sentit portava a creure tot el contrari. I en aquest ajornament s'inclou, implícitament, l'ajornament de la tranquil.litat democràtica per a tot l'Estat, que ha de seguir vivint sota el neguit del terror i de les eventuals conseqüències que pot portar per a tots, sense distincions.

Washington endureix la seva política exterior

MATEO MADRIDEJOS

El president Reagan i els seus principals ministres han desencadenat una ofensiva retòrica per demostrar la fi de les vacil.lacions de Carter i la seva disposició a reprendre l'intervencionisme a tot el món.

Les primeres declaracions del president Reagan i dels més alts càrrecs de l'Administració republicana confirmen els pronòstics sobre un enduriment general de la política exterior nord-americana. Davant les indecisions i els escrúpols de Jimmy Carter, a qui culpa de la degradació de les posicions dels Estats Units a tot el món, el cap de la Casa Blanca ha desencadenat una ofensiva retòrica, molt ben coordinada, amb la qual pretén comunicar a adversaris i aliats que la fermesa guiarà els seus passos. Mentrestant, el dòlar va continuar la seva espectacular puja en tots els mercats de divises i va arribar a cotitzar-se a Madrid a 84 pessetes.

Va obrir el foc el secretari d'Estat, general Alexander Haig, que va llançar una veritable requisitòria contra l'URSS, a la qual va acusar d'ajudar el "terrorisme internacional", i va dir que els Estats Units no se sentien obligats pels acords SALT-2 (limitació d'armes estratègiques) firmats per Carter i Breznev,però no ratificats pel Senat nord-americà. Després de les polèmiques declaracions del president d'Itàlia, Sandro Pertini, sobre l'existència d'una "central del terrorisme" en algun país de l'Europa oriental, la denúncia del general Haig ve a confirmar la impressió que la lluita contra el terrorisme pot tenir per a l'Administració republicana la importància i la prioritat que Carter va conferir en un principi a la defensa dels drets humans. Per al secretari d'Estat, en efecte, "el terrorisme internacional constituteix l'abús dels drets humans".

Per la seva banda, el president Reagan, després de les virulentes declaracions contra els dirigents soviètics, en la seva primera conferència de premsa, es va reunir amb diferents periodistes als quals va comunicar que els Estats Units haurien de reforçar la seva presència militar al Pròxim Orient, inclosa la tramesa de tropes de terra. "Entenc per presència —va dir Reagan— el fet que tinguem els efectius suficients per tal que els soviètics sàpiguen que si es llancen a una aventura, correran el risc d'un conflicte amb els Estats Units (...). Això és el que fem amb la marina a l'Indic. Però crec que necessitem també una presència a terra".

El mateix dia, el secretari del Pentàgon assenyalà que els Estats Units examinarien "amb simpatia" una eventual petició israelita per a acollir una presència militar per això l'enfortiment defensiu d'Aràbia saudita. El secretari de Defensa va donar la impressió que els Estats Units, donant l'esquena a la trista experiència vietnamita, estaven disposats de nou a enviar tropes a països llunyans.

La bomba de neutrons

Per ventura el punt més inquietant de les declaraciones de Caspar Weinberger va fer referència a la anomenada bomba de neutrons, l'arma terrible que destrueix l'home sense afectar el seu entorn. Com es recordarà, el president Carter va ordenar, el 1978, la suspensió de la fabricació de la bomba de neutrons, malgrat que alguns aliats europeus, especialment la República Federal d'Alemanya, estaven disposats a acceptar-la en el seu territori com a un element més de dissuasió davant un eventual atac soviètic amb forces convencionals. Els estrategs i militars nord-americans, i també els més alts caps de l'OTAN, segueixen pensant que la bomba de neutrons constitueix un dels mitjans més eficaç i menys cars per a aturar un avenç dels tancs soviètics a l'Europa central.

La bomba de neutrons, que utilitza el fenomen de la fusió (no fissió) nuclear per a provocar una forta emissió neutrònica i de raigs gamma, deixaria fora de combat els homes sense causar grans destruccions a l'entorn. La superioritat militar de l'URSS en tropes i armament convencional és utilitzada pels caps de la OTAN per a pressionar en favor d'unes armes tàctiques nuclears susceptibles de restablir l'equilibri.

Per últim, el general Alexander Haig, amb ocasió de l'assemblea de l'Organització d'Estats Americans (OEA), a Washington, per a examinar el conflicte entre Equador i Perú, va acusar Cuba d'intervenir massivament a favor de la guerrilla a El Salvador, "amb l'ajut de Nicaragua". Aquesta denuncia, després de la fulminant destitució del fins aleshores ambaixador nord-americà a San Salvador, semblen presagiar una nova actitud dels Estats Units davant la crisi en l'istme centroamericà. No es descarta, doncs, que els "marines" s'utilitzin de nou per aplicar una política de "gran garrot".

La reacció de Moscou

Totes aquestes declaracions, notícies i amenaces demostren l'accelerada militarització de la política exterior nord-americana. Mentre el president Reagan anuncia la retardada dràstica de l'ajuda exterior i suprimeix els programes d'educació bilingüe, amb la qual cosa perjudica seriosament la promoció i integració dels hispano-parlants, l'augment vertiginós de les despeses de de-

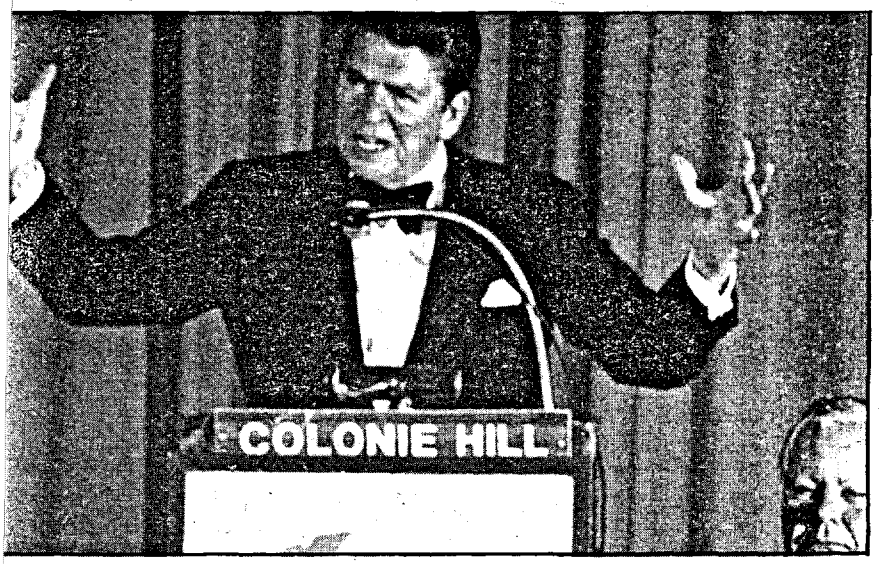

Reagan, o la política de l'amenaça.

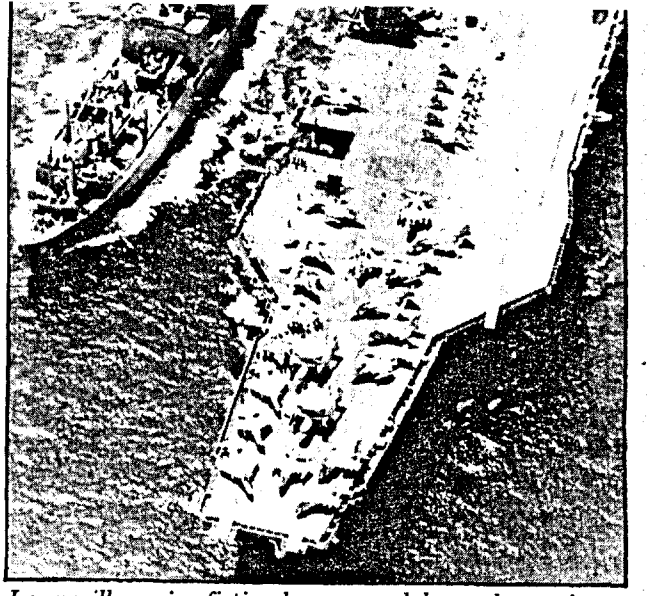

Les perilloses i sofisticades armes dels nord-americans, són un constant perill per a tot el món.

fensa, davant les pressions del complex militar-industrial, enfosqueix l'horitzó diplomàtic i no és segur que tingui efectes positius en la lluita contra la crisi econòmica.

Aquesta exacerbació retòrica de les tensions internacionals era previsible des del triomf de Reagan en les eleccions, però tant la Unió Soviètica com els governs de l'Europa occidental han quedat sorpresos de la rapidesa dels canvis i la seguretat agressiva i corrosiva del general Alexander Haig, sens dubte l'estrella més lluminosa de la nova Administració. Al contrari del que va passar amb els secretaris d'Estat dels últims dotze anys, que van estar mediatitzats per algun conseller de la Casa Blanca, l'ex-comandant en cap de l'OTAN sembla haver aconseguit una gran autonomia per a conduir aquesta "recuperació de prestigi" amb un estil enèrgic.

Els dirigents del Kremlin, que sens dubte esperaven aquest enduriment, però també una major claredat que la que els va oferir Carter, es mantenen a l'expectativa. Les primeres reaccions, a través de l'agència Tass i els diaris, han estat menys virulentes del que s'esperava després dels "insults" pronunciats per Reagan en la seva primera conferència de premsa. L'agència soviètica va callar les expressions més dures del president nord-americà, que no va anar amb embuts en descriure els dirigents de Moscou com a "gent que es reserva el dret de cometre qualsevol crim, de mentir i d'enganyar".

Pravda, per la seva part, es va limitar a acusar el president nord-americà de falsejar els objectius de la política exterior soviètica i de comprometre deliberadament el procés de la distensió internacional. Tornant a l'acusació llançada pels presidents Reagan i Pertini, l'agència Tass va dir que tots els fils dels terrorisme ens porten a la CIA i va acusar els Estats Units d'haver "erigit el terrorisme en política d'Estat".

Els soviètics, que havien reclamat públicament la superació del clima de guerra freda creat per Carter, estan decebuts per les primeres manifestacions de l'Administració republicana, però no fins al punt de considerar impossible la negociació. La principal preocupació del Kremlin radica en oposar-se a l'estratègia de l'anomenat "linkage" o globalització dels problemes, és a dir, l'intern nord-americà de negociar conjuntament totes les qüestions pendents. Així, per exemple, l'URSS, si bé declara la seva oposició de principi al terrorisme, no accepta que Washington englobi sota el mateix terme "les lluites d'alliberació". Per aquesta raó, els soviètics consideren que l'equilibri estratègic no té res a veure amb l'avenç de les forces progressistes als països del Tercer Món. La posició de Reagan és exactament la contrària: la coexistència pacífica és invisible; no es pot pactar sobre la limitació de les armes estratègiques

mentre els soviètics, per exemple, segueixin movent els seus peons a Asia i Africa.

Recel i temor a Europa

Les noves orientacions de la diplomàcia nord-americanes, com és lògic, causen una viva inquietud als països d'Europa occidental, que si bé s'havien queixat continuament de les improvisacions de Jimmy Carter, no estan preparats per a canvis sobtats que inevitablement augmentarien les despeses militars i anul.larien els avantatges econòmics obtinguts amb la distensió. La República Federal Alemanya, que els seus intercanvis amb l'Est constitueixen un gran alleujament en època de crisi econòmica, és la primera d'oposar-se a la remilitarització aparentment propiciada per Washington. La ruptura de l'equilibri a favor dels Estats Units, segons el caceller Schmitt, tindria efectes catastròfics sobre la política d'obertura a l'Est iniciada per Brandt fa més de deu anys.

Molts dirigents europeus estimen que la crisi polonesa, mentre es mantingui sota control, ofereix bones oportunitats per a la negociació amb l'URSS, sobretot, en el terreny econòmic. La instal.lació de noves armes en territori germano-occidental, inclosa la bomba de neutrons, així com una "escalada" militar dels Estats Units a Africa i el pròxim Orient, no solament arruinarien la distensió, sinó que podrien tenir repercussions terribles a Polònia.

Com demostren les últimes conversacions entre el president Giscard i el canceller Schmidt, les potències europees abriguen el temor que els seus interessos tornin a ser sacrificats en l'altar d'una nova reconciliació soviètico-nord-americana. El propòsit de Reagan de mantenir millor informats els aliats europeus no és suficient per a dissipar els temors tradicionals, en un moment en què la crisi econòmica produeix estralls a tot arreu i desencadena una sorda competència comercial. El nacionalisme econòmic de Reagan té els eurócrates de Brussel.les amb l'ai al cor. ■

Porta dels bergants

RAMON BARNILS

Contra Pujol, com contra Tarradellas: a perdre

Domina gran eufòria sobre l'esquerra a conseqüència dels aspectes extraartístics que presenta "Operació Ubú", la peça de teatre ara en cartell al Teatre Lliure de Gràcia.

Per precisar, l'eufòria entre l'esquerra establerta la produeixen els caires pujolians que presenta el personatge central de l'obra.

Aquests aspectes extraartístics tan celebrats són, principalment, que el Pujol té tics, que se'ls ha fets guarir, que és un botiguer garrepa i que és banquer.

Ara reflexionem nosaltres,la gent del carrer i poc establerta, i considerem, amb els simples mitjans, modestíssims de la simple observació i la senzilla meditació, i establim una llista dels polítics de què gaudim i que són afectats de tics, que visiten el psiquiatre, que són garrepes i que tenen uns lligams viscerals amb la seva font d'ingressos igual a la que el personatge de Boadella té amb la banca.

Dotzenes. Centenars. De tics? No me'n facin dir noms. De visites al psiquiatre, psicoanalista o psicòleg? No tenim prous dits per comptar-les. De garrepo-botiguers? El calaix ple. De visceralment llugats a la feina, al càrrec, al status? Tots tret d'un —el que va matar el tramvia.

Si hi afegim que és notori que Pujol, de garrepa, i de vegades no gens; i que el seu vocabulari, sovint de botiguer, és un encert demostrat amb vots de la seva política de captació de seguidors; i que Jordi Pujol, de visceralment aferrat al banc —al banc de diners, ep— mai, i ara menys que mai; aleshores tenim que l'esquerra establerta es fa un panxot de riure a l'esquena d'algú que no existeix; que s'inventa l'adversari; que se l'imagina tal com voldria que fos i no tal com realment és, erra el cop; una vegada més.

Els qui ara es fan un panxot de riure a l'esquena de Pujol (?) són els qui es feren un panxot de riure a l'esquena de Tarradellas: se'n recorden? Deien que era un vell xaruc, anacrònic, passat de moda, massa temps fora del país per saber-ne res; i ho deien escrivint-ne el nom, Tarradellas, amb totes les variants: Terradelles, Terradellas, Tarradelles... Repassin la premsa d'aquell moment i identificaran els ignorants per la seva ignorància del nom: pretenien saber com era Tarradellas sense saber-ne ni el nom. I mirin-lo ara, el Tarradellas, tan xiroi, i espavilat.

Tornaran a perdre, i amb tots els ets, i uts. I el Pujol, tan xiroi i tan campant.

En fi, que es podria pensar que l'obra del Lliure la finança i la protegeix l'equip psicològic de Convergència; si no fos perquè ni Convergència ni Pujol, tot i despjar de més amunt que no l'esquerra establerta, tampoc no són cap meravella.

Això és el que, tot i l'esquerra establerta, aconsola.

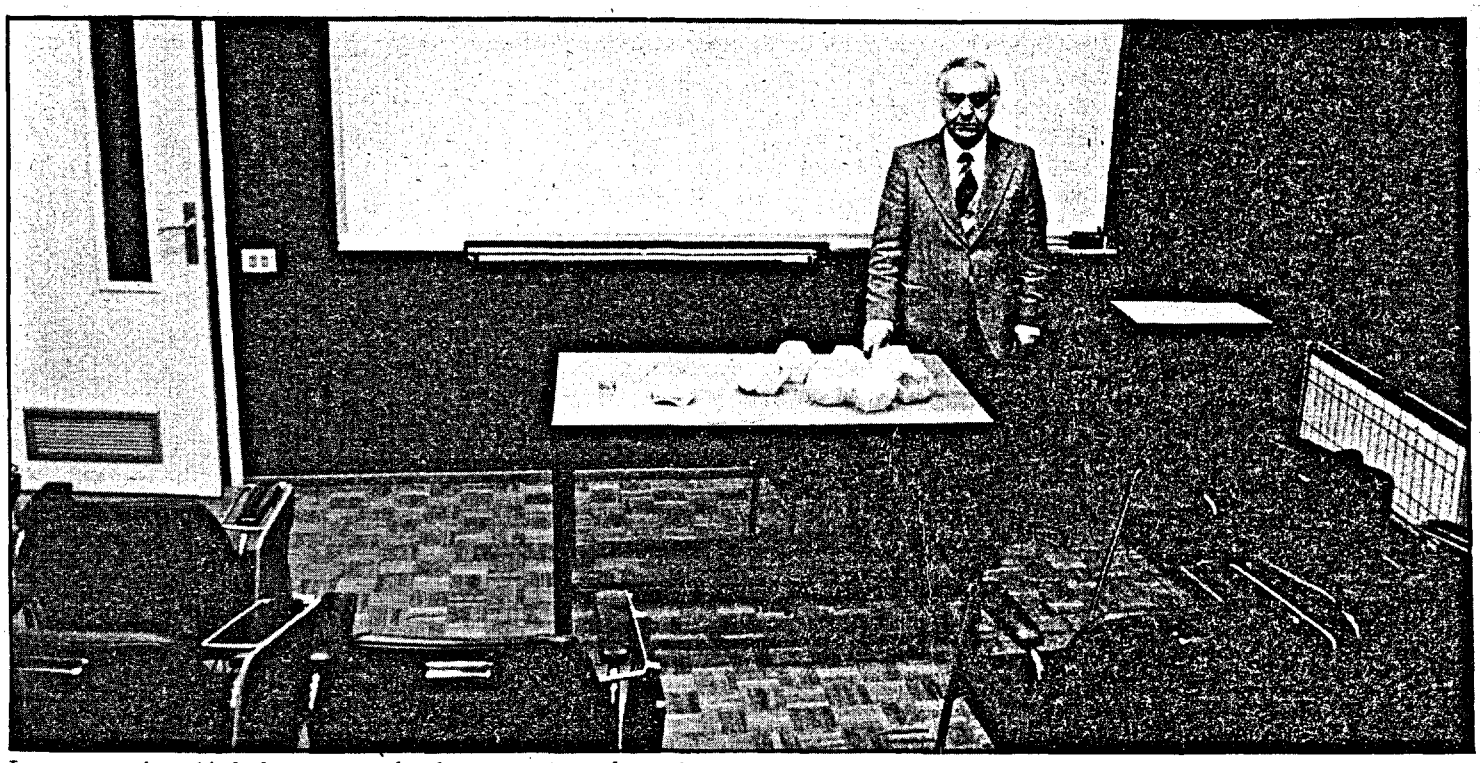

Fotos: Pilar Vilaseca

La automatització de la empresa ha fet augmentar el nombre de quadres

SOCIETAT

La puixança dels quadres d'empresa

JOAQUIM ROGLAN

Se'ls diu els homes sandwich perquè la seva opció de classe segueix sense ser clara; se'ls deia, al segle XIX, els "quefes"; ara se'ls diu quadres i la seva escola està plena perquè la petita i mitjana empresa catalana els hi envia a fi de reciclar el personal i adaptar la indústria a la situació de crisi i a l'entrada al Mercat Comú. Amb ells s'hi posen moltes esperances... Més de mil se'n formen cada any a Catalunya i milers als països de la CEE.

L'Escola de Quadres d'Empresa va ser creada el 1959 i ha preparat més de 14 mil alumnes en aquests anys, tant a les seves aules com al si de les empreses. Ildefons Valls Torné n'és el Director. Els estudis van ser reconeguts oficialment el 1980 i l'Escola de Barcelona és la capdavantera de les poques que hi ha a Espanya.

Normalment, els nostres alumnes provenen de la petita i mitjana empresa perquè les grans empreses ja tenen llurs propis departaments de formació. La crisi es nota perquè, abans, el 50 per cent d'alumnat venia pel seu compte ja que l'economia donava perspectives de promoció i només un 30% era enviat per les empreses. En la actualitat, el 80% és enviat per empreses perquè, amb l'atur, el desig de promoció ha baixat. Les empreses, però, reaccionen davant la crisi —que saben que va per llarg— preparant equips per adaptar-los a la nova situació.

Pel que sembla, la nova situació de la que parla i la integració a la CEE necessitarà més quadres intermedis que mà d'obra, o així sembla interpretar-ho la petita i mitjana empresa...

És evident que l'automatització de l'empresa augmenta el nombre de quadres i disminueix el personal operatiu, tant en un sistema de lliure mercat com en un sistema socialista. El quadre té gent a les seves ordres i més responsabilitats tècniques. Això no vol dir que generi que l'atur, sinó que cada vegada hi ha més exigència de personal més qualificat. Depèn del tipus de sector: per exemple, al tèxtil es necessita molt personal operatiu i pocs quadres, però, per exemple, a Enpetrol un sol quadre treballa sobre grans taulers electrònics de control...

Ara se'ls diu quadres, però abans, a Catalunya, se'ls deia "quefes", o capatassos, o l'ull de l'amo. No tenien bon cartell perquè la seva funció era molt clara respecte als treballadors...

Sí, abans el "quefe" o el capatàs o el contramestre tenien com a missió fer produir al treballador i eren ocupacional. La seva tasca és més de control de costos, reestructuració de processos i readaptació davant la crisi empresarial.

Jugant aquest paper, la seva opció de classe deu de ser més que dubtosa.

La realitat és que el quadre en general no se sent proletari, però tampoc no accepta l'antic paper d'home de confiança de l'amo, sobretot els quadres joves. Les estadístiques sociològiques a França i a l'ull de l'amo. Ara això ha canviat perquè llur treball és cada vegada més tècnic i quasi no tenen homes a les seves ordres a no ser en sectors poc automatitzats com el tèxtil. Ara, el quadre es més aviat un animador o un supervisor d'equip, o un racionalitzador de processos. Se li exigeix una capacitació directiva més que

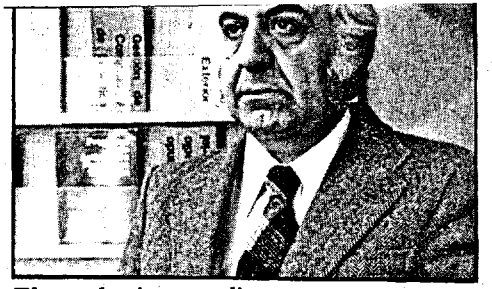

El quadre intermedi no se sent proletariat però tampoc no accepta el paper de home de confiança de l'amo.

Catalunya ho demostra així, com ho palesa el model de sindicats de quadres a França. També a Itàlia es tendeix a una desvinculació de l'operari i el quadre va cap a una espècie de classe intermèdia molt especial. Els augments linials de sous els va acabar de desproletaritzar perquè consideraven que llur treball tenia més responsabilitat.

En realitat, tenen poder delegat de l'empresa, però no ho són ni s'hi consideren, se'ls defineix com als "homes-sandwichs" que reben cops de tots els sectors... La veritat és que davant d'aquest problemes els quadres van definint llur funció diferenciada en la qual no són ni equip directiu, ni gerència, però tampoc operaris ni tènics...

La integració d'Espanya a la CEE sembla, doncs, preocupar les empreses que preparen equips de quadres per poder competir amb una certa igualtat, sembla que es revaloritza aquest tipus de funció. Als països de la CEE tot el sistema educatiu, des de l'escola primària, condueix la gent a llocs intermedis que, a més, són ben valorats socialment. Des que va començar la crisi, a Europa s'ha generat un procés de reciclatge i de formació i això ha permès adaptar gran nombre de quadres a l'evolució industrial actual i als nous sistemes de treball, aconseguint, també, un clima laboral menys conflictiu. A França, per exemple, el procés de reciclatge de treballadors supera el milió de persones l'any, sense tenir en compte els programes oficials de l'Estat per readaptació d'aturats. A Inglaterra i a Alemanya, la funció del quadres es revalida a base de nous plans de formació ja que els sistemes de preparació puntuals, curts i estrictament ocupacionals han perdut vigència i es treballa amb programes més a fons. Comparat amb els de les nostres empreses encara hi ha una considerable diferència.

De totes maneres també hi ha diferència entre l'empresariat català i el de la resta d'Espanya, perquè, mentre a Catalunya hi ha les Escoles de Quadres de Barcelona, Vic, Manresa, i se'n creen a Tarragona i Lleida, a la resta d'Espanya només n'hi ha cinc, el que vol dir que el procés de readaptació de la petita i mitjana empresa s'està fent amb més rapidesa a Catalunya. ■

L'avantguarda musical europea

DOPESA GRUPO MUNDO DE EDICIONES

Amb els jocs d'estratègia i reflexió hi juga tothom **Fotos: Pilar Viladegut**

SEU I JUGA!

La fal.lera dels jocs de taula

ISIDRE AMBRÒS

L'Scrabbe, el Mastermind, la Batalla de les Ardenes el Diplomacy o la Lluita de Classes són els jocs de moda a qualsevol casa. Tots aquests, units al joc d'escacs electrònic o bé als jocs de televisió, són els motius que han fet que molta gent torni a passar les tardes dels dies festius a casa seva o bé a casa d'algun amic, tot raonant quina és la millor estrategia per defensar un pont o per conquerir un castell medieval.

El jocs de societat, o de sobretaula, sempre han existit. El que passava, però, és que aquests es remetien al dòmino, a les cartes, al parxis o bé, i només en casos més especials, al "palé". Eren els clàssics jocs als quals s'acudia les tardes de qualsevol diumenge plujós o quan hom no tenia ganas d'anar al cine, a ballar o, simplement, a donar un tomb.

D'uns anys ençà, però, sembla ser que la situació ha canviat i que els tipus "Palé" o "Monopoli", és a dir els jocs d'adults i més particularment els de reflexió i d'iniciativa han esdevingut una moda, fins al punt que a Italià, per posar un exemple, els diaris i els setmanaris de gran tiratge com poden ser "Il Corriere della Sera" o "L'Europeo" hi han dedicat pàgines senceres. En aquest mateix país, els catàlegs explicatius d'aquest tipus de jocs han passat d'una tirada de 2.500 exemplars, l'any 1977, a 15.000 l'any passat.

Segons el senyor **Domínguez,** encarregat d'una de les poques botigues especialitzades en jocs per a adults que hi ha a Barcelona, aquest tipus de jocs és relativament nou a Espanya. **Es pot dir que van arribar al país fa, aproximadamen, uns quatre anys. Però fins el novembre de l'any 1979, tot just, no van començar a agafar volada.** Ara bé, malgrat les afirmacions del senyor **Domínguez,** l'existència dels jocs d'estratègia i de tàctica és més antic. Es pot dir que van néixer per al gran públic els anys cinquanta i van ser comercialitzats per primera vegada per la firma Avalon Hill Company, que, de fet, és la peonera en l'especialitat. **A més, ha adquirit un auge extraordinari en els països occidentals mercès a què, en tots els seus jocs, permeten els jugadors de refer, fidelment, un fet històric determinat, i a la vegada, sentir-se com a part activa de la història, fins al punt de reconstruir-la, en certa manera. També cal dir que són uns jocs en què l'estratègia ocupa un lloc preponderant. L'abstracció, present en jocs com ara els escacs, desapareix per tornar a viure, amb tota mena de detalls, un enfrontament militar determinat, incloent-hi les condicions climatològiques i la manca de combustible. Donen la possibilitat d'escollir entre escenaris molt diversos, ja que les batalles, per exemple, poden ser navals o terrestres, antigues o modernes i, àdhuc, hipotètiques batalles que podrien produir-se en el futur, com pot ser una batalla entre les forces del Tractat de Varsòvia i les de l'OTAN. A més, tenen el gran avantatge que no és necessari memoritzar, per exemple una gran quantitat d'obertures, com en el cas dels escacs, per poder assolir un nivell de joc elevat. I, finalment, que aquesta firma, l'Avalon**

Company, ha aconseguit que el factor sort hagi quedad pràcticament eliminat o com a mínim reduït a la més mínima expressió.

Hi ha jocs per a tothom

Avui, el ventall de jocs existents és bastant ampli, fins al punt que hom pot trobar jocs per a tothom, per a tota mena d'edats i de mentalitats. N'hi ha de familiars, d'econòmics, d'esportius i dels anomenats "wargames". **En tots ells, hi ha tres nivells de joc, o millor dit de dificultat, fins al punt,** afirma el senyor Domínguez, **que moltes vegades en un mateix joc s'han previst tres nivells, la qual cosa fa més atractiu el fet de jugar-hi ja que tens l'estimul adicional de poder anar-te perfeccionant en aquell joc.**

Sembla, però, que el tipus de joc que es ven més és el temàtic, que permet desenvolupar tota una estratègia i una tàctica que intenten simular un tema de la vida reial, ja sigui polític, econòmic o bèl.lic.

Per als experts, un joc estratègic és aquell que necessita l'elaboració d'un pla general a llarg termini, en contraposició al joc tàctic, que és aquell en el qual només s'han de calcular amb precisió les conseqüències d'un moviment de l'adversari. No existeix cap joc estratègic que no tingui una part tàctica, la situació inversa, però, també és possible que es doni. Això no vol dir que els jocs tàctics siguin més difícils que altres d'estratègics, ja que pot resultar més complicat calcular les conseqüències d'un moviment de l'adversari que no pas dur a terme la teva idea.

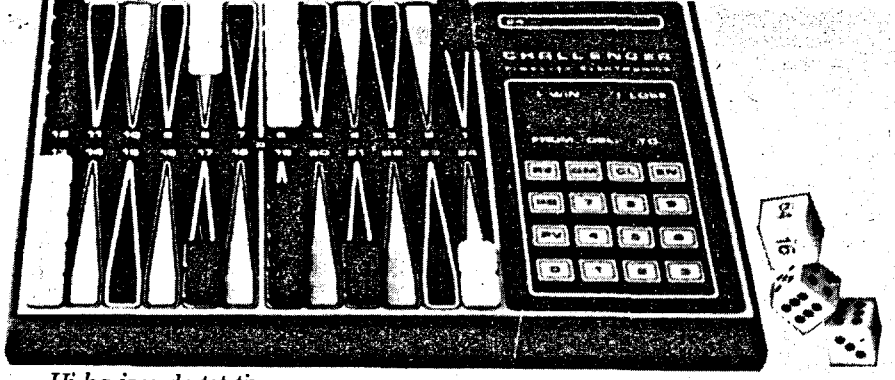

Hi ha jocs de tot tipus.

Els jocs anomenats "wargames" són, potser, els més distrets i també els més complerts, en tant que reflecteixen esdeveniments reals i són una barreja de tàctica i d'estratègia contínua. Normalment contenen els tres nivells de joc abans esmentats i hi poden jugar tant els grans com els petits, a partir d'una edat, aproximadament, de dotze anys. **La majoria de les vegades es fan servir fitxes equivalents a una brigada o a una divisió de l'exèrcit i s'insisteix molt en la capacitat de coordinació, en les línies d'abastiment, en els reforços, les aliances o la capacitat productiva d'un país.**

Hi ha uin fet força significatiu, però, i comú a tots aquests jocs, i és que pràcticament tots estant basats en la violència i en la competitivitat.

Respecte a això, el senyor Domínguez hi va estar d'acord i va afegir que sí, que era veritat. **Però s'ha de tenir en compte que amb tots aquests jocs, abans que es donessin a conèixer al gran públic, s'hi jugava a les acadèmies militars i crec que això és digne de tenir en compte. Ara bé, jo fins fa ben poc temps he estat venent un joc que consistia en jugar. El tauler representava un bosc i els jugadors eran gnomos que jugaven. Doncs bé, la marca International Team d'Itàlia, que crec que és la que el feia, el va retirar del mercat tot dient que no es venia. Jo puc dir que si. Jo el venia, no gaire, però s'anava venent.**

Un detall interessant que ens va apuntar el senyor Domínguez és que la majoria de gent que hi va a comprar és gent jove, normalment parelles. Però és que, de tots dos, moltes vegades la noia rebutja un joc determinat què és cent per cent violent o competitiu. És de suposar que aquest rebuig va motivat perquè la noia no comparteix el rol competitiu que té asignat el noi en aquest tipus de societat, i que li implica, a aquest darrer, una emoció i un risc que moltes vegades, si s'analitza fredament, és incomprensiu.

L'home contra la màquina

És veritat que s'han posat de moda els jocs de taula, ara bé, no tots són de reflexió i d'estratègia a llarg termini. També hi ha els jocs que s'acoblen a la pantalla de televisió i que permeten passar una tarda distreta. Acostumen a ser el típic joc familiar, la qual cosa permet que tothom hi participi sense aquella preocupació que podria representar el fet d'estar al setge de Stalingrad.

L'ideal dels jocs de TV és poder comprar l'aparell de vídeo, on posar-hi els cartutxos de jocs, i anar canviant de joc. L'esmentat aparell costa, aproximadament, unes vint-i-

TIPUS DE JOCS DE TAULA

	Nombre de jugadors	Duració del joc	PVP (mitjana)
Abstractes	**2 a 6**	**1/2 h a 3 h.**	**1.600.–**
Temàtics	**2 a 6**	**1 h. a 2 h.**	**2.100.–**
Diplomàtics	**2 a 6**	**2 h.**	**2.400.–**
Esportius	**1 a 6**	**1 h. a 2 h.**	**2.000.–**
Econòmics	**2 a 8**	**1 h. a 4 h.**	**2.300.–**
Ciència Ficció	**2 a 6**	**2 h. a 4 h.**	**2.400.–**
Fantasia	**2 a 6**	**2 h. a 5 h.**	**2.600.–**
"Wargames" (batalles)	**2 a 6**	**2 h. a 6 h.**	**2.500.–**
Contemporanis, hipotètics i futuristes	**2 a 4**	**2 h. a 8 h.**	**2.100.–**

set mil pessetes i porta acoblats els dispositius per poder jugar a tennis, a frontó, al tret de la diana, a carreres de cotxes, a guerra de galàxies, a batallas medievals, a rugby, a batalles navals o de tancs, a guerra de raigs laser o, fins i tot, hom pot mirar d'escapolir-se dels monstre de l'espai que ataca. Aquests jocs es poden trobar cadascun en una cinta de vídeo diferent o bé amb altres jocs. Cada cartutxo té un preu aproximat d'unes dues mil pessetes n'hi ha que tenen fins a trenta jocs, encara que aleshores el preu és més elevat.

No cal dir que en aquests moments, tant l'esmentat aparell de vídeo com els cartutxos que contenen aquests jocs, es poden trobar a qualsevol botiga d'electrodomèstics que sigui un xic important.

Fins al moment s'ha estat parlant de jocs per a jugar en família o per a jugar una colla d'amics, però també hi ha jocs per a una persona o fins i tot per a dues.

En el cas de jugar-hi només una persona, això sí, que sigui aficionada als escacs, té dos tipus de taulers: els escacs muts i els parlants. A més hi ha diferents nivells de joc, des d'un nivell u que podríem denominar d'aprenent, fins al nivel deu de gran mestre. Aquests jocs d'escacs oscil.len entre les setze mil pessetes, el més barat, i unes cinquanta mil pessetes, que ve a costar el més car.

En el camp de l'electrònica, per a una persona també hi ha calculadores que serveixen per a quelcom més que calcular. N'hi ha de musicals, n'hi ha que permeten calcular els biorritmes, jugar a marcianets, igual que amb les màquines grosses que hi ha als bars, enfonsar submarins o bé jugar al penjat.

Per a dues persones també hi ha bastants jocs electrònics. Potser el més interessant sigui el del bridge, aquest joc del qual la majoria de gent sabem que l'actor Omar Shariff és campió del món i que són necessàries quatre persones per a jugar-hi. Doncs bé, hi ha una maquineta que permet suplir l'absència d'un, dos o tres jugadors; el seu preu és, aproximadament, d'unes quaranta mil pessetes.

Dins del món de l'electrònica també es poden trobar jocs com ara el Blackegammon, que val unes vint mil pessetes, jocs de daus i de ruleta que costen, més o menys unes tres mil pessetes cadascun, i el zodíac, que fins i tot et permet fer una anàlisi astral; val al voltant de les quatre mil pessetes.

Anys enrera, hom només anava a casa dels amics els diumenges a la tarda per ballar i arrambar el que es podia. Avui, s'hi va per reviure la batalla de Waterloo o per fugir del monstre de l'espai que ens vol menjar, i això quan no es tracta de fer una partideta de tennis per la tele. I és que, al cap i a la fi, els temps estan canviant. ■

Encreuats núm. 90

JORDI FORTUNY

HORITZONTALS: 1.- Tres del barbamec. 2.- Encara que només se celebri un cop al segle, cada any se'n celebren bastants. Consonant. 3.- Reflexos del vestit d'en Lluís. De renta. 4.- La vaga feta des de dalt. Fa caminar els rucs. 5.- Així acaba la cançó de l'enfadós. Cinc. Assenyala la presència d'algun indi. 6.- S'extreu de l'arrel de la mandioca. Aquella francesa tan pensada per a ell. 7.- Consonant. Pot desplegar la cua de forma totalment espectacular, al revés. El seu ull es cria als peus. 8.- Parent d'en Pau i d'en Berenguera. Plata. De semblant mena. 9.- Dit de la sabata que ha passat pel sabater de vell. 10.- Hi fabriquen l'anís del Mono.

VERTICALS: 1.- És clar, el clor. Consonant. 2.- No n'heu de fer cas si està parat. 3.- Fusta a la qual es difícil passar el ribot. Té la mateixa utilitat que una font pública, al revés. 4.- Qui el té, no el controla. Té el mateix ofici que E. A. Poe. 5.- Dit de l'àvia que s'ha envellit amb un petó. Al mig de la rada. 6.- Marca d'una d'aquelles motos tan grosses. Hom ho pot dir d'una finestra que no deixa passar gota de llum. 7.- Tic que solen tenir els molt desordenats. El porter sempre vol evitar-lo. 8.- Al mig del carrer. Viu sota terra. Forma part del pernord. 9.- Vocal. Del Bergadà a Madeira. El Reagan vol enfortir-la i engrandir-la. 10.- Així queda la civada després de batre. 11.- Capsa de bestiola marina. 12.- Tres de ben primes i ben iguals.

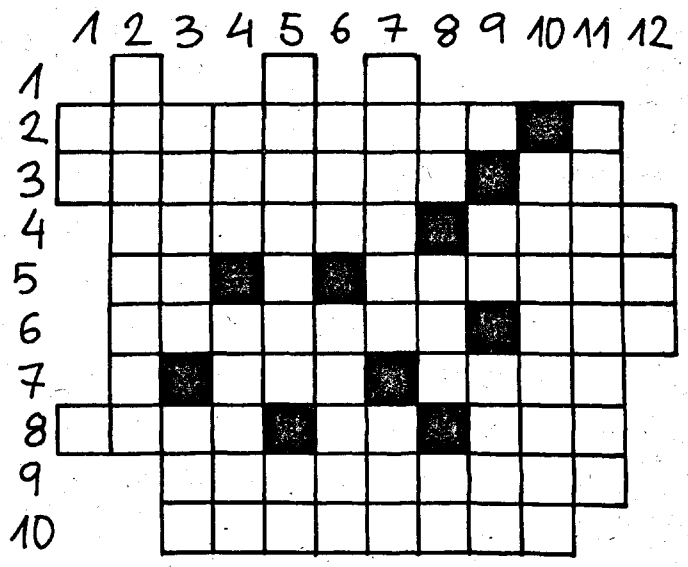

SOLUCIÓ AL ENCREUATS 89

HORITZONTALS: 1.- H.B.Q.C. 2.- Piscicultura. 3.- Viàtic. Rall. 4.- Ecs. Nopal. O. 5.- Rot. Elogiar. 6.- Insistir. "tliT". 7.- Ais. Ictiòfag. 8.- Sec. Essa. 9.- Llobarro. 10.- Ens.

VERTICALS: 1.- P.i. 2.- Hivernacle. 3.- Sicosi. Ln. 4.- Castissos. 5.- It. S. Eb. 6.- Cinètica. 7.- Bucòlic. R. 8.- L. Porter. 9.- Trag. Iso. 10.- Qualitós. 11.- Rl. Alfa. 12.- Caloria. 13.- Tg.

Mercè Núñez, una catalana a Ravensbruck

MONTSERRAT MINOBIS

"Érem als anys trenta, i en tenia jo vint-i-tants, quan vaig llegir un llibre curt i terrible: es deia En el campo de asesinos de Dachai **i l'havia escrit Hans Beimler, aquell llegendari Hans Beimler de les Brigades, que caigué a les trinxeres de Madrid el 1936.**

Vaig llegir-lo apassionadament, d'una tirada i em féu arronsar un xic les espatlles, escèptica. En Beimler en feia un gra massa. Els nazis eren mala gent, d'acord però tanmateix...

Alguns anys més tard, vaig veure amb els meus propis ulls tot allò del "campo de asesinos" **i no com a espectadora, sinó com a presonera. Hans Beimler s'havia quedat curt".**

Pilar Viladegut

Jo sempre he estat optimista.

Així comença el llibre de Mercè Núñez: **El carretó dels gossos. Una catalana a Ravensbruck** (L'escorpí, 44 - Edicions 62). Un llibre de fàcil lectura però colpidor.

—Qui és **Mercè Núñez?**

—Una barcelonina nascuda al carrer Santa Anna gairebé a la cantonada de la Rambla de Canaletes..., el meu pare era gallec i la meva mare barcelonina de soca-arrel...

—Aquesta barcelonina de seixanta-nou anys que viu a cavall entre Vigo i Barcelona, per què va escriure aquest llibre testimoni?

—Perquè jo tinc la idea que la persona que ha vist o viscut alguna cosa important, històrica, i encara que ella hi hagi participat com un soldat ras, cal que en doni un testimoni, cal que ho expliqui..., encara que el seu ofici no sigui escriure; perquè tot això, totes aquestes coses viscudes, són útils...

—Com a exemple del que no haurien de fer mai més les futures generacions?

—Això mateix; i més encara perquè jo penso que el nazisme no és ni mort ni enterrat...

—A la ratlla del segle XXI, continua viu?

—I qui si no els qui han fet desaparèixer milers d'argentins, o els qui han tallat les mans de Víctor Jara?

—Mercè Núñez era, i és, militant del PSUC. Com va anar a parar al camp de concentració de Ravensbruck?

—Ben simple; jo, a França i com molts d'altres, continuava la lluita d'aquí i, per tant, em trobava en contacte amb grups de guerrillers d'espanyols i catalans anomenats "Los españoles" i que treballaven camuflats darrera grups de llenyataires i amb relació directe amb el maquis francès i la meva tasca, per dir-ho d'alguna manera, consistia en poder amagar, en allò que ara diuen "pisos francs", els companys quan ho necessitaven i com que jo em trobava en una situació més o menys legal —malgrat que els meus papers eren falsos!— els podia ajudar amb més facilitat; és a dir, no participava directament en la lluita, ho feia des d'una altra línia..., oferint aixopluc quan ho necessitaven...

Des de quan és militant del PSUC?

—D'ençà de la unificació. Jo era de l'Ateneu Enciplopèdic i em vaig decantar cap al PSUC perquè vaig creure que era el qui millor podia, si hi havia una guerra, conduir-nos a bon port i el qui millor podia defensar els treballadors.

Exili i camp de concentració

—Què va significar l'exili?

—Això només ho pot saber el qui ho ha viscut..., l'exili no és gens romàntic..., és molt prosaic, molt dur..., massa. I no solament ha significat quedar separada de

L'exili no és gens romàntic.

la família, del país, que és molt dur, sinó que fins i tot ens hem trobat que no hem assimilat la cultura del país on hem hagut d'anar a raure i hem perdut, alhora, la nostra.

—Et sens desarrelada, ara mateix?

—No, no. En arribar aquí és quan vaig començar a sentir-me novament a gust; en l'exili no vaig tenir mai aquesta sensació..., i les persones que s'han adaptat a l'exili són aquelles que a poc a poc han anat abandonant la lluita, però els qui hem continuat actius, sempre hem viscut de cara al país i això ens ha ajudat a retrobar-nos.

—El fet de ser optimista, va ajudar la Mercè a superar el camp de concentració?

—Oh, jo sempre he estat optimista. Mira en aquells moments lluitàvem contra el nazisme i pensàvem "ara acabem amb aquests i després acabarem amb en Franco i"..., si algú ens hagués assegurat que en Franco havia de durar fins l'any 1975, em penso que ens hauríem mort de l'ensurt..., sí, l'optimisme ens aguantava i ens ajudava...

—Quants anys tenis quan vares arribar al camp de Ravensbruck?

—Doncs..., en devia tenir uns trenta-tres... Em varen agafar el mes de març del 1944, imaginat molts conscients que, el que de París...

—On era?

—A la ciutat de Carcassonne... i vaig ser alliberada en el camp de concentració, el 14 d'abril del 1945, en una data ben significativa per a nosaltres... Al camp, però, no ens hi varen pas dur directament, abans vàrem ser al Fort de Romainville de París i d'allí a Sarrebruck, Alemanya, on hi romanguérem vuit dies i d'allí a Ravensbruck (que vol dir pont dels corbs), un nom ben sinistre...

—Hi has tornat mai?

— No, no; a l'arribada al camp, ens varen tenir en quarentena, tancades dins d'una barraca, sempre; així ens varen triar..., ens varen fer diversos exàmens per saber quines eren bones per treballar i quines no, és a dir aquestes darreres eren bones per anar "al gas"..., les dones velles, les qui tenien malalties..., varen ser apartades i liquidades...

"...Mireu —assenyalà una dona. Allà baix hi ha les cuines. No veieu el fum que surt de la xemeneia?

Era el crematori".

—... a nosaltres, les qui varen decidir que érem aptes per al treball, ens varen fer treballar a partir d'aleshores en una fàbrica-camp de concentració on s'hi feien abusos...

—En el llibre parles molt de solidaritat i fins i tot d'homes i dones alemanys...?

—És que no tothom s'ha de posar a dins el mateix sac, no tothom era nazi.

—Què pensàveu d'aquells homes i dones que eren els vostres guardians?

—Doncs si vols que et digui la veritat no ens semblaven ni persones..., jo me'ls mirava com si fossin robots, bèsties..., no tenien res d'humà...

—Què era el que costava més de suportar, el més dur?

—Des del meu punt de vista i malgrat que passàvem fam, que vivíem amb la por constant d'anar a parar al gas, dels maltractes..., per a mi, però, el que més m'ofenia, el que més m'ha quedat gravat en la meva memòria, ha estat sens dubte allò que ells en deien L"appel"... Consistia en què ens feien posar en rengleres, en posició de "en ferm" i no bellugar res, ni el cap, ni les mans, ni els peus, ni res..., fer impecables línies rectes i no moure't per res...

—La Mercè s'aixeca d'on seu i ens demostra com era **L'appel**... gairebé ni calia; si has llegit el llibre et fa posar la carn de gallina...

—I si algú feia un movimient et queien les garrotades al damunt...

— Era considerat un càstig?...

—Era un càstig, evidentment i un recompte per veure si faltava algú... (com si poguessis faltar...) era, per a mi, una humiliació, un intent més de destrucció de la persona... t'obligaven a restar impassible, immòbil encara que la companya del teu costat caigués i l'estiguessin apallissant... i una no podia fer absolutament res..., et feien sentir covarda, t'anaven destruint..., és el lloc, els moments que he sentit més vergonya i més impotència... I això passava cada dia, durant un parell d'hores...

—Immòbils?...

— Totalment immòbils, sense poder fer ni un gest..., fins i tot una vegada ens varen tenir així, fent l'appel, durant dotze hores...

—Us vareu plantejar algun tipus de lluita? Era possible dur-la a terme?

—Realment quan vàrem haver arribat al camp, ens vàrem adonar que no era pas possible fer res allí però que, en canvi, una vegada dutes a treballar a la fàbrica sí que podíem intentar alguna cosa. I realment vàrem decidir que perdut per perdut intentaríem fer sabotatges amb els obusos ja que la manca de control, malgrat la presència dels SS i dels treballadors, ens ho permetia. En vàrem fer malbé molts...

L'esperança, arma de la supervivència

—Vares tenir mai la sensació que no arribaries al final del dia? Que acabaries a la cambra de gas?...

—Oh!, cada día..., quan et llevaves al matí no sabies mai si arribaries al final d'aquella nova jornada...; la veritat però, és que tampoc no hi pensàvem constantment ja que hi havia, sempre, alguna cosa que ens mantenia l'esperit fort, per exemple, pensar quin tipus de sabotatge podríem dur a terme, ajudar alguna companya més feble... etc., la solidaritat, que era extraordinària ens va mantenir..., en definitiva, malgrat la nostra situació, ens consideràvem també unes lluitadores dins les nostres petites i limitades possibilitats en el camp de concentració.

—Tot seguit que us varen agafar, vàreu pensar o intuir quin era el vostre destí?

—Ni de bon tros. Fins que no vàrem arribar a Sarrebruck i vàrem veure l'estat físic i humà en què es trobaven els homes que eren allí no ens imaginàvem pas quina seria la nostra situació; fins aquells moments encara ens cridaven pels nostres noms i dúiem els nostres vestits... a partir d'allí, però les coses ja varen canviar...

—Recordes quin era el teu número?

—I qui el pot oblidar? Sí: el 4.068...

—Què ha significat per a tu, tant a nivell d'experiència personal com col.lectiva?

—Com a experiència de lluita col.lectiva vaig treure la conclusió que, fins i tot en les circumstàncies més difícils del món es pot arribar a lluitar, sempre que no es perdi la voluntat...

—Els teus fills, els teus néts com han viscut la teva experiència?

—Veuràs, ells ho saben tot; jo els ho vaig explicar fil per randa, però tampoc no cal parlar-ne constantment..., he escrit ara, el llibre, però no sóc persona que visqui únicament i exclusivament de records..., sempre he estat preocupada per les coses que requerien una acció; és a dir, per les coses més immediates i que, en el fons tenen una relació, malgrat els anys passats i l'època present, amb els fets del "camp"...

—Quina és la teva lluita actual?

Jo em penso que la lluita d'ara passa una mica per arribar a comprendre el moment en què es viu..., de comprendre què cal fer, perquè avui dia no es pas tan fàcil saber-ho...

Què els diries a totes les persones que han llegit o pensen llegir el teu llibre?

Què no abandonin la lluita..., —perquè per a mi no hi ha res més trist que no creure en el futur i el futur, malgrat tot, jo em penso que serà bonic—, sinó donar-se a la vida plenament, caminar sempre al costat dels qui van endavant sense deixar-se, com diu Maragall, "dur a la tranquil·la aigua mansa de cap port".

L'ou com balla

JAUME FUSTER

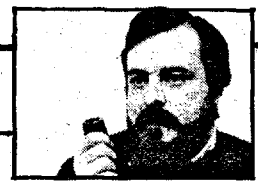

Això s'avisa, paios!

Un, que aspira a guanyar el Pulitzer amb els guixots de l'HORA, s'escarrassa com un lero per tal d'engiponar papers que facin gràcia a la parròquia, obrin els clissos de la crítica internacional i l'enlairin al Parnàs.

Doncs no, paio! En aquesta mala imitació de pel.lícula dels germans Marx que és la política espanyola, no hi valen ni suors ni pelades de genolls; perquè tu dius "i ara el rei del dònut farà això i això!" i resulta que el nyerro s'empesca una defensa índia, una sortida de pastor o una entrada de cavall sicilià (que n'ets de culte, recoi, Jaume!) i t'esguerra la parida i et fa ensenyar el cul a la concurrència! Demano perdó. A Monsenyor Jubany per la grolleria de la parla, i al sofert lector per l'espifiada.

I jo, què carat sabia! Un que capisca que la sap més llarga que la cua d'un aeroport, estudia el pati, clissa la pasterada, ensuma el marro i s'embolica la manta al cap: que se suspèn l'aplec dels fabricants de tortells? Va bé, s'agafa el DCVB, esmola el mallorquí, s'empassola els vint-i-quatre volumets de **Les Rondalles** de mossèn Alcover i amb patiments de partera enllumena una historieta en dues parts més veritable que la Guerra de les Galàxies.

Doncs ja ho heu vist! L'endemà d'haver portat el paper a l'HORA em xiven que el castís del tupè, plega. Que a la Vila de l'Ós i de l'Arborç s'ha muntat un sagramental que farà època. I jo què puc fer-hi? La historieta ja és a màquines i no hi ha qui la tregui dels corrons.

Jo plego, apa! No de fer el paperot a l'HORA —que si no, no jalaria—, però sí de contar-vos com van les coses de palàcio. Si més no, fins que no manin els meus. O sigui que s'ha acabat el bròquil: menda us garlarà només de flors, violes, romanís i cascalls dels fins; de xoriços, bandarres, budells, camàndules, adroguers, mamàncies, calçotades i deixataments de baixos. És a dir, de les poques coses sanes, honorables, fines i veritables que queden en aquest món de mones.

I que a qui no li agradi l'amanit, que desxifri les pastorals del bisbe. O qui no vulgui tomàquet, que andrapi els raves quatribarrats dels cantaires catalans catòlics.

Jo, ja ho he dit —i qui avisa no és traïdor— passo.

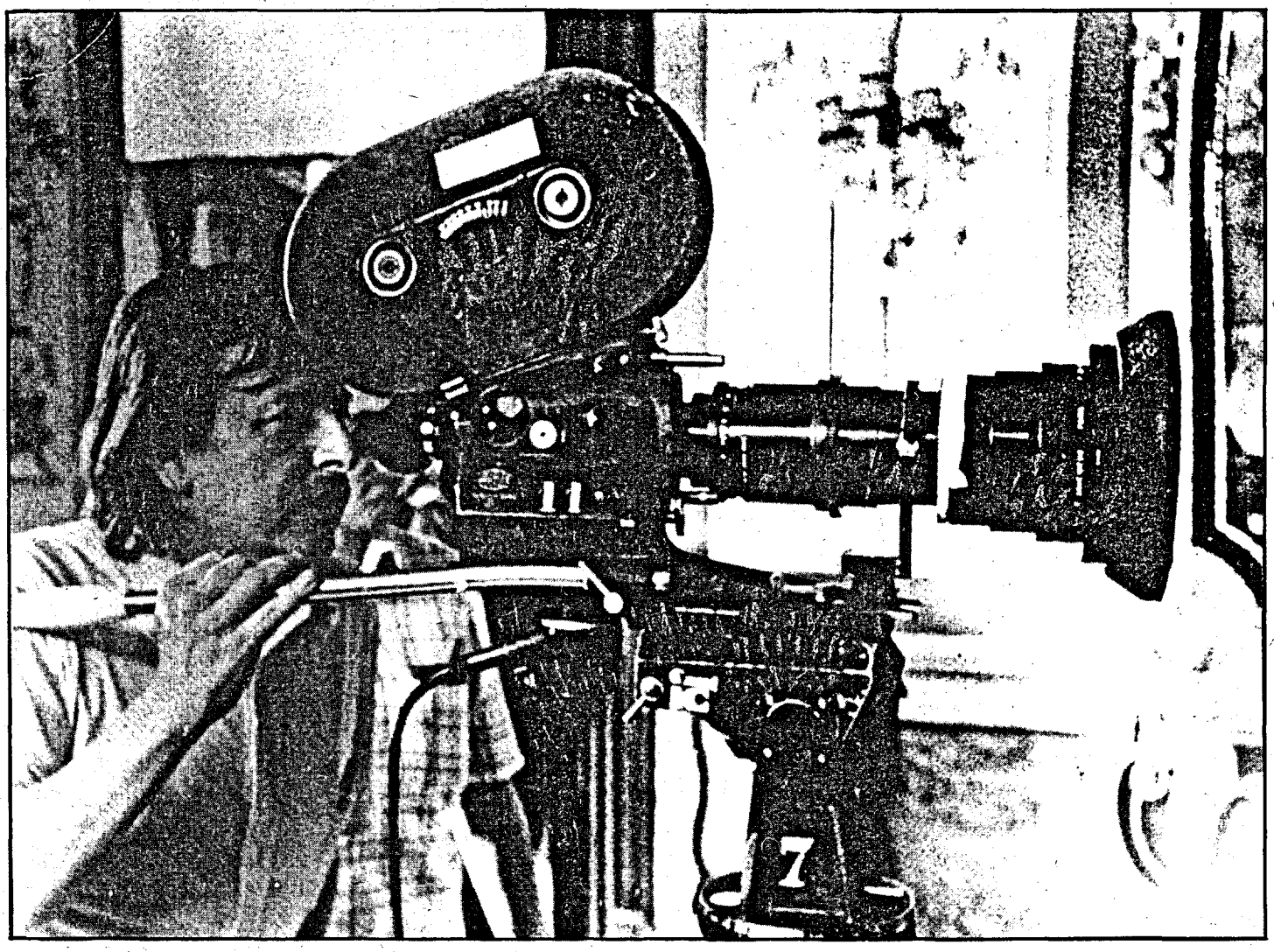

Antoni Ribas, director de "La ciutat cremada".

CULTURA

El futur del cinema català

MIQUEL RIERA

Sens dubte, dins la normalització del nostre país el cinema hi té una cabdal importància. La consolidació de l'autonomia passa per la creació d'una infraestructura sòlida quant al camp cinematogràfic, a l'estil de l'existent durant la II República, Malauradament, les línies d'aquest futur desenvolupament resten encara delimitades d'una forma bastant embrionària.

El fet que l'Institut de Cinema Català aplegui la presència de la pràctica totalitat de la professió i de la indústria, li dóna un carácter d'interlocutor útil i vàlid —per la seva mateixa composició— davant les institucions públiques. L'Administració, com que gaudeix d'un cert avantatge en referirse directament a la corporació privada que és l'ICC, per l'ampli ressò que pren aquí tota la problemàtica cinematogràfica, no tindria, a mig i llarg termini, cap inconvenient en assumir la iniciativa de l'ICC, S. A.

En aquest punt, el de la continuïtat de l'ICC, és en el que avui encara hi ha posat tot l'èmfasi de les converses sostingudes, i en tràmit de sostenir-se, amb la Conselleria de Cultura de la Generalitat.

Es a dir, doncs, que aquesta pro-

blemàtica d'indefinició, que es ve arrossegant de bell antuvi, ha de resoldre's —en aquestes converses— a favor d'una estructura d'institució cultural cinematogràfica, que hauria de servir d'embrió per a l'Ens Autònom Cinematogràfic, amb dependència directa de la Conselleria de la Generalitat.

De fet, el tràmit de les converses, el dificulten, hores d'ara, l'oposició de les principals tendències enfrontades en el si de l'ICC —el PSUC, per una banda, i, per altra, la CNT amb un avantatge relatiu en el Consell d'Administració, i a més a més encara, un nou corrent que hom podria denominar "nacionalista", en minoria respecte als dos anteriors, car el parer majoritari entorn d'aquest "afer" concret és el d'un tracte "de tu a tu" amb la Generalitat, el resultat del qual hauria de ser el d'una Conselleria de Cultura amb una tasca específica, purament tècnica: receptora i coordinadora, el

Carles Duran (PSUC): "Salvar un sector en crisi".

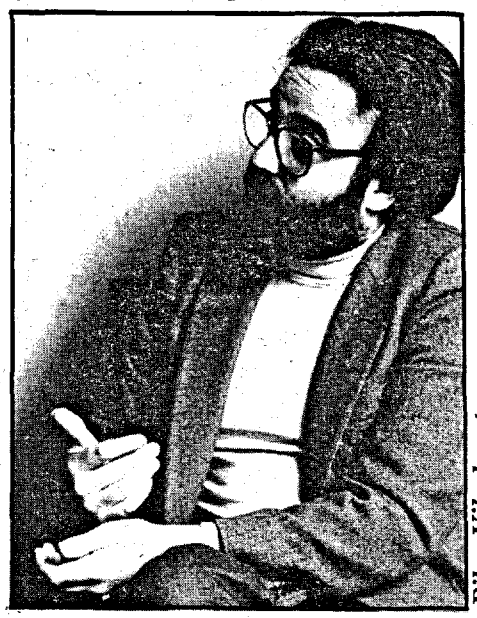

Pilar Viladesut

Francesc Bellmunt, els desitjos de les cooperatives.

més estrictament administrativa possible.

Sigui quin sigui el resultat d'aquestes converses, hauria de convergir en una iniciativa, els trets fonamentals de la qual passarem a explicar detalladament.

El Govern Autonòmic hauria de tenir la seva específica política cinematogràfica vehiculada a través d'un Departament de Cinematografia depenent de la Conselleria de Cultura, la funció del qual hauria de ser la gestió i ordenació de les

OBSEQUIEU-VOS AMB

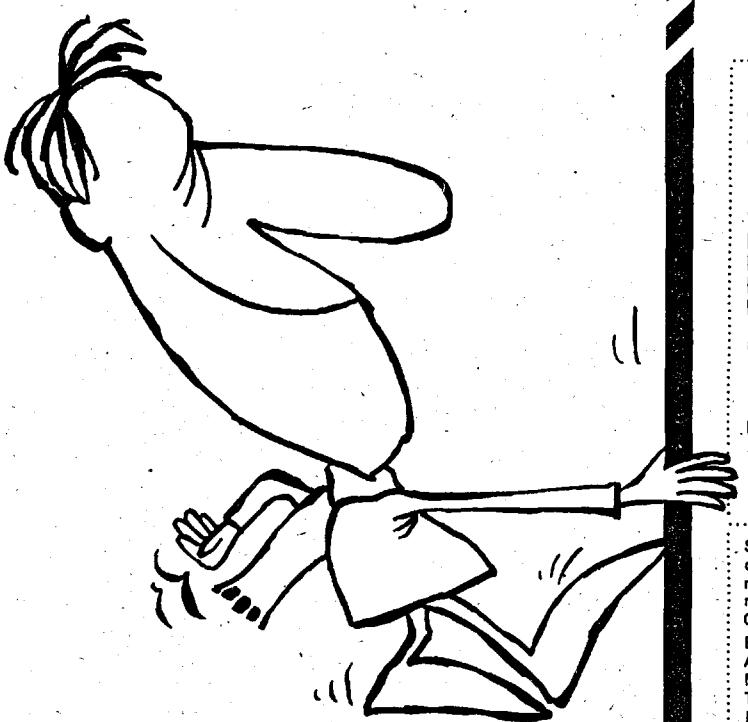

Cada divendres una exacta informació

L'HORA
de Catalunya

Envieu a .....
que visc a .....
al carrer/plaça .....
l'abonament anual a partir del n.º.....de
L'HORA DE CATALUNYA
que faré efectiu mitjançant:

☐ Taló bancari adjunt
☐ Domiciliació bancària
☐ Efectiu
☐ Gir postal

al preu de:

☐ Estat espanyol	3.300 ptes.
☐ Europa	4.800 ptes.
☐ Resta del món	6.500 ptes.

Data Signatura

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta, atenguin el rebut que anualment els presentarà L'HORA, S. A. pel pagament de la meva subscripció a L'HORA DE CATALUNYA.

Banc/Caixa .....
Agència .....
Núm. compte/llibreta .....
Titular .....
Data Signatura

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

activitats cinematogràfiques d'acord amb els Consells comarcals, regionals i nacionals, amb la finalitat primordial, d'impulsar i potenciar el cinema en català. Les solucions específiques d'aquest Departament de Cinematografia haurien de ser:

a) Assumir les funcions administratives atorgades per les lleis anomenades del Govern Autònom, per tal d'ordenar i regular la indústria cinematogràfica fins ara controlada i fiscalitzada pel poder central.

b) Concentració dels esforços públics i privats en la creació d'un Centre d'Estudis Cinematogràfics, que comportaria la constitució d'un arxiu biblioteca-hemeroteca, d'una cinemateca, d'un museu permanent del cinema i d'un servei de publicacions. La finalitat d'aquest conjunt d'activitats seria la recuperació, l'estudi, la difusió, la divulgació i promoció cultural del fet cinematogràfic català.

c) Creació d'un Centre de Producció al servei del Govern autonòmic, a base d'un noticiari periòdic, de documentals i de films al servei de les Conselleries.

d) Creació d'un Centre de Promoció de Films en català, amb la funció de vetllar per la normalització de la producció i difusió de films en llengua catalana, mitjançant:

—L'establiment d'una política fiscal i de crèdit que afavoreixi la producció de films en la nostra llengua.

—La garantia d'un primer període, de la recuperació dels costos suplementaris que signifiquen el doblatge o subtítulatge en altres llengues, i en la nostra en el cas dels films no parlats en català.

—La constitució d'un servei d'informació, extensió i interrelació de la cinematografia catalana, tant a nivell del Principat com de l'Estat espanyol i de l'estranger.

—La constitució d'un servei de recursos per ajudar la producció de films no comercials en català.

Aquest plantejament genèric es faria viable per mitjà de l'ICC (ara ja en qualitat d'òrgan oficial) en connexió amb aquelles Conselleries del Govern Autonòmic que tinguin relació amb el cinema. Aquest ens vincularia amb un possible Centre de la Cinematografia de l'Estat espanyol, autònom i independent de l'Administració central.

Portada de Arte y Cinematografía, 15 de desembre del 1910: un record del passat.

Gestió i funció de l'Ens Autònom

Aquest Ens seria gestionat per una Junta o Consell d'Administració amb participació dels representats de les centrals sindicals, de les organitzacions patronals i de representants de les diverses Conselleries implicades en el fet cinematogràfic, així com dels Consells Regionals i Comercals corresponents.

La funció general de l'Ens hauria de ser la planificació i regulació de les activitats de la indústria ciematogràfica al Principat.

Entre les funcions específiques de l'Ens, es consideren prioritàries les següents:

a) Instar el Govern Autonòmic a la promulgació d'unes mesures fiscals i de crèdit que facilitin el desenvolupament d'una infraestructura cinematogràfica.

b) Implantació del control de taquilla automàtic i obligatori.

c) Declaració que les recaptacions de taquilla constitueixen un fons comú, que haurà d'ésser ingressat al Banc Cinematogràfic creat a aquest efecte, i que tindrà cura d'abonarles als interessats segons percentatges declarats.

d) Control estricte de la reinversió en el cinema de les subvencions procedents del fons d'ajut.

e) Replantejament de la quota de pantalla.

f) Replantejament de la legalització fiscal.

g) Creació d'una Escola de Formació Professional d'acord amb la Conselleria de Cultura.

h) Constitució d'un organisme de promoció del cinema comercial produït a Catalunya: manifestacions, publicacions, etc.

i) Articulació de les relacions cinema - televisió.

Per aquest fi, des d'ara s'han de dur a terme les gestions i accions pertinents per exigir i aconseguir la total derogació de la legislació i les mesures repressives existents en l'actual Administració centralista: descentralització econòmica i administrativa, supressió de la censura a tot l'Estat espanyol, derogació de l'ordre del 23 d'abril del 1941,

comunicada directament als interessats i no publicada mai a cap butlletí oficial, que prohibeix l'exhibició pública de films que siguin parlats en un altre idioma que no sigui "l'espanyol".

Les entitats i col.lectivitats populars —com associacions de veïns, escoles, instituts, cooperatives, grups de treball, etc.—, partint d'un coneixement real i directe dels problemes i les necessitats dels ciutadans haurien d'elaborar llurs documents audiovisuals. El Govern Autonòmic ha de reconèixer aquestta realitat, protegint i difonent aquest tipus de cinema realitzat i destinat a circuits no comercials.

Dins del Departament de Cultura, s'hauria de contemplar la relació cinema-televisió a nivell de producció i difusió dels productes cinematogràfics, de manera que s'eliminin situacions competitives i duplicitats de funcions.

Serà dins del marc de l'Ens on caldrà cercar solucions a les problemàtiques i als dèficits que al llarg de l'informe s'han anat enumerant i que són al si de la producció i de la indústria cinematogràfica, tals com el control de les multinacionals, de les actituds monopolístiques, dels sistemes de contratació de pel.lícules per lots i a tant alçat, la superació dels dèficits infraestructurals, etc. S'ha d'intentar de trobar les mesures polítiques que permetin, d'una banda, vèncer els obstacles que s'oposen al possible desenvolupament d'una indústria cinematogràfica catalana i, de l'altra, el retorn del cinema al servei del poble, del qual, —en darrer terme—, sorgeix.

Un plantejament simplista i tòpic de la publicitat cinematogràfica possiblement no s'adiu amb els tipus de llançament que necessita un nou cinema català. A part de la supressió de la censura oficial sobre els trailers, les fotografies i altres mitjans publicitaris, hom propiciarà un tractament específic d'aquests llançaments i d'aquesta publicitat, que cerqui d'indicar els aspectes que poden aportar, en una mesura més gran, elements informatius i interessar, alhora el potencial espectador. Cal que aquesta publicitat sigui incrementada amb el suport dels serveis de promoció del Departament de Cinematografia i/o de l'Ens Autònom perfilat més amunt.

Davant el buit en què es troba el cinema infantil i juvenil caldria arbitrar unes mesures de producció, distribució i exhibició que treballessin amb criteris que anessin més enllà de la pura rendibilitat, cercant formes d'explotació i amortització adequades a l'especificitat del mercat. A més, creiem important que els possibles realitzadors d'aquest tipus de cinema treballin en estreta col.laboració amb els diversos coneixedors del món infantil i juvenil: pedagogs, psicòlegs, etc.

L'ensenyament bàsic de l'expressió cinematogràfica cal que l'estableixi, la Conselleria de Cultura, a tots els nivells educatius, inclosos els estudis superiors, universitaris o similars.

Altres activitats privades i especulatives generen també una demanda de professionals. Són els casos del cinema industrial i del publicitari. En aquest es fa necessari un control públic del seu ús abusiu i manipulador. Pel que fa al cinema científico-tècnic, el seu caràcter econòmic deficitari obliga que les institucions professionals o científiques o en llur defecte les corresponents Conselleries del Govern Autònom col.laborin en el

CADA MATI LLEGIU

AVUI

diari en català

DEMANEU-LO AL VOSTRE QUIOSC

AVUI
AVUI
AVUI

Un diari independent i objectiu, al servei dels Països Catalans.
Un diari per al futur

SUBSCRIVIU-VOS-HI

Cristià Puig (ERC): "Assolir la normalitat".

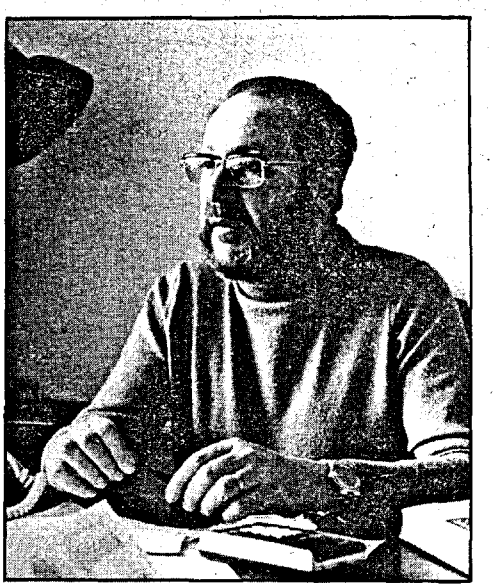

Josep M.ª Forn: "Hem de seguir lluitant".

Portada de L'HORA quan es va estrenar el film de Josep Maria Forn, "Companys, procés a Catalunya".

finançament de la seva peculiar producció.

Col.laboració amb la "Televisió catalana"

En aquest cas, tant pel que fa als representants de l'ICC com als de la Televisió catalana (TVC) amb els quals ens entrevistàrem, queda ben clar que a llarg termini, i si les dues iniciatives tiren endavant, la cooperació s'haurà de fer efectiva i pot ser força important.

És evident que la TVC haurà de finançar pel.lícules com es fa a Itàlia, on es manté un acord comercial d'explotació durant dos o tres anys, al cap dels quals les pel.lícules es passen a la TV, rendibilitzant-les així amb aquest ús continuat, com a productes propis enfront del colonialisme cultural que representa comprar sèries americanes constantment.

Es tracta, doncs, d'establir connexions regulars i acords compensatoris entre cinema i TV pel que fa producció i projecció de films.

Política de remodelatge del sector

En definitiva, queden un grapat de preguntes per resoldre. I és ben cert, el mateix Institut n'és conscient fa molt de temps i, en aquest sentit, en el mes de febrer de l'any 1979 ja demanava als seus socis si tenia sentit encara un organisme cinematogràfic unitari, interclassista i que aplegués opcions cinematogràfiques i polítiques diverses, així com si l'Institut havia d'augmentar la producció de films d'encàrrec o bé si havia de deixar de banda la feina de producció i dedicar-se a la defensa i promoció del nostre cinema.

A mesura que es normalitzarà la situació del país, doncs, l'ICC tendirà a deixar la fórmula de societat anònima per passar a ser l'Institut de Cinema Català, i col.laborar com a tal a la creació de l'Ens autònom. Això té intenció de fer-ho d'una forma similar com en d'altres països (casos anglès, suec, italià i francès).

A més curt termini (el proper mes d'octubre) i amb el patrimoni de la Generalitat i de les seves Conselleries de Treball, Indústria, Economia i Finances i Cultura hi ha prevista endegar unes converses de les quals haurà de sortir l'acord de portar al Parlament una proposta de decret-llei que crearia l'Institut com ens autonòmic amb una composició en la qual estarien representats la indústria, els sindicats i el Parlament.

No serà, per tant, una institució depenent de la Generalitat, sinó que serà autònom i amb control parlamentari. Aquesta entitat rebrà uns diners no en forma de subvenció sinó en forma directa d'explotació del cinema —un tant per cent dels diners que l'espectador deixa a taquilla— dividida en dues parts: amb l'una es remunerarà l'Estat central i amb l'altra a l'ICC. Els ingressos per aquest concepte s'esmerçarien d'una banda en una tasca de producció pròpia del sector públic (cinema no rendible econòmicament: infantil, animat, investigació de noves tècniques, etc.) i de l'altra en un cinema per encàrrec que comportés beneficis a l'empresa.

Els problemes no són només de finançament, sinó que cal inserir-los dins una problemàtica més extensa. Així, doncs, tot i haver fet un llarg recorregut, encara li resten, a l'Institut, molts passos per fer. L'experiència acumulada en aquests primers anys, l'entusiasme de tots i els resultats obtinguts fins ara, permeten d'esperar refiadament que l'Institut sabrà seguir camí enllà amb força i destresa.

Això ens ho confirma el fet que al moment present l'Institut té la intenció de convocar unes converses destinades a la recerca de solucions a la difícil situació del cinema català, juntament amb el projecte de crear uns estudis cinematogràfics —a mitjà o llarg tèrmini, i la voluntat palesa de fornir la nostra societat d'una ESCOLA CATALANA DEL CINEMA, que superi la manca que té Catalunya en aquesta branca de l'ensenyament. ■

Converses de cinema a Catalunya

FRANCESC NAVARRO

El cinema està en crisi. Si aquesta és una afirmació vàlida parlant a nivell general, ho és més quan parlem de casa nostra. Per tal de cercar solucions i de prefigurar allò que haurà de ser la política cinematogràfica catalana en el futur, un nombrós grup de professionals de la indústria cinematogràfica catalana s'ha reunit els dies 3, 4, 5, 6, 7 d'aquest mes al Palau de Congressos de Montjuïc dins el marc de les primeres "Converses de Cinema a Catalunya".

Productors, exhibidors, distribuïdors, partits polítics i diferents associacions relacionades amb el cinema s'han reunit per parlar d'allò que els resulta comú, el cinema. Una indústria que en el passat va tenir una importància rellevant a Catalunya.

Una mica d'història

El cinema va entrar a Espanya, com tantes d'altres coses importants, per Catalunya, per Barcelona. Un nombrós grup d'entusiastes comandats pel qui és el patriarca del cinema català, **Fructuós Gelabert,** van posar les primeres pedres del que més tard seria una indústria puixant.El 1.932,amb la Generalitat de Catalunya que comença a funcionar, el Conseller de Cultura, **Ventura Gassol,** va promoure un comitè de Cinema, la missió del qual era regir la política cinematogràfica catalana. El constituïen homes com **Josep Carner, Alexandre Galí, Miquel Josep i Mayolí** i d'altres. Amb l'empresonament, el 1.934, del govern de la Generalitat, es va impedir la consecució dels objectius del Comité, Amb la guerra civil, el sindicat més potent del sector, la **CNT,** col.lectivitzà el sector. Exhibició, producció, laboratoris i altres restaren col.lectivitzats. La Generalitat, per la seva banda, creà, depenent del **Comissariat de Propaganda,** el **Departament de Cinema** que rebria el nom de **"Laia Films".** La tasca més important de **Laia Films** fou la creació d'un noticiari que recollia la vida política i cultural de Catalunya durant la guerra civil. Durant els tres anys de guerra, **Laia Films** va produir cent trenta-sis pel.lícules. La Generalitat va fer, també, una ingent tasca dins del cinema educatiu i a les escoles.

Durant el franquisme, prohibida i perseguida la nostre llengua i la nostra cultura, són minses les experiències cinematogràfiques. Produccions com **Laia,** de **Vicenç Lluch,** amb **Núria Espert i Paco Rabal, Verd Madur, de Rafael Gil, o Judes, d'Iquino,** juntament amb la presència estelar de **Joan Manuel Serrat**, són excepcions que confirmen la regla. Havia de morir en **Franco** perquè naixés la que esdevindria el primer gran èxit del cinema català **"La ciutat cremada d'Antoni Ribas.** Són moltes les controvèrsies que aixecà i que aixeca encara aquest film, però tal com diu el mateix **Ribas, "falten encara uns quants anys perquè es pugui fer un judici serè i veritable del que significà, del que és i del que ha representat dins del nostre cinema La ciutat cremada".** Aquest film, amb el seu èxit popular, va obrir les portes per a noves pel.lícules, es fan noves produccions. **La ràbia, L'obscura història de la cosina Montse,** i arribem al que seria el segon èxit de públic del cinema català **L'orgia, de Francesc Bellmunt. Companys, procés a Catalunya, de Josep Mª Erm,** assoliria també un del més gran èxits de taquilla, i totes juntes iniciaven el camí del que ha de ser el futur del cinema a Catalunya.

La indústria del cinema

Barcelona assolí, pel seu caire de precursora, una gran importància dins el món de la indústria cinematogràfica. Abans de la guerra, existia un bon nombre d'estudis cinematogràfics. Les distribuïdores internacionals, tenien la seva seu a Barcelona. Amb el centralisme que produí el franquisme i la massiva burocratització de l'administració, la indústria cinematogràfica catalana entra en crisi. Les distribuïdores internacionals traslladaren llur seu a **Madrid.** Els artistes hagueren d'immigrar, també a la capital. Estudis de rodatge, que en un bon nombre radicaven a **Barcelona,** van haver de tancar. Desapareixeran els estudis **Trilla, Orphea, Iquino, Moro, Balcázar, i Profilms,** i la situació continua avui desesperada, no existeix cap estudi cinematogràfic a Barcelona.

La burocràcia ministerial provocà una concentració massiva dels estudis a **Madrid.** L'àmbit de l'exhibició cinematogràfica no se n'escapa tampoc, de la crisi: mentre que el 1.969 hi havia a **Catalunya** 1.295 sales d'exhibició, el 1.977 tan sols en restaven 997 i també la minva de nombre d'espectadors va ser terrible.

Cercar solucions

Per tal d'establir els principis d'una política cinematogràfica que tracti de cercar solucions a la crisi del sector un nombrós grup de persones, entitats, associacions i partits polítics s'han reunit aquests darrers dies, dins el marc de les **"Converses de Cinema a Catalunya".** Segons les de **Francesc Bellmunt,** director d'algunes de les pel.lícules catalanes més taquilleres i assistent a les jornades com a representant de **Germinal Films,** productora cooperativa, **"estem totes les branques de cinema reunides perquè hi ha crisi de cinema, i això ens afecta a tots".** Els productors cooperatius posen les seves

esperances en **"la possibilitat que els crèdits a les cooperatives s'agilitzin i que, en la política cinematogràfica i que, en la política cinematogràfica que s'emprengui, tinguem participació les empreses de classe, que es faciliti la tasca dels empraris de capital, però també la tasca dels empresaris cooperatius".**

Per a **Josep Maria Forn,** que és present a les converses en la doble vessant d'home de l'Associació de Productors Cinematogràfics i representant del **Partit dels Socialistes, "les converses han de servir per a dissenyar una política cinematogràfica i com que fins ara la Generalitat no n'han tingut cap, això pot ser un material d'estudi molt importat".** Tots els partits polítics catalans hi eren presents, ja que la política cinematogràfica interessa a tots. Per a **Carles Duran,** representat del **PSUC,** les Converses de Cinema a Catalunya han de servir perquè, **"en principi, en surti una normativa comuna que es pugui presentar a la Generalitat, tant a un nivell industrial i professional, com també des del punt de vista de la normalització del català cap a la creació d'un futur ens autònom de la cinematografia catalana"** Per a **Cristià Puig,** representant **d'Esquerra Republicana de Catalunya, "s'ha d'anar, d'una vegada per sempre, a la normalització del cinema dins l'àmbit de la nostra parla".**

Si quant al contingut polític que ha de sortir de les jornades tothom hi està d'acord, no és així pel que fa a la qüestió de la influència de la T.V. Per a **Cristià Puig, "una vegada que tinguem els canals de televisió catalana, és donarà un gran impuls a la cinematografia". Jaume Torrejon Badia,** representant a les converses del gremi d'exhibidors parlars, **"en un moment difícil i greu, tenim la competència il.lícita de la T.V. Està liquidant la petita i mitjana empresa amb la projecció, els dies punta —dissabtes, diumenges i festius—, d'un bon nombre de llarg-metratges".**

Esports

ENRIC BAÑERES

Barcelona, seu olímpica

Enguany, al XI Congrés Olímpic que tindrà lloc a la ciutat alemanya de Baden-Baden, s'estudiaran les candidatures per a la celebració dels Jocs Olímpics de 1988. Encara és d'hora per a pensar en els de 1992, però en els darrers dies, el president del COI, Juan Antonio Samaranch, ja ha llançat la idea que Espanya podria ser la seu de la XXIV Olimpiada. El president del COI, tan diplomàtic com sempre, no ha volgut precisar que hauria de ser Barcelona la ciutat organitzadora, atès que els Jocs Olímpics no es concedeixen ni a un país ni a un estat, sinó a una ciutat. Però s'entén que és Barcelona la ciutat a la qual li correspondria dur a terme un esdeveniment com aquest.

El senyor Samaranch ens ha fet parar esment en una cosa: l'any 1992 és el cinquè centenari del descobriment d'Amèrica, i aquesta efemèrides també pot ésser aprofitada dins del marc olímpic. L'alcalde de la ciutat, Narcís Serra, ha acollit la suggerència amb una certa il.lusió i crec que la Generalitat hauria de donar suport a qualsevol tipus d'estudi que l'Ajuntament barceloní pugui començar sobre aquesta possibilitat. No hem d'oblidar que Barcelona va ésser candidata a organitzar els Jocs Olímpics de 1936, malgrat que va perdre la seva opció en benefici del Berlín nazi. Aleshores, en una votació per carta dels membres del COI, Berlín va treure 43 partidaris i Barcelona 16.

D'aquí a 1992 falten onze anys, que són bastants per a començar a rumiar la possibilitat apuntada per Samaranch i recollida per Narcís Serra. Fer uns Jocs Olímpics és una inversió molt forta però que pot resultar rendible i no només en l'aspecte econòmic. Així ho deuen haver entès a Madrid, perquè en alguns diaris molt influents —diguem-ne "El País"— ja s'ha comentat que "el repte espanyol —tot referint-se a organitzar els Jocs Olímpics de 1992— està basat en el supòsit que Barcelona i Madrid comparteixin l'organització". Això és una aberració i resulta estrany que un diari tan documentat com aquest no sàpiga que l'article 4 dels Principis Fonamentals de la Carta Olímpica diu, textualment: "L'honor de celebrar els Jocs Olímpics es confia a una ciutat, no a un país o a un territori".

Canviem de tema: ja s'ha escollit el projecte de cerimònia inaugural del Mundial de Futbol de 1982, que com se sap, tindrà lloc al Camp Nou del Barça el dia 13 de juny de l'any que ve. Que el concurs l'hagi guanyat un home del prestigi de Leopold Pomés —el de les bombolles nadalenques a la televisió— i una empresa tan seriosa com la de Víctor Sagi, permet de creure que la cerimònia tindrà qualitat i que Barcelona, ciutat anfitriona de la inauguració, quedarà a l'alçada que li pertoca.

Per cert que el Comitè Organitzador ha comès algunes irregularitats de forma en l'adjudicació d'aquesta cerimònia. Un vell lluitador de les promocions esportives, el periodista Carlos Pardo, l'home que porta cada any els Globbe-Trotters i l'Holliday on Ice, està que bufa perquè creu que hi ha hagut mans negres en la designació del projecte presentat per Pomés-Sagi. La culpa de les especulacions la té una inoportuna renovació del contracte de l'explotació publicitària del Camp Nou que lliga l'empresa de Víctor Sagi amb el Barça. Al marge d'aquestes sospites i dels defectes de procediment seguits pel Comitè, ningú no dubta que la cerimònia inaugural creada per Pomés i presentada per Sagi, deixarà ben alt el nom de Barcelona.

Almenys, ja ens hem tret una preocupació de sobre perquè, ¡mira que si guanya el concurs el mateix que va crear la bacinada del "Naranjito"...

BARCELONA PREPARA L'HOMENATGE

Picasso, cent anys d'art

ANNA CORTADAS

L'octubre de 1881 va néixer a Màlaga el qui anys més tard es convertiria en el més gran pintor del segle XX, Pablo Ruiz Picasso. El món celebra, doncs, aquest any, el centenari del seu naixement. Barcelona, ciutat que tant va influir en l'artista, vol retre-li el seu homenatge.

Pablo Ruiz Picasso, nascut a Màlaga en el si d'una família de professors d'art —el seu pare era funcionari i professor de Belles Arts i va ser aquesta professió la que el va conduir a Màlaga durant uns anys, i la que va motivar que Picasso naixés en aquesta ciutat— va arribar a Barcelona el setembre de 1895 quan encara no tenia catorze anys.

Anteriorment, el seu pare va anar fent-se conscient de la capacitat artística del seu fill. Mai no podia esperar, però, on arribaria i com ho faria. José Ruiz va començar a ensenyar el jove Pablo la manera tradicional de fer una carrera brillant en el camp de les arts i de la pintura, més concretament. Sembla que les primeres obres de Picasso responen d'alguna manera a aquests ensenyaments. És el cas de les pintures de costums com **"La Primera Comunió"** o la conegudíssima **"Ciència i Caritat"**, pintat el 1897. Ja en aquestes obres, que no són encara les d'un gran innovador, es pot començar a entreveure una qualitat fora de sèrie.

Quan Picasso va pintar **"Ciència i Caritat"** encara no tenia setze anys i era un dels molts estudiants

d'art que en aquella època hi havia a Barcelona. **Robert Hughes**, crític d'art nord-americà, va escriure a la revista Time, amb motiu de l'exposició sobre Picasso inaugurada a Nova York a principis del proppassat estiu: **"La questió no és que Picasso, com a estudiant d'art a Barcelona i posteriorment, a la tardor de 1900, jove artista a París, fos remarcadament millor que ho foren altres artistes espanyols en imitar Steinlen o Toulouse Lautrec, però ell va poder passar de les influències tan ràpidament com una lleugera indigestió.**

Picasso i Barcelona

Alexandre Cirici diu de l'estada de Pablo Picasso a Barcelona: **"Catalunya li va ésser allò que era, la porta d'Europa".** L'estada de Picasso a la Ciutat Comtal va ser fonamental per a l'artista. Barcelona li va obrir un altre món format per joves intel.lectuals als Quatre Gats i va conèixer els qui ja eren o serien anys més tard els millors pintors, artistes i escriptors de la Barcelona de principis de segle. Malgrat la seva marxa cap a París, Picasso no es va oblidar mai de Barcelona i de la seva estada, tan productiva a la ciutat. És per aquest motiu que l'artista va deixar la seva primera obra a la ciutat i és per això que Barcelona se sent en el dret d'allotjar el quadre més famós de Picasso, el Gernika. En aquests moments, i malgrat que la família Picasso diu que a l'Estat Espanyol no es donen encara les condicions necessàries perquè l'obra torni, la discussió sobre on es portarà el Guernica és al Parlament.

L'homenatge Barceloní

Barcelona, doncs, ha volgut retre homenatge a Picasso en el centenari del seu naixement. Per aquest motiu, l'Ajuntament per mitjà de la seva Àrea de Cultura, està preparant una sèrie d'esdeveniments que començaran el proper mes d'octubre on es portarà el Gernika és al Parlament.

Els barcelonins quedaran amarats de la figura de Picasso.

L'Àrea de Cultura creu que d'aquesta manera es possibilita a tots els barcelonins que coneguin millor l'obra de Picasso i alhora se li dóna un caire més didàctic. No vol dir, però, que tot el que s'està preparant hagi d'acabar forçosament el juny. Pot ser que algunes coses es prorroguin durant l'estiu perquè els turistes que venen a Barcelona tinguin oportunitat de contemplar-ho. **"De tota manera, el que volem és que els barcelonins s'amarin de la figura de Picasso"** ens diuen a l'Àrea de Cultura.

La descentralització

Entre l'octubre del 81 i el juny del 82, Barcelona s'omplirà doncs de l'obra de Picasso. Una sèrie d'exposicions intentaran reflectir la vida, l'obra i el context en què vivia i en el qual es movia l'artista.

En principi, es mira que les exposicions reflecteixen el més àmpliament possible la figura de Picasso. N'hi ha que es faran fora dels recintes dels museus.

"No volem que totes les exposicions siguin al centre de la ciutat, ens diuen a l'Ajuntament, **perquè a vegades és difícil que la gent es desplaci. Per això, mirarem que algunes de les exposicions es muntin als diferens districtes, a barris com la Verneda o Sants, i que es vagin intercanviant. Al mateix temps, intenta-**

Col·lecció TRAVESSA DESERTS

MEUQUES!

de Carles Reig

La primera novel·la –fins ara inèdita– de l'autor que, malgrat haver estat premi Josep Pla i altres, encara no és acceptat per les patums de la cultura.

Mario Acosta Editor

TELEFON. 372 22 02
ESPLUGUES (Barcelona)

rem que les escoles coneguin millor la figura de Picasso aprofitant aquest centenari. Per això diem que volem donar una dimensió didàctica. Els mestres podran consultar catàlegs que elaborarem i els nanos podran, tenir un material adient per poder assabentar-se de qui era Picasso. Volem remarcar la influència que Picasso va rebre a Barcelona. És important donar-li aquest caire.

El Ministeri de Cultura, que sembla que s'ha interessat per aquest homenatge, donarà algunes subvencions per a fer possibles algunes de les exposicions, que no es quedaran només a Barcelona. El Ministeri té interès perquè recorrin l'Estat Espanyol, especialment Madrid i Màlaga i pot ser que alguna altra ciutat.

A més, s'intentarà l'intercanvi amb altres països que guarden obres de Picasso. Països com els Estats Units, l'URSS, França, etc. D'aquesta manera s'aconseguirà que Barcelona tingui durant una època una col.lecció molt completa de l'obra que Picasso va fer durant tota la seva vida. I no solament pintura, sinó també ceràmica —a Barcelona ja n'hi ha alguna mostra etc.—

Els museus i Picasso

És evident la influència que Picasso té, no solament en la pintura del segle XX, sinó en totes les arts. Per això, alguns museus de Barcelona que no acullen pintura sinó que guarden altres objectes d'art, es volen sumar a l'homenatge. Això farà que els barcelonins puguin veure dimensions menys conegudes de l'artista i el puguin relacionar amb altres facetes que no són la pintura.

Els barcelonins, doncs, podran assabentar-se de juny a octubre d'allò que representa la figura de Picasso mitjançant una sèrie d'exposicions i actes que es faran per tota la ciutat i que serviran d'homenatge a l'artista on va viure durant anys. ■

Religió

JOSEP BIGORDÀ

L'oligarquia episcopal va per les seves

Un dels perills més crítics que amenacen avui la convivència eclesial és l'allunyament que es va produint de tant en tant entre la base, d'un costat, i, de l'altre, els quadres jeràrquics de l'Església. No em refereixo pas a una separació necessàriament psicològica, sinó més aviat a una distància objectiva, per raons que en direm corporatives.

És possible que un bisbe concret comparteixi plenament el diagnòstic que fa i els projectes que suggereix o bé tot el poble creient o bé una de les seves parts significatives. Però, si en el moment de prendre una decisió, hi ha una interferència de Roma o del "cos episcopal", el comportament del bisbe inevitablement —tret de casos excepcionals— es regeix per les opcions de Roma o del "cos jeràrquic", i per les que hagi pres el poble. Per més que desagradi l'expressió, el cert és que aleshores es desencadenen les regles de joc de l'oligarquia episcopal, prescindint de la sensibilitat i de les deliberacions de la base, per legítimes, ortodoxes i racionals que siguin.

Aquest és, per exemple, el perill que podria afectar el futur de la diòcesi de Barcelona. Penso que, en general, hom ha reconegut una ampla i profunda proximitat del cardenal Jubany a les constatacions i a les propostes que han aprovat els compromissaris en l'assemblea diocesana. El problema pot presentar-se el moment en què Roma o el "cos jeràrquic" manifesti un altre parer i emprengui una altra direcció.

N'hi ha prou per justificar aquests temors amb adonar-se del que representa en aquest sentit el darrer pronunciament de la Comissió permanent en la Conferència episcopal espanyola respecte del projecte de llei sobre el divorci. Sense anar més lluny, l'assemblea diocesana de Barcelona, tot i que no féu una opció explícita a favor de la tesi divorcista, sí que palesà el seu voler de dur a terme una evangelització de la família, digna de crèdit, sense l'ajut d'una legislació civil que barri el pas d'altres models de convivència. Doncs bé; l'oligarquia jeràrquica ha dit la seva, sense fer ni el més petit ni remot esment de les altres actituds que, pel que fa al rol dels legisladors respecte de la regulació del divorci en una societat pluralista, es manifesten en el si de l'Església.

Evidentment, la jerarquia va per les seves. I és una llàstima. Perquè, a més a més de malmetre d'aquesta manera la confiança del poble, s'exposa a manifestar unes preses de posició que són veritablement abusives, alarmants i perilloses.

En la Declaració episcopal del dia 3 de febrer, efectivament, hi ha una afirmació tan greu i tan explosiva que, potser, no l'haurien fet els bisbes si recollissin amb més respecte el parer de les seves bases eclesials. Diu el text esmentat que, si s'arriba a aprovar el projecte de llei que està a punt d'entrar en el Congrés dels diputats, al poder polític mancaria "de raons per a oposar-se a la injustícia i a l'anarquia que pertorben la comunitat política, o per a fer respectar els drets humans en la convivència social".

A aquesta desqualificació global és molt greu. ¿S'ha adonat la Comissió permanent del possible abast de les seves paraules? ¿És que vol justificar un cop d'estat autoritari? ¿Té la intenció de reemplaçar les instàncies normals del poble que és el sobirà del seu destí polític?

Realment els bisbes no haurien d'anar per les seves.

IMATGES I POSTALS DELS CATALANS

HISTÒRIA INÈDITA, ENSEMS D'INSÒLITA, DE CATUNYA...

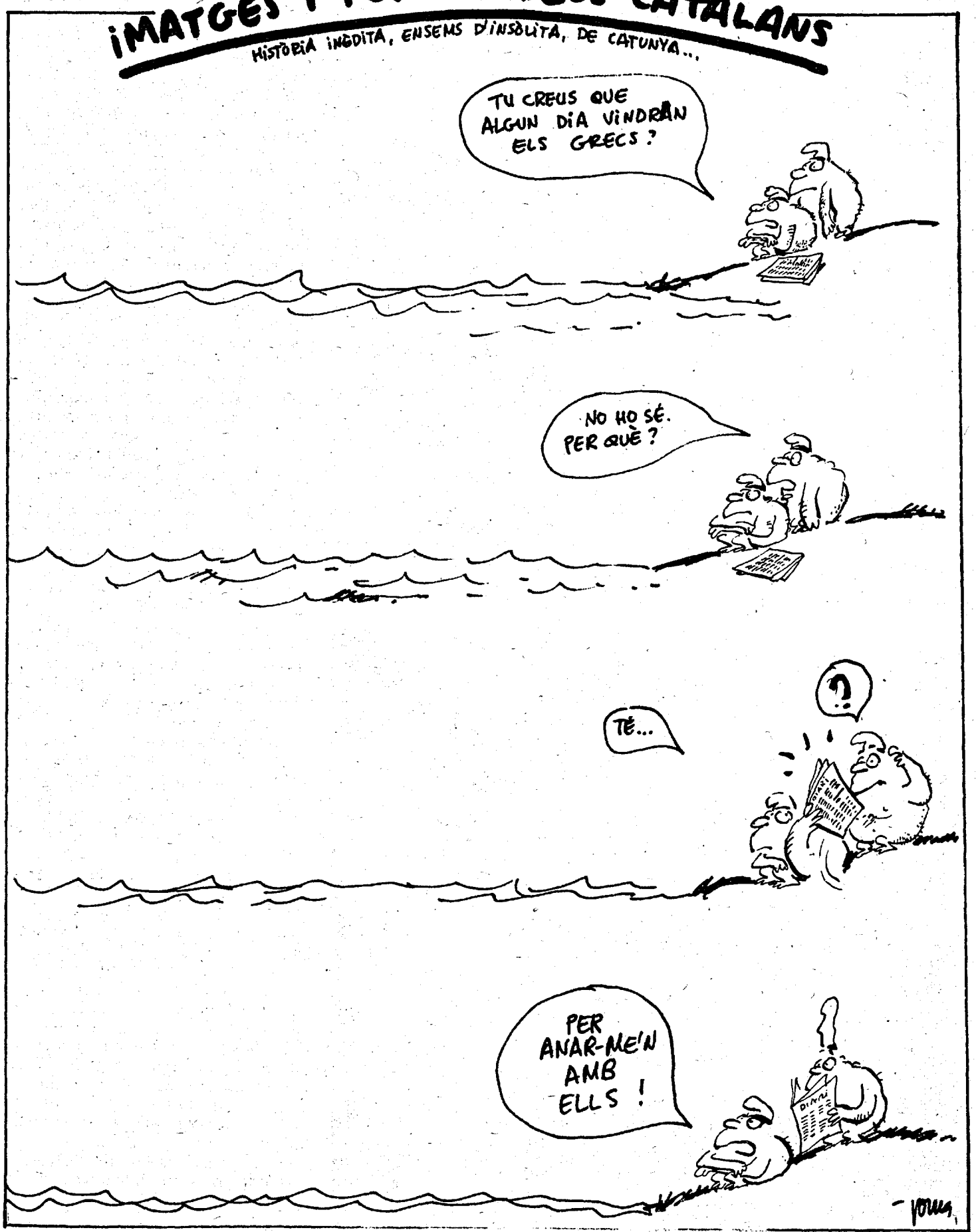

ANTONI KIRCHNER

"Converses de cinema a Catalunya"

La setmana passada, exactament des del dimarts dia 3 fins dissabte dia 7, s'han celebrat a Barcelona les "Converses de Cinema a Catalunya". Cinc dies en què els professionals i els intel.lectuals catalans interessats per la problemàtica cinematogràfica han estat debatent les ponències presentades.

Les "Converses" han estat organitzades per una comissió gestora en la que figuraven: Agrupació Catalana de Productors Cinematogràfics Independents, Gremi d'Empresaris de Cinema de Barcelona, Gremi de Distribuidors de Pel.lícules de Barcelona, Centristes de Catalunya-UCD, Comissió Obrera Nacional de Catalunya, Confederació Nacional del Treball, Convergència Democràtica de Catalunya, Esquerra Republicana de Catalunya, Institut del Cinema Català, Partit dels Socialistes de Catalunya, Partit Socialista Unificat de Catalunya, Unió Democràtica de Catalunya, Unió General de Treballadors, Unió Sindical Obrera i la Societat General de Autores de España.

Els ajuts han vingut de l'Ajuntament de Barcelona, de la Diputació Provincial de Barcelona, de la Facultat de Ciències de la Informació de la UAB, amb la presència del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat i l'Organització (i bona part de la financiació) del ICC (Institut del Cinema Català).

Aquestes "Converses" arriben com una realitat estructurada des del temps del Congrés de Cultura Catalana i amb l'experiència que vàrem tenir en el I Congreso Democrático del Cine Español. Homes de partits, d'organitzacions sindicals, agremiats, professionals i estudiosos del cinema, varen sentar-se al voltant de tantes taules com àmbits d'estudi van desenvolupar-se: 1) Anàlisi Històrica. 2) Problemàtica industrial i comercial (producció, distribució, exhibició). 3) Problemàtica social i professional del treballador del cinema a Catalunya (escola professional de cinema). 4) Problemes culturals. 5) Normalització del català al cinema. 6) Relacions cinema-televisió. 7) Traspàs de competències. Mesures a curt i mitjà termini, i 3) Estudi i propostes sobre la creació de l'Ens Autònom del Cinema Català. Les conclusions no han estat fetes públiques, en el moment d'escriure aquest comentari i potser mereixeran que hi dediquem dos folis més la propera setmana. El que avui voldria subratllar és que, en observar les reunions, de bell antuvi podia semblar que hom anés per defensar les seves garrofes, tot procurant que el competidor. que estava davant, no li marqués cap gol. Un estira i arronsa que, en certs moments, podia fins i tot semblar una picabaralla de peixateres, però, en definitiva, el que tothom defensava era la seva parcel.la d'un conjunt que forma la indústria i el comerç del cinema català. Parcel.la i conjunt que pateixen, en primer lloc, la crisi del sector com es pot partir arreu de l'Estat i a més la crisi d'una manifestació cultural mantinguda sota un règim de total repressió en els decennis de la dictadura franquista. La complexitat d'ambdues problemàtiques, la incidència, a més, de l'atur i els augments de costos en la producció, expliquen que tothom volgués presentar —i fer aprovar— ponències que contemplaven propostes de solucions a llurs problemes sectorials, fins i tot incidint en els "status" del altres sectors.

Però una visió més general de la feina realitzada en tots el àmbits, fins i tot quan encara no tenim a les mans les conclusions de les Converses, ens donen l'oportunitat de constatar que l'esforç comú ha estat dirigit cap a l'estudi i anàlisi del que convé proposar, fer i exigir de l'Administració de l'Estat i de la mateixa Generalitat per poder impulsar l'Existència no d'un cinema català, sinó d'una indústria cinematogràfica catalana que promogui aqust cinema català. No es tracta de cercar solucions parcials —per a produir tres o quatre films a l'any— sinó de crear una infraestructura.■

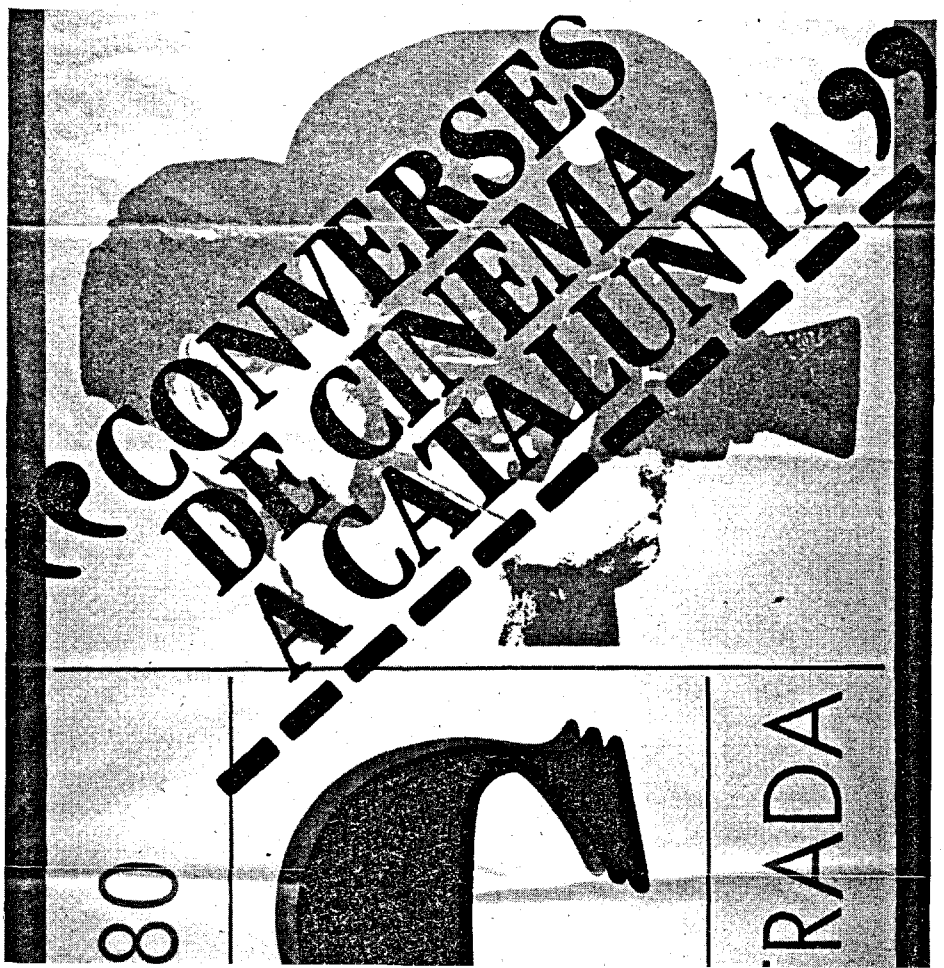

"El Noucentisme", d'Enric Jardí

ENRIC BOU

Els qui practiquen la tramesa de llibres de regal —darrer gran descobriment del nostre món editorial— hauran tingut el goig de trabar a les llibreries un volum de títol afalagador per les possibilitats que amaga de fer-se una ida cabdal, ara i per sempre, d'un tema mal conegut del nostre passat cultural. **El Noucentisme,** d'Enric Jardí (1), és, doncs, la darrera incursió en un tema que preocupa, el qual ha estat encetat des d'òptiques diverses, sense arribar, però, a resultats complets i satisfactoris. És, per tant, del tot lloable que algú assagi de tractar el tema globalment, dedicant-li tot un llibre, malgrat que la manca d'estudis conjunturals i de base contribueix a dificultar la tasca.

Caldria indicar d'entrada que el títol pot enganyar el lector. No es tracta d'una introducció total al Noucentisme, sinó parcial. És a dir, que el llibre "tracta només de les arts plàstiques dintre el període noucentista", i no del conjunt de manifestacions artístiques que es produïren durant el primer terç del segle vint sota el signe d'aquest moviment. El volum es divideix en dues parts ben diferenciades: una "Aproximació al Noucentisme", text introductori, i una part gràfica, formada per fotografies de factòtums polítics i literaris del moviment i per reproduccions de revistes i d'obres plàstiques pertanyents al Noucentisme. Aquesta part gràfica pot deixar perplex el lector, perquè si l'interès que guia la selecció i l'enfocament és la contribució plàstica del moviment, no s'entén que no hi hagi retrats d'autors plàstics, i molt menys que hi hagi retrats de polítics, ja que Enric Jardí bandeja explícitament la interpretació "vagament marxista" segons la qual el Noucentisme és "l'expressió literària o plàstica de la burgesia que ostenta l'hegemonia política a Catalunya fins a l'adveniment de la Segona República i que influeix en la cultura del país a través de les seves institucions educatives i dels seus intel.lectuals més caracteritzats".

Pel que fa a l'"Aproximació", Jardí forneix una informació sobre el moviment molt completa, des d'una òptica no sociològica, i adoptant un criteri divulgador —gosaria dir "didàctic"— per tal de delimitar-lo geogràficament i temporalment, i explicitar uns components i unes característiques formals, una temàtica i un repertori normal. Els components i les característiques formals són definits des d'una òptica global, a partir de criteris aplicables a la literatura i a les arts plàstiques: el classicisme, el mediterranisme, el barroquisme o el formalisme, l'harmonia, la creació artística plantejada com un servei a la comunitat i la senzillesa de les aspiracions. Són —gairebé— tòpics que es troben dispersos en treballs anteriors i que Jardí té l'encert d'ordenar, tot i que suposo que el seu criteri despertarà polèmica. Contràriament, a l'hora d'explicar la "Projecció d'un ideal", de la concreció de les característiques i dels components adopta una òptica estrictament plàstica i defineix un repertori temàtic i formal, un repertori aque funciona i que té un sentit en funció de la selecció gràfica que completa el volum.

La valoració del volum ha de ser forçosament desigual. Enric Jardí és una persona sensible que s'interessa des de fa temps pel tema (bona prova n'és el seu útil **Eugeni d'Ors. Vida i obra,** 1966) i del qual ha participat sentimentalment com ens demostra a les "Notes personals" que l'encapçalen. Però la intenció inicial —l'estudi de les arts plàstiques noucentistes— queda mixtificada perquè no delimita amb precisió les interrelacions entre literatura i arts plàstiques, i contribueix a la difusió d'alguns tòpics que pesen damunt el tema: la imprecisió cronològica, per exemple. Amb tot, és un primer pas, una provatura, que ens farà esperar amb fretura allò que ell mateix anuncia com a possibilitat fallida: "un volum més complet que presentés una panoràmica d'aqueix moviment tan important en la nostra cultura moderna".

(1) Ed. Proa, Barcelona 1980

Filosofia catalana del segle XIX

ROURA, J.: **Ramon Martí d'Eixalà i la filosofia catalana del segle XIX.** Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 195 ps.

Una notable aportació a una història quasi inèdita, la del pensament català en el segle XIX. Estructurada en dues parts, en la primera es dóna una aproximació biogràfica a Martí, on es destaca bàsicament la seva participació en la vida públic del món cultural de la Barcelona vuitcentista. En la segona es fa una detallada anàlisi dels escrits teòrics, tan dels publicats com dels inèdits, de Martí, del seu ressò i de la seva incidència coetània i posterior.

Literatura de la restauració

YXART, J.: **Entorn de la literatura catalana de la restauració.** Les millors obres de la literatura catalana, 42. 279 ps.

Una obra que si bé és discutible i forma part de les millors de la nostra literatura, en canvi és evident que hi aporta notables criteris de valoració. Yxart fou un dels crítics més destacats del naturalisme català i un lúcid comentarista. El volum aplega tots els seus treballs publicats originàriament en català; l'apartat més ampli va destinat al teatre del que en fa un dels primers intents de síntesi històrica i d'interpretació. S'apleguen també moltes crítiques arran d'estrenes, tres comentaris sobre novel.la i altres tres sobre poesia.

Geografia del cos

PONS, A.: **Tractat de geografía.** Llibres del mall, 47. 77 ps.

El llibre conté dos reculls de poesia. El primer "La casa que vull" escrit entre 1971 i 1973 d'arrel realista fa alhora descripció i denuncia dels fets de la societat que l'envolta, amb elements d'arrel brossiana, i on l'autor ensenya alhora la seva bona tècnica i el seu compromís. El segon "Tractat de geografia" escrit entre 1976 i 1978 és una suite amorosa, de to repetitiu i amb imatges entrelligades, vinculat tan amb la poesia de to popular com amb la millor tradició de poesia eròtica catalana. Un poemes especialment reexits a partir de qual porta el número XII.

La revolta catalana

GARCIA CARCEL, R.: **Pau Claris.** Ed. Dopesa. Pinya de rosa, 36. 178 ps.

Una obra amb poques aportacions inèdites determinants, que suggereix, però, noves línies de lectura dels fets iniciats amb el Corpus de Sang. Les dades noves fan referència a les conexions familiars de Claris amb els grups detentors del poder polític català i els opuscles de propaganda coetània. És interessant també l'anàlisi de la valoració romàntica i de la gestació del mite a partir de les obres de V. Balaguer, així com la dels textos històrics o literaris que se n'han ocupat.

El món vegetal

LAMBERT, M.: **El món vegetal.** Publicacions Abadia de Montserrat, El món del saber, 6. 64 ps.

Una acurada obra de resum enciclopèdic que acosta els infants, al món vegetal, amb explicacions sobre les diverses menes de plantes, el funcionaments dels seus mecanismes de subsistència i dels seus ressorts d'adaptació als medis hostils i la utilitat i forma d'explotació humana del món vegetal. Un vocabulari terminològic i escollides il.lustracions complementen el volum.

ANTONI BARTOMEUS

El crit genial d'Ubú

En una ocasió, ja fa anys, poc abans que el dictador se n'anés en sucs, Albert Boadella explicava: "En el cas d'un canvi absolut de règim, encara que en l'altre poguéssim sentir-nos-hi millor, segurament la nostra posició seria la mateixa. Potser des del punt de vista ètic això és discutible, però jo ho crec necessari. Penso que és interessant per a un país que els seus artistes tinguin la constant de fotre maldecaps". Afegint, de passada, que ell mai seria un autor "al servei de la revolució". I quan se li plantejava si l'actitud era anar contra el qui mana, mani qui mani, responia: "Una mica és això. Però potser més que 'en contra', jo diria 'deslligats'. És clar, en la situació actual les ironies són molt fortes i segurament en un altre règim ho serien menys. Potser fins i tot estaríem tan tranquils que podríem fer espectacles sobre les floretes. Però quan convingués fotríem tantes garrotades com calgués. Sense repressió mental de cap manera. Amb tota tranquil.litat, vaja" (**Els autors de teatre català: testimoni d'una marginació,** Editorial Curial, pàgina 58).

Crec, sinceralment, que la referència és útil com a introducció a la mentalitat i als esquemes teatrals de Boadella. Vist el seu darrer espectacle, s'arriba a la conclusió que l'autor es manté fidel al servei d'aquest teatre. Del seu teatre. I d'ell mateix. Penso, també, que una anàlisi mitjanament minuciosa d'**Alias Serrallonga,** de **M-7 Catalònia** i, ara, d'**Operació Ubu,** donria lloc a un estudi que podríem titular "Boadella i el problema català" més o menys.

Foto: Ros Ribas

Sense repressions mentals i amb tota la tranquil.litat.

Operació Ubú (1), té molt de reflexió, molt d'acusació, i, en definitiva, ve a ser un crit. Un crit genial sense repressions mentals i amb aquella tranquil.litat que ja se'ns havia anunciat. De l'observació i, sens dubte, de la meditació, n'ha sortit un desengany perillós que l'home de teatre, fent una pirueta escènica, necessita contestar. I el sarcasme de la resposta (quan Boadella no ha estat sarcàstic?) el vol immediat i directe, sense giragonses que maregin i sense pors a res d'humà ni de diví. És el privilegi de qui domina el terreny i no està disposat a fer concesions. "Seria difícil de precisar on comença el teatre i on acaba el psicodrama", ha dit, ja que la cosa va de psicodrama. Però també és difícil esbrinar fins a quin punt se segueix alguna possible pauta real. De tota manera, si no és veritat, és ben trobat, que diu la dita.

Hi ha una manipulació intel.ligent en aquesta **Operació Ubú.** No queden, és cert, dades penjades; és millor, però, no deixar de banda cap possibilitat d'inducció. Malgrat el que de domèstic pot tenir la història (i una història com aquesta exigia per la seva efectivitat, un seguit d'anècdotes localitzables) la intenció sembla anar més lluny. L'immediat és la caricatura, el tic casolà i algun apunt potser massa fàcil. Més enllà, tal vegada puguem trobar-hi més rigor i una crítica més àmplia. La trencadissa seria, aleshores, molt més ambiciosa.

Cal suposar que som davant d'una obra polèmica, "perquè aquí quan es fa broma sobre determinats símbols la gent salta com si fos histèrica". Deu ser veritat. No oblidem, però, que molt del sentimentalisme que aquest país arrossega és pur ofec (que ve d'ofegar). I tampoc no s'hi ha de donar massa importància si la cosa s'agafa per aquest costat. El que passa és que el teatre de Boadella té un contingut combatiu que alguns continuen no acceptant en nom de tot de principis: claus noves per a repressions velles. I això és molt més alarmant. Algú ha dit que les reaccions a aquest espectacle seran una mena de termòmetre que assenyalarà la salut mental de la nostra societat. Seria trist haver de deduir que tots plegats som pasta de psiquiatra.

(1) **Operació Ubú,** muntatge del Teatre Lliure. Actors: Jesús Agelet, Joaquim Cardona, Imma Colomer, Joan Ferrer, Lluís Homar, Anna Lizaran, Pepe Rubianes, Antoni Sevilla, Jaume Sorribas. Espai escènic i vestuari: Fabià Puigserver. Direcció: Albert Boadella (Teatre Lliure, 30.1.81.). ■

L'HORA

PETITS ANUNCIS

L'Hora de Catalunya incorpora en aquesta Secció de Petits Anuncis i com a servei als nostres lectors i comerciants un nou espai dedicat al Petit Anunci Comercial.

El preu per mòdul és de mil cinc-centes pessetes (1.500.-) i l'espai de 45x25 mm.

En el cas de deu (10) o més insercions consecutives del mateix anunci (tant si ocupa un com més espais) gaudiran d'un 10 % de descompte.

Les ofertes i demandes de treball (sempre que no provinguin d'agències) continuen essent gratuïtes, i necessàriament duran el núm. de telef. o ref. de l'anunciant.

OFERTES DEMANDES

Estudiant nivell universitari 3er d'Industrials i Llicenciat en Filosofia i Lletres, fan classes particulars d'EGB i BUP. Escriviu STOP L'HORA Ref. 71.

Per promocionar publicació catalana necessitem dues venedores, amb responsabilitat i iniciativa. Imprescindible que parlin català. Mínim garantit en temps de prova. Possibilitat d'ingressar 50.000 ptes. mensuals. Horari flexible. Interessades telefonar els matins al núm. 243 79 05, Srta. Carme STOP L'HORA Ref. 112.

S'ofereix nois 18 anys per a guarderia curs complert de puericultura sou a convenir. Truqueu a Elsa T. 334 31 69 tot el dia o escriviu STOP L'HORA Ref. 50.

Em llogaria, les diades del llibre, el mes d'abril en llibraria o similar. Tinc 18 anys i faig C.O.U. T. 256 54 58 Chema. STOP L'HORA. Ref. 116

Delineant de la construcció, amb cinc anys d'experiència a Catalunya, Londres i París acceptaría feina per encàrrec a arquitectes i aparelladors. Parla castellà, català i anglès. Truqueu a LINCOLN, al telèfon 335 37 73. STOP L'HORA ref. nº 114.

Fotògraf de 22 anys amb equip i cotxe, actualment sense feina, s'ofereix per al que sigui, no importa si cal fer desplaçaments. Truqueu als matins. Tel. 751.31.16 o escriviu a STOP L'HORA Ref. 99.

Noia estudiant de 3 er. de Medicina s'ofereix pe· consulta mèdica o semblant. Per referències truqueu al Tel. 333 17 87 o escriviu a STOP L'HORA Ref. 103.

Grafista amb 7 anys d'experiència s'ofereix. T. 308 72 15 o escriviu a STOP L'HORA Ref. 56.

COMERCIALS

BAR RESTAURANT
D'OS

ESPECIALITAT EN:
MENJARS CASOLANS.
MENUS
I SERVEIS A LA CARTA.

Anbau, 86 · Telf 253 73 36
BARCELONA

Venc terreny a Martorell 28.250,60 pans2, aigua i llum. Urbanització Les Carpes. Molt bones condicions de preu. T. 333 20 22. Sra. Cati. Tardes STOP L'HORA ref. 115.

GAMMA
CENTRE DE PSICOLOGIA CLÍNICA I PSICOPEDAGOGIA
De dilluns a divendres.
Lepanto, 296, 4.º-1.ª.
T. 255 53 08. De 16 a 19 hores.
Barcelona-25

Per a anunciar-vos en aquesta secció, truqueu al Telèfon 254 34 02 - 254 34 04

Menorca. CAP D'EN FONT. Venc parcel·la 740 m2. llum i aigua a 100 metres mar i al costat de Binibeca. Telefoneu al 254 34 02. STOP L'HORA. Ref. 93.

ANUNCIAR-VOS A L'HORA ÉS UNA DECISIÓ EXACTA

FOTOPTICA
FOTOGRAFIA
ÒPTICA

ALTA FIDELITAT
Aribau, 69. Barcelona-11

Venc una tenda, tipus xalet, marca André Jamet de 4-5 places amb una superfície de 12 m2. amb "living" i un espai per a cuina. Quasi nova i molt bé de preu. Truqueu al telèfon 803 60 39 d'Igualada o escriviu a STOP L'HORA Ref. 104.

Pis a Puigcerdà per estrenar, de 80 m2. i plaça de garatge. Adreça: Baixada de Bourg-Madame s/n. Adreçar-se a Putxet n.º 80 sobreàtic. O escriviu STOP L'HORA Ref. 109.

PODOLOGIA DE L'ADULT I DE L'INFANT

- Peus plans, valgus, varus, etc.
- Micosis, verrugues, hipersudació
- Galindons, durícies, problemes d'ungles, etc.

I. Ardanuy. Podòlega.
ROSSELLÓ, 317.
Dilluns i dijous 4 a 7 i hores convingudes.
2074368 (contestador automàtic)

llibres, revistes i publicacions

c. Santa Anna 23
BARCELONA 2
T. 301 63 27

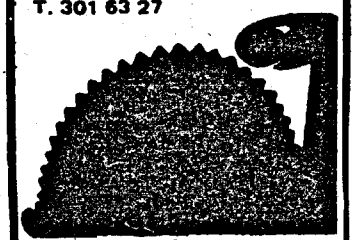

leviatan

Venc bicicleta de carreres marca Zeus-Campagnolo, en bon estat. Preu trenta mil pessetes. Escriviu a STOP L'HORA. Ref. 102 o telefoneu al 798 28 02 de Mataró (Barcelona) de dilluns a divendres de 2 a 4 i de 20 a 24 hores.

Esports

Puigmal
Floridablanca, 122 Teléf. 224 08 20
BARCELONA - 11

Els originals son a compte del client i necessàriament ajustats a les mides modulars.

Per a anuncis comercials en aquesta secció adreceu-vos al departament de publicitat de l'Hora de Catalunya c/Aribau nº 80 àtic 1ª, Barcelona-36 o telefoneu al 254 34 02-03. Si cal passarem a visitar-vos.

Astrologia

ESTEVE CARBÓ

Els temes astrològics a Catalunya (1)

L'Astrologia, així com altres ciències tradicionals, ha seguit un retrocés dins l'àmbit de l'actual civilització moderna, encara que tenim vestigis de la Tradició Astrològica en la vida actual, així com investigadors i estudiants d'aquestes ciències.

Els antics, però, ens assenyalen el clar paper jugat per aquestes ciències, i més concretament per l'Astrologia. Ja en el màxim auge de la civilització caldea, servia de guia per a les directrius d'Estat i per a l'agricultura, font econòmica i de vida d'aquelles èpoques.

Als Països Catalans, tenim celebracions, diades i festes que ens recorden els simbolismes astrològics i el calendari solar. Una època de grans fruits per a l'Astrologia de casa nostra, van ser els segles XV, XVI i XVII, amb grans homes dedicats a llurs treballs:

Jeroni Cortès

València i un dels més bons matemàtics i naturistes del segle XVII, que edità en llengua castellana un "Lunario y pronóstico perpetuo" (1594) i que fou un llibre molt popular fins a mitjans del segle XIX.

Tomas Roca

Tarragoní. Metge i astròleg que, després d'estudiar arts i medicina a Perpinyà, aplicà a la medicina els seus coneixements astrològics. Exercí a Girona en el segle XVI.

Música

JORDI GARCIA SOLER

1971-1981: La Locomotora Negra

El 31 de gener proppassat va tenir lloc un acte commemoratiu d'una rellevància notable par a bona part de l'afecció jazzística catalana. Aquell dia va tenir lloc, al casino de l'Aliança del Poble-Nou de Barcelona, una vetllada eminentment alegre i festiva, els grans protagonistes de la qual van ser els components de la Locomotora Negra, l'entusiasta grup instrumental d'afeccionats dedicats al conreu del jazz tradicional i que va voler celebrar d'aquella manera el desè aniversari de la seva primera actuació pública, que tingué lloc el 31 de gener del 1971 a la Cova del Drac de Barcelona.

Ja amb més de deu anys d'historial, la Locomotora Negra ha esdevingut una formació cabdal en el panorama jazzístic del nostre país. A desgrat del fet d'estar integrada per un estol d'instrumentistes joves —jovenissims, és clar, deu anys enrera— el fet és que la Locomotora Negra s'ha caracteritzat sempre per la seva dedicació atenta i constant a les formes més clàssiques i tradicionals de l'expressió jazzística, gairebé sense ni la més petita concessió ni vel.leïtat avantguardista o experimental. És clar que aquest ha estat un dels trets més característics i definitoris de la tasca desenvolupada per la Locomotora Negra en el decurs dels seus primers deu anys d'existència, i és clar que ho continuarà essent també en l'esdevenidor, perquè aquesta és una opció assumida plenament pels seus components, tots ells partidaris decidits del jazz tradicional, àdhuc amb un cert apassionament sectari, que els ha fet convertir-se fins i tot en objcte de crítiques dures a causa del seu evident conservadurisme estètic —un conservadurisme que, val a dir-ho també, probablement ha estat una de les raons principals del seu èxit, la clau de volta que explica fins a quin punt la Locomotora Negra ha sabut convertir-se en aquests deu anys en una formació que ha contribuït de manera decisiva a la divulgació del jazz en sectors que fins ara n'havien restat apartats.

Perquè la tasca de divulgació del jazz ha estat la gran feina desenvolupada per la Locomotora Negra en aquests anys, cercant fins i tot una línia de popularització a través del ball. El grup amenitza sovint vetllades com a balls, però ho fa sense renunciar en cap cas a la seva especificitat jazzística prou coneguda, i hi assoleix èxits esclatants, com els assoleix també quan ofereix concerts de jazz tradicional o quan dóna suport instrumental, sobretot a la Cova del Drac de Barcelona o a la Cava de Jazz de Terrassa, a músics de fama internacional com Benny Waters, Bill Coleman o Gene "Migthy Flea" Connors. En qualsevol d'aquestes facetes la Locomotora Negra palesa una línia d'exigència jazzística considerable, a través del conreu rigorós de les tècniques instrumentals i sempre al servei d'unes concepcions musicals que, a desgrat del seu caràcter eminentment clàssic i tradicional, no estan exemptes d'un to imaginatiu, lliure i desimbolt. ■

ALEXANDRE CIRICI

Ullada a Tàpies

Sovint, l'actualitat ens priva d'ocupar-nos de les coses permanents. Una pàgina d'art se sent atreta, a cada instant, per les novetats, que solen coincidir també amb gent nova. Cal compensar-ho, i ara, amb el pretext d'actualitat de la seva exposició a la Galeria Maeght de Barcelona, és oportú parlar d'Antoni Tàpies, el pintor que; conjuntament amb Joan Miró, representa una mena de paper presidencial entre els nostres artistes.

Acostar-se a la pintura d'Antoni Tàpies no és fàcil per a tothom. És fàcil per a la minoria culturalitzada. També per a la gent popular que no ha rebut altres impactes pictòrics. Fa anys, jo havia anat pels pobles ensenyant quadres de Tàpies a la gent, i vaig poder observar com la captació aviat era feta. Però hi ha una capa molt gruixuda de la nostra societat que ha heretat unes concepcions que semblen tradicionals —en realitat són de la segona meitat del segle XIX— que constitueixen un gran obstacle. Tenir una mica de coneixement, casolà, de la pintura sol incapacitar. Passa com amb els idiomes. Són les estructures de la nostra llengua les que ens posen obstacles quan n'aprenem una altra. Les llengües les aprenen bé els infants, directament, o bé les persones que ja en dominen algunes i han après a realitzar les maneres de dir.

Aquesta situació sociològica fa que considerem important una reflexió sobre la pintura de Tàpies, per a l'ús de tothom.

Per començar, una referència a l'origen. Tàpies fou un adolescent durant els anys més negres del franquisme, els quals no solament eren l'arbitrarietat i la crueltat del poder, sinó també l'estupidesa cultural institucionalitzada, cosa que a Catalunya era doblement greu per l'intent de substituir globalment la nostra cultura per la de Castella.

Quan, el 1948, gràcies a una beca de l'Institut Francès va poder conèixer per primera vegada el món lliure, va connectar tot seguit amb aquells pintors que, com els escriptors de l'existencialisme, reflectien el fàstic davant la guerra, els ostatges i els exterminis, i donaven una visió tràgica de la vida.

L'operació de la literatura de Sartre reivindicava l'home del nostre temps, que no és l'heroi sense taca del Classicisme, ni és tampoc el tenebrós i diabòlic del Romanticisme, sinó l'home normal, covard que s'embruta les mans; dintre les contradiccions. En certa mesura fou la mateixa, l'operació de Tàpies. Una matèria, pobra, bruta, qualsevol, posada al damunt d'una tela servia de transferència per a representar-nos. Era una matèria castigada, clivellada, trepitjada, lligada, estripada, com una imatge de l'home reduït a la submissió i al menyspreu pels senyors de la violència.

Més tard, l'artista incorporaria encara altres elements. No en tenia prou de donar-nos la imatge de la gent oprimida. Li calia exterioritzar-ne la protesta.

Ho féu com ho feien els treballadors i els estudiants, pels carrers. A l'estil de les "pintades". Eren graffiti de vegades de condemna i d'amenaça. D'altres vegades, eren programes ideals, com quan reunia en una pintura els grans noms de la Cultura Catalana de totes les èpoques.

D'altres vegades, encara, els graffiti eren il.legibles, per assumir el paper genèric de totes les protestes i de tots els ideals d'alliberació.

En aquest moment, la pintura de Tàpies no té solament la significació històrica, nacional i social que ha tingut sempre. Representa una profundització, de caràcter universal, en un món poc explorat fins ara per l'activitat artística occidental, encara que té precedents a l'Extrem Orient; es tracta d'una exploració al món profund del sentit de les coses, aquella mena de continent submarí del qual són extretes i posades a la llum del pensament els sistemes de signes. Això té per finalitat tractar de destruir la pantalla que els noms i els conceptes interposen entre el nostre pensament i la realitat. Una voluntat de fer possible aprendre a

Antoni Tàpies.

sentir directament les coses, amb tota la seva capacitat individual, abans que el pensament les classifiqui i les posi com en calaixets dintre el nostre magatzem mental.

Hi ha precedents, a la sensibilitat de l'Extrem Orient, de l'operació de desorientar les facultats de raonament, amb totes les subtilitats del Tao del Zen, a fi de permetre que l'home visqui plenament, d'una manera incontaminada, qualsevol contacte amb les paraules, amb es volums, amb les textures o amb els colors. Res no es tan negatiu com les pantalles que Tàpies vol combatre. La comoditat per la qual la majoria de la gent, davant d'una obra d'art, no veu altra cosa que el clixé après, i creu veure quelcom de ja conegut, només pel sol fet que pot posar-hi una etiqueta. Aquesta comoditat porta a la mandra intel.lectual. En lloc de pensar i de sentir pel nostre compte, aquesta comoditat ens fa adoptar imatges prefabricades, que corresponen malament a cada obra d'art, com si fossin uns vestits de basar. Tàpies ens ajuda per tal que cada un dels espectadors esdevingui capaç de sentir i de pensar pel seu compte. Estimula l'enginy i la intel.ligència. Ajuda a destruir el gregarisme i a fonamentar l'esperit de llibertat. ■

JOSEP MARIA CARANDELL

Picasso vivent

El llibre de Josep Palau i Fabre, "Picasso vivent (1881-1907)", és la culminació de les investigacions d'aquest poeta entorn de la persona i l'obra de Pablo Picasso, i el primer acte de les celebracions a Barcelona del centenari del seu naixement. A partir d'ara, aquest estudi, amb gran profussió d'il·lustracions, serà considerat, sens dubte, una de les millors aportacions al coneixement de Picasso, la vida i l'obra del qual han estat estudiades pels més destacats especialistes del segle XX.

La investigació de Palau i Fabre —editada per Edicions Polígrafa, S.A.— s'inicia amb una introducció titulada "Motivacions", en la qual declara: "l'obra d'aquest geni m'apar com la més vasta exploració de l'home que mai hagi estat duta a terme, i encara que el seu mitjà de perquisició sigui plàstic i, per tant, aparentment **exterior,** creiem que avantatja de molt, pels resultats obtinguts, tots els altres mètodes d'investigació assajats fins avui". El mateix Picasso, ens recorda Palau i Fabre, tenia consciència del valor de la seva obra per a la nova antropologia quan deia: "Sens dubte, existirà un dia una ciència, que serà designada potser **La ciència de l'home,** que tractarà de penetrar més endins en l'home a través de l'home creador... Penso sovint en aquesta ciència i vull deixar a la posteritat una documentació tan completa com sigui possible... Heus aquí per què dato tot el que faig".

El llibre de Palau, però, no és pròpiament un estudi d'antropologia científica, sinó un apassionada, erudita i reveladora investigació de l'itinerari humà i creador de Picasso des del seu naixement a Màlaga, el 25 d'octubre de 1881, fins a la realització, als seus 25 anys, de "Les senyoretes del carrer Avinyó" que hauria de revolucionar la pintura moderna.

Palau i Fabre ha fet un llibre semblant a un tren, amb petits nuclis que, com a vagons de ferrocarril, segueixen un darrera l'altre, cada un dels quals conté un aspecte digne de ser subratllat, i discutit sense oblidar, però, que aquest tren s'ha de moure unitàriament i harmònicament cap endavant, amb potència i voluntat d'arribar a bon termini. No és, doncs, una narració continuada, a la manera de les biografies usuals, sinó una investigació moment a moment. Entre aquests vagons, i com a enllaços, dóna petites pinzellades dels fets polítics, socials i culturals de l'època. Aquestes pinzellades són sovint massa esquemàtiques, al meu parer, i poc funcionals respecte al desenvolupament de la trajectòria picassiana, tot i que sabem que, si fossin més explicats, ajudarien indubtablement a un millor coneixement de la personalitat i creació del pintor.

La minuciositat amb què Palau exposa cada moment afecta, en primer lloc, a la comprovació dels fets; en segon lloc, a donar compte de l'avenç que es va produint en el pintor; en tercer lloc, a analitzar els aspectes artístics; també els psicològics (en la meva opinió són aquests els més febles del llibre); finalment els de la relació de Picasso amb el seu entorn físic, humà i social. El lector va veient —en les paraules del Palau i en les imatges que les il·lustren, pas a pas, vida i obra del pintor—, com aquella personalitat va creixent de manera exuberant i extraordinària, ja des dels seus primers tempteigs a Màlaga i La Corunya, fins a la plenitud del domini a Barcelona. Horta d'Ebre, París i Gósol. Poques vegades he gaudit tant d'una pel·lícula a camera lenta, de la visió d'un tren que, a més de córrer, em permet de veure cada un dels detalls dels vagons, de la seva mecànica i dels passatgers, com aquest llibre de Palau. És un llibre sense trampa. Si en ocasions em sento oposat a les oponions de Palau, és precisament perquè ell mai no amaga cap carta, mai no soluciona amb una frase vaga un problema. L'acord o el desacord (i aquest és ben rar en el meu cas) s'estableixen sobre una gran nitidesa d'informació i de criteris.

L'actitud de Palau davant la figura de Picasso és naturalment admirativa, però no servil. Picasso invita a la admiració a causa de les seves increïbles precocitat, voluntat, seguretat en la seva vocació, admirables assoliments i intuïció excepcional per a copsar el seu temps. En algun moment, però, Palau cau en el parany reverencial, com quan comenta la cèlebre anècdota del lliurament dels estris de pintor de José Ruiz al seu fill Picasso, quan aquest tenia dotze anys, en veure que aquest era molt superior a ell. És un parany en el qual ha caigut la majoria de comentaristes de Picasso. Alabar l'actitud abandonista del pare davant del fill, suposa sacrificar la humanitat a l'home excepcional, cosa que és impossible d'admetre des de la meva òptica, i és estrany que Palau la defensi, amb una excusa aparentment bona (el pare que no vol aixafar la carrera del fill, com fan tants pares), quan el mateix Picasso es va doldre, amb admirable sensibilitat, de la frustració paterna.

Repeteixo, però, que aquesta actitud d'impotència reverencial no és predominant en el llibre. Ben al contrari; tot hi és aquí comprovat, discutit i corregit, fins i tot respecte a declaracions del mateix Picasso. Per això el llibre de Palau i Fabre em sembla excepcional.

SERRAT

EL DARRER DISC D'EN SERRAT ES VA COMENÇAR A GRAVAR L'ANY 1965...

EDIGSA

«la Caixa»
cada dia més
a prop
Més de 600
oficines
unides per
teleprocés.
CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"